



ΕΝΩΣΗ  
ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ  
ΕΤΑΙΡΙΩΝ  
ΕΛΛΑΔΟΣ

# ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το «Ερμηνευτικό Λεξικό» είναι μία προσπάθεια της Επιτροπής Αστικής Ευθύνης να παρουσιάσει με απλό και κατανοητό τρόπο τις βασικές έννοιες και όρους που μπορεί κανείς να συναντήσει σε ασφαλιστήρια συμβόλαια αστικής ευθύνης. Για τους σκοπούς της εργασίας αυτής έχουν ληφθεί υπόψη οι όροι αστικής ευθύνης που απαντώνται συχνότερα στην Ελλάδα καθώς και η διεθνής ασφαλιστική πρακτική. Το «Ερμηνευτικό Λεξικό» έχει αποκλειστικά και μόνο ενημερωτικό και μη δεσμευτικό χαρακτήρα και στόχος του είναι η προαγωγή του επιστημονικού διαλόγου και η κατά το δυνατόν καλύτερη και συνεχής ενημέρωση ασφαλιστικών εταιριών και ασφαλισμένων.

Το «Ερμηνευτικό Λεξικό» θα εμπλουτίζεται συνεχώς με νέες λέξεις και ελπίζουμε να αποτελέσει ένα χρήσιμο εργαλείο για όλους.

## Περιεχόμενα

Αστική Ευθύνη Ελαττωματικών Προϊόντων - Επεκτάσεις Ασφάλισης.....	3
Απαλλαγή.....	7
Ασφάλιση Ατυχηματικής Μόλυνσης που δεν περιλαμβάνει την αποκατάσταση ζημιών στο περιβάλλον .....	8
Ασφάλιση Μηχανήματων Έργου .....	11
Ασφαλισμένος - Συνασφαλισμένος - Λήπτης της Ασφάλισης (ή Συμβαλλόμενος) .....	14
Ασφαλιστήριο .....	16
Ασφαλιστής.....	16
Ασφαλιστική Περίοδος.....	16
Ασφαλιστικός Κίνδυνος.....	16
Βάση Ασφάλισης (Coverage Trigger) .....	16
Γενική Αστική Ευθύνη και Αστική Ευθύνη Ελαττωματικών Προϊόντων μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων .....	21
Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability) .....	25
Εξαιρέσεις ασφαλίσεων αστικής ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς.....	27
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Αρχιτέκτονα / Μηχανικού.....	31
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ασφαλισμένου δραστηριοποιούμενου σε ΗΠΑ & Καναδά .....	35
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή .....	37
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Δικηγόρου .....	41
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ιατρού .....	43
Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Λογιστή .....	45
Εργοδοτική Αστική Ευθύνη (ή Αστική Ευθύνη Εργοδότη) .....	47
Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης .....	50
Εφαρμοστέο Δίκαιο – Δικαιοδοσία - Γεωγραφικά Όρια .....	52
Ζημίες Καλυπτόμενες από Βασική Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης .....	58
Ζημίες Αποθετικές (ασφαλιστική κάλυψη αυτών) .....	61
Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν.....	62
Ηλεκτρονικοί & Διαδικτυακοί Κίνδυνοι (Cyber Risks) .....	63
Κάλυψη Δαπανών Ανάκλησης Ελαττωματικών Προϊόντων (από τυχαία αιτία).....	66
Νομικά Έξοδα .....	68
Όριο Ευθύνης.....	68
Περιβαλλοντική Ευθύνη.....	68
Σειρά Αξιώσεων .....	73

<b>Σειρά Ζημιολόγων Γεγονότων ή Συμβάντων.....</b>	<b>73</b>
<b>Τρίτος .....</b>	<b>73</b>
<b>Excess Cover.....</b>	<b>73</b>
<b>Drop Down Clause .....</b>	<b>74</b>
<b>Loss Ratio (on written premium) .....</b>	<b>74</b>

## Αστική Ευθύνη Ελαττωματικών Προϊόντων - Επεκτάσεις Ασφάλισης

Η βασική κάλυψη που παρέχεται από ένα ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης ελαττωματικών προϊόντων (Product Liability) μπορεί να εμπλουτιστεί με συγκεκριμένες επεκτάσεις.

Στο παρόν παράρτημα αναλύονται οι εξής επεκτάσεις:

- A. Δαπάνες για εξαγωγή και επανατοποθέτηση προϊόντων,
- B. Ζημιές που προκλήθηκαν από τη σύνδεση, ανάμιξη, κατεργασία, περαιτέρω επεξεργασία προϊόντων,
- Γ. Επέκταση κάλυψης ευθύνης πωλητή (vendors endorsement).

Επισημαίνουμε ότι συνήθως η εκτεταμένη αυτή ασφαλιστική κάλυψη περιλαμβάνει μόνο τις ζημιές που προκλήθηκαν από προϊόντα τα οποία παραδόθηκαν μετά την έναρξη της ασφαλιστικής σύμβασης.

### A. Δαπάνες για εξαγωγή και επανατοποθέτηση προϊόντων

Προϋπόθεση για την συγκεκριμένη επέκταση κάλυψης είναι το τελικό προϊόν του τρίτου να είναι ελαττωματικό και το ελάττωμα να έχει προκληθεί από ελαττωματικό προϊόν του Ασφαλισμένου (το οποίο αποτελεί μέρος του τελικού προϊόντος του τρίτου).

Με την συγκεκριμένη επέκταση καλύπτονται οι δαπάνες τρίτου για την απομάκρυνση και εξαγωγή ελαττωματικών προϊόντων, καθώς επίσης και τα έξοδα για την τοποθέτηση και εγκατάσταση νέων προϊόντων.

Δεν καλύπτονται τα έξοδα για τη μεταγενέστερη προμήθεια των προϊόντων, καθώς και τα έξοδα μεταφοράς.

Γενικότερα δεν παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη:

- ο εάν ο ασφαλισμένος τοποθέτησε ή συναρμολόγησε ο ίδιος τα ελαττωματικά προϊόντα ή εάν τοποθετήθηκαν ή συναρμολογήθηκαν από κάποιο τρίτο, ο οποίος ενήργησε κατ' εντολή ή για λογαριασμό του.

Αυτό δεν ισχύει (και άρα παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη) εάν ο ασφαλισμένος κατά τη συναρμολόγηση των προϊόντων που έγινε από τον πελάτη του ή κάποια άλλη εξουσιοδοτημένη από τον ίδιο επιχείρηση συμμετείχε μόνο ως επιβλέπων και τεχνικός σύμβουλος – χωρίς να είναι υπεύθυνος για τη συναρμολόγηση – και η ελαττωματικότητα δεν οφείλεται σε ελαττωματική συναρμολόγηση, σε ελλιπή επίβλεψη ή εσφαλμένες τεχνικές συμβουλές, αλλά στην κατασκευή ή προμήθεια του προϊόντος.

- ο όταν πρόκειται για μέρη, εξαρτήματα ή εξοπλισμό οχημάτων, αεροσκαφών, διαστημοπλοίων ή σκαφών.

**Σημείωση:** Η εν λόγω εξαίρεση αφορά άλλου τύπου ασφάλιση, π.χ. Aviation Liability.

### B. Ζημιές από τη σύνδεση, ανάμιξη, κατεργασία, επεξεργασία προϊόντων

Με την συγκεκριμένη επέκταση καλύπτονται οι ζημιές ενός τρίτου, οι οποίες προκλήθηκαν λόγω σύνδεσης ή ανάμιξης με άλλα προϊόντα του τρίτου αυτού ή κατεργασίας /

επεξεργασίας των προϊόντων που ο τρίτος αυτός προμηθεύτηκε από τον Ασφαλισμένο και που επήλθαν λόγω ελαττωματικότητας των προϊόντων του Ασφαλισμένου.

Σημειώνεται ότι για την συγκεκριμένη επέκταση ο ορισμός του τρίτου αφορά ενδιάμεσους ή τελικούς παραγωγούς του προϊόντος

**Με την επέκταση αυτή ενδεικτικά αναφέρουμε ότι καλύπτονται :**

- οι ζημιές που προέκυψαν από βλάβη ή καταστροφή των προϊόντων του τρίτου,
- το κόστος για την κατασκευή του τελικού προϊόντος, περιλαμβανομένου του κόστους κατεργασίας/επεξεργασίας και εξαιρουμένης της αξίας που κατέβαλε ο τρίτος για το ελαττωματικό προϊόν του Ασφαλισμένου,
- οι ζημιές από περαιτέρω περιουσιακές βλάβες, οι οποίες προέκυψαν επειδή το τελικό προϊόν μπορεί να πουληθεί μόνο σε μειωμένη τιμή και εφόσον οι ζημιές αυτές δεν αφορούν την άρση του ελαττώματος του ίδιου του προϊόντος ή κατ' άλλο τρόπο τη βελτίωση του ελαττωματικού προϊόντος.

### **Παραδείγματα ζημιών**

#### **1° Παράδειγμα (Ζημιές από σύνδεση, ανάμιξη, κατεργασία, επεξεργασία προϊόντος)**

##### **Περιγραφή καλυπτόμενης ζημιάς:**

Αποκόλληση λάκας από ρολά συσκευασίας καφέ κατά τη διαδικασία συσκευασίας του καφέ, που σε μορφή σκόνης ήλθε σε επαφή με το εσωτερικό της συσκευασίας και το προϊόν. Πρόκειται για είδος λάκας η οποία δίνει την αίσθηση χαρτιού στο φιλμ συσκευασίας και τοποθετείται στην εσωτερική επιφάνεια του φιλμ, ενώ τα χρώματα στην εξωτερική.

Η εταιρία συσκευασίας καφέ κατά το σταμάτημα της παραγωγής τους, προκειμένου να γίνει τυπικός καθαρισμός, εντόπισε υπολείμματα λευκής σκόνης. Κατά την αυτοψία και τον έλεγχο που έγινε από τεχνικούς της εταιρίας παραγωγής των ρολών συσκευασίας πιστοποιήθηκε η ύπαρξη λευκής σκόνης, η οποία εργαστηριακά προέκυψε ότι είναι λάκα.

Σύμφωνα με την ασφαλισμένη εταιρία παραγωγής των ρολών συσκευασίας η αποκόλληση της λάκας, η οποία είχε σαν αποτέλεσμα την επιμόλυνση της εσωτερικής επιφάνειας των συσκευασιών, δεν έγινε κατά την εκτύλιξη των φιλμ για τη διαμόρφωση των επιμέρους συσκευασιών, αλλά ενώ αυτά ήταν στα παραχθέντα ρολά από την εταιρία παραγωγής των ρολών, όπου η εσωτερική επιφάνεια είναι σε άμεση επαφή με την εξωτερική όπου είναι η επικάλυψη με την λάκα. Η ερμηνεία αυτή βασίζεται στο γεγονός ότι κατά την διαμόρφωση των επιμέρους συσκευασιών στις μηχανές της εταιρίας συσκευασίας του καφέ δεν υπάρχει τριβή της εξωτερικής επιφάνειας των φιλμ σε τμήματα των μηχανημάτων, αλλά μόνο ροή τους σε ράουλα, ενώ η διαδρομή των φιλμ είναι τέτοια ώστε η εσωτερική τους επιφάνειά τους δεν διέρχεται από τα σημεία που έρχονται σε επαφή με την εξωτερική επιφάνεια ώστε να δικαιολογηθεί μεταφορά της αποκολλημένης λάκας.

Η εταιρία συσκευασίας καφέ υπέβαλε απαίτηση για κάλυψη της ζημιάς της στην εταιρία παραγωγής των ρολών συσκευασίας.

Μετά από αίτημα της ασφαλισμένης εταιρίας παραγωγής των ρολών συσκευασίας, ενεργοποιήθηκε η κάλυψη Αστικής Ευθύνης Προϊόντος και ειδικά η επέκταση σύνδεσης, ανάμιξης, κατεργασίας, επεξεργασίας προϊόντων που η εν λόγω εταιρία διέθετε.

Η εταιρία παραγωγής των ρολών (ασφαλισμένη εταιρία) αποζημιώθηκε από την ασφαλιστική της εταιρία για την αποκατάσταση των ζημιών που υπέστη η εταιρία συσκευασίας καφέ και καλύπτονταν από την εν λόγω επέκταση, όπως οι ζημιές αυτές περιγράφονται παραπάνω.

## **2° Παράδειγμα (Ζημιές από σύνδεση, ανάμιξη, κατεργασία, επεξεργασία προϊόντος)**

### **Περιγραφή καλυπτόμενης ζημιάς:**

Αποκόλληση εσωτερικής επίστρωσης λευκοσιδήρων δοχείων.

Η ασφαλισμένη εταιρία προμήθευσε, σε εταιρία παραγωγής τοματοπολτού, λευκοσιδηρά δοχεία με ελαττωματική εσωτερική προστατευτική λάκα, όπως διαπιστώθηκε κατά τη διάρκεια δειγματοληπτικού ελέγχου. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την επιμόλυνση του περιεχομένου των προϊόντων.

Η εταιρία παραγωγής του τοματοπολτού υπέβαλε απαίτηση για κάλυψη της ζημιάς της στην εταιρία παραγωγής των δοχείων όπου μετά από αίτημα της τελευταίας ενεργοποιήθηκε η κάλυψη Αστικής Ευθύνης Προϊόντος και ειδικά η επέκταση σύνδεσης, ανάμιξης, κατεργασίας, επεξεργασίας προϊόντων που η εν λόγω εταιρία διέθετε.

Η εταιρία παραγωγής των δοχείων (ασφαλισμένη εταιρία) αποζημιώθηκε από την ασφαλιστική της εταιρία. Καλύφθηκαν οι ζημιές τρίτων από τη σύνδεση, ανάμιξη των ασφαλισμένων προϊόντων με προϊόντα τρίτων, από την κατεργασία / επεξεργασία των προϊόντων που ο τρίτος προμηθεύτηκε από τον ασφαλισμένο και επήλθαν λόγω ελαττωματικότητας των ασφαλιζόμενων προϊόντων.

Η κάλυψη αφορούσε (α) ζημιές προκύπτουσες από βλάβη ή καταστροφή των προϊόντων τρίτων, (β) το κόστος κατασκευής του τελικού προϊόντος από τον τρίτο, εξαιρουμένης της αξίας του ασφαλιζόμενου ελαττωματικού προϊόντος και (γ) ζημιά από αδυναμία πώλησης του τελικού προϊόντος ή διάθεσης αυτού σε χαμηλότερη αξία, υπό την προϋπόθεση ότι η ζημιά δεν αφορούσε στην άρση της ελαττωματικότητας του προϊόντος ή στη βελτίωση του ελαττωματικού προϊόντος του τρίτου ή του ασφαλισμένου.

## **3° Παράδειγμα (Ζημιές από σύνδεση, ανάμιξη, κατεργασία, επεξεργασία προϊόντος)**

### **Περιγραφή καλυπτόμενης ζημιάς:**

Ελαττωματική βάση ανεμογεννήτριας.

Η ασφαλισμένη εταιρία κατασκευάζει και διανέμει τσιμέντο. Συγκεκριμένα, η ασφαλισμένη δραστηριότητα ασχολείται με εκχύλιση άμμου, χαλικιών, παραγωγή και πώληση σκυροδέματος, με προκατασκευασμένο σκυρόδεμα, προϊόντα σκυροδέματος όλων των ειδών, καθώς και με έτοιμο σκυρόδεμα, εμπορία σκυροδέματος και προϊόντων σκυροδέματος όλων των ειδών.

Η ασφαλισμένη εταιρία είχε τις ακόλουθες καλύψεις :

- Αστική Ευθύνη Προϊόντος
- Πρόσμιξη, ανάμιξη, επεξεργασία, Έξοδα Εξαγωγής και Επανεγκατάστασης Προϊόντων – με υπο-όριο
- Οικονομικές απώλειες – με υπο-όριο

Στη συγκεκριμένη περίπτωση το σκυρόδεμα παραδόθηκε από την ασφαλισμένη εταιρία μεταξύ άλλων και για την κατασκευή της βάσης των ανεμογεννητριών από τον κατασκευαστή των ανεμογεννητριών. Κατά την κατασκευή / ανέγερση του εργοστασίου αιολικής ενέργειας, αναγνωρίστηκε ότι η βάση των ανεμογεννητριών δεν είχε την απαιτούμενη ικανότητα και σταθερότητα.

Κατόπιν τούτου, εγέρθηκαν προς την ασφαλισμένη εταιρία κατασκευής σκυροδέματος οι ακόλουθες απαιτήσεις, οι οποίες αποζημιώθηκαν από την ασφαλιστική της εταιρία, ως εξής:

- Δαπάνες για ανακατασκευή βάσης, καθώς και αποζημίωση για έξοδα αφαίρεσης και επανεγκατάστασης
- Οικονομικές απώλειες έως την ανακατασκευή του εργοστασίου αιολικής ενέργειας - χρόνοι αναμονής ειδικού εξοπλισμού επί τόπου για την ανακατασκευή - καθαρή οικονομική ζημία τρίτου

#### **Γ. Επέκταση κάλυψης ευθύνης πωλητή (vendors endorsement)**

Η παρούσα επέκταση κάλυψης μπορεί να παραχθεί στη βασική κάλυψη της Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης Προϊόντος, σε οποιαδήποτε εταιρία ή άτομο, το οποίο πουλά ή διανέμει το/τα προϊόν/προϊόντα που παράγει ή διακινεί ο ασφαλισμένος. Η συγκεκριμένη κάλυψη αφορά απαιτήσεις που προκύπτουν άμεσα από τις δραστηριότητες πώλησης ή διάθεσης του/των προϊόντος/προϊόντων που παράγει ή διακινεί ο ασφαλισμένος και μόνο σε σχέση με οποιαδήποτε ζημιά η οποία προκύπτει από το προϊόν παραγωγής του Ασφαλισμένου, το οποίο είναι ελαττωματικό και προκαλεί ζημιά που καλύπτεται από την βασική ασφάλιση Αστικής Ευθύνης Προϊόντος.

Η παραπάνω επέκταση παρέχεται με δύο τρόπους:

(α) για κατονομαζόμενους πωλητές (συνήθης πρακτική) και (β) για μη κατονομαζόμενους πωλητές (unnamed vendors)

(α) Κατονομαζόμενους πωλητές:

Θα πρέπει να αναφέρονται ρητά:

- Όνομα προσώπου ή οργανισμού (πωλητής)
- Ασφαλισμένα προϊόντα

Σημειώνεται ότι καλύπτονται μόνο «σωματικές βλάβες» ή «ζημιές περιουσίας» που προκύπτουν από τα προϊόντα του ασφαλισμένου τα οποία αναφέρονται στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο και τα οποία διανέμονται ή πωλούνται κατά την κανονική πορεία της επιχείρησης του παραπάνω πωλητή.

Η επέκταση της κάλυψης ισχύει μόνο στον βαθμό κατά τον οποίο η σωματική βλάβη ή η υλική ζημιά προκλήθηκε από τα προϊόντα του ασφαλισμένου και μόνο για προϊόντα που παραδόθηκαν μετά την ημερομηνία κατά την οποία τέθηκε σε ισχύ αυτή η επέκταση της κάλυψης.

Συνήθως από την επέκταση αυτής της κάλυψης εξαιρούνται :

- ζημιές που προκύπτουν κατά τη διάρκεια ή από την πώληση, διανομή ή χρήση των προϊόντων του ασφαλισμένου για σκοπούς που δεν επιτρέπονται από τον ασφαλισμένο
- ζημιές που προκύπτουν από επανασυσκευασία, εκτός εάν αποσυσκευαστεί αποκλειστικά για σκοπούς επιθεώρησης, επίδειξης, δοκιμών ή αντικατάστασης ανταλλακτικών σύμφωνα με οδηγίες του κατασκευαστή και, στη συνέχεια, επανασυσκευαστεί στο αρχικό δοχείο συσκευασίας (container).
- ζημιές που προκύπτουν από επιδείξεις
- ζημιές που προκύπτουν από εγκατάσταση και συντήρηση
- ζημιές που προκύπτουν από προϊόντα τα οποία, μετά τη διανομή ή πώληση από τον πωλητή, έχουν επισημανθεί (labelling / re-labelling) ή έχουν χρησιμοποιηθεί ως δοχείο συσκευασίας ή εν γένει συσκευασία (container), μέρος ή συστατικό οποιουδήποτε άλλου είδους ή ουσίας από ή για τον πωλητή.

(β) αντίστοιχα παρέχεται η κάλυψη για τους μη κατονομαζόμενους πωλητές

### **Παράδειγμα ζημιάς**

Ελληνική εταιρία παραγωγής υλικού για οροφές κτιρίων, αποστέλλει το προϊόν που έχει κατασκευάσει σε μια εμπορική εταιρία στη Γαλλία η οποία το διανέμει στην κατασκευαστική αγορά της Γαλλίας και του Βελγίου.

Αφού τοποθετείται το υλικό του Ασφαλισμένου και μετά την πάροδο 3 ετών, παρουσιάστηκαν διαβρώσεις. Το υλικό τρύπησε με αποτέλεσμα να εγερθούν αξιώσεις από τους ιδιοκτήτες των κτηρίων και τους κατασκευαστές κατά της εμπορικής εταιρίας διανομής στη Γαλλία από την οποία είχαν προμηθευτεί το προϊόν.

Εάν η εταιρία παραγωγής του υλικού είχε καλύψει την γαλλική εμπορική εταιρία στην Ασφαλιστική Σύμβαση της Αστικής Ευθύνης Προϊόντος με την συγκεκριμένη επέκταση vendors, τότε το ασφαλιστήριο αυτό θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί για την προστασία της Γαλλικής Εταιρίας.

### **Απαλλαγή**

Απαλλαγή είναι το συμφωνηθέν αφαιρετέο ποσό ή ποσοστό από την αποζημίωση που καταβάλει ο Ασφαλιστής και το οποίο επιβαρύνει τον Ασφαλισμένο.

#### **Σημείωση:**

Ανάλογα με τους όρους του κάθε ασφαλιστηρίου συμβολαίου η Απαλλαγή συμφωνείται συνήθως είτε ανά ζημιολόγο γεγονός είτε ανά εγερθείσα απαίτηση.



## Ασφάλιση Ατυχηματικής Μόλυνσης που δεν περιλαμβάνει την αποκατάσταση ζημιών στο περιβάλλον

Η κατωτέρω περιγραφόμενη κάλυψη της έναντι τρίτων Ατυχηματικής Μόλυνσης είναι ασφαλιστική κάλυψη που παρέχεται στον Ασφαλισμένο κατά κανόνα ως Ειδικός Όρος - Επέκταση της βασικής Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης που έχει συνάψει με τον Ασφαλιστή του, και μάλιστα παρέχεται κατά παρέκκλιση σχετικής Εξαίρεσης που συνήθως προβλέπεται στους Γενικούς Όρους της Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης.

Η εν λόγω κάλυψη - Ειδικός Όρος Ατυχηματικής Μόλυνσης - δεν αφορά στην αποκατάσταση ζημιών στο περιβάλλον και παρέχεται συνήθως με τους κατωτέρω αναφερόμενους όρους / προϋποθέσεις και ειδικές εξαιρέσεις.

Πιο συγκεκριμένα:

Όπως αναφέρθηκε, ο εν λόγω Ειδικός Όρος Ασφάλισης Ατυχηματικής Μόλυνσης έναντι τρίτων παρέχεται συνήθως κατά μερική τροποποίηση της Εξαίρεσης των Γενικών Όρων της Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης και τηρουμένων των λοιπών όρων / προϋποθέσεων / εξαιρέσεων αυτής, έτσι ώστε η κάλυψη που παρέχεται με την Ασφαλιστική Σύμβαση να επεκτείνεται και να περιλαμβάνει την εκ του νόμου Αστική Ευθύνη του Ασφαλισμένου για ζημιές (Σωματικές Βλάβες / Θάνατο ή και Υλικές Ζημιές) τρίτων, που οφείλονται σε ατυχηματική μόλυνση / ρύπανση του περιβάλλοντος χώρου από υπαιτιότητα του Ασφαλισμένου, η οποία θα είναι συνέπεια ξαφνικού, απρόβλεπτου, τυχαίου, μη αναμενόμενου, αιφνίδιου και ακούσιου γεγονότος (ατυχήματος).

Προκειμένου να υφίσταται τυχόν ζημιόγono γεγονός ατυχηματικής μόλυνσης / ρύπανσης καλυπτόμενο από την εν λόγω ασφαλιστική σύμβαση, πρέπει να τηρούνται κατά κανόνα και μάλιστα ταυτόχρονα οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Το περιστατικό της μόλυνσης / ρύπανσης να είναι ξαφνικό, ατυχηματικό, απρόβλεπτο και ακούσιο.
2. Το περιστατικό της μόλυνσης / ρύπανσης να έχει έναρξη εντός της περιόδου ασφάλισης και να έχει γνωστοποιηθεί στον Ασφαλισμένο εντός ..... ημερολογιακών ημερών από την έναρξή του.
3. Το περιστατικό της μόλυνσης / ρύπανσης να έχει γνωστοποιηθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στην Ασφαλιστική Εταιρία εντός ..... ημερολογιακών ημερών από την ημέρα κατά την οποία έλαβε ή άρχισε να λαμβάνει χώρα το περιστατικό.
4. Το περιστατικό της μόλυνσης/ ρύπανσης δεν προέρχεται από την εκούσια και ηθελημένη παραβίαση Νόμου, Κανονισμού ή Οδηγίας.

### Σχετικά με την έκταση της κάλυψης διευκρινίζονται τα ακόλουθα:

- η παραπάνω κάλυψη δεν ισχύει όπου η μόλυνση/ ρύπανση είναι βαθμιαία / σταδιακή (gradual pollution)
- στην παραπάνω κάλυψη δεν συμπεριλαμβάνονται τα έξοδα επαναφοράς του περιβάλλοντος στην προτέρα του ατυχήματος κατάσταση (ούτε τα έξοδα

αποκατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος), ούτε τα έξοδα αποκομιδής απορριμμάτων και ερειπίων που προέκυψαν από την επέλευση του ασφαλιστικού κινδύνου

- δεν παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη ούτε αποζημιώνονται με τον εν λόγω Ειδικό Όρο ζημιόγωνα γεγονότα σε τοποθεσίες / εγκαταστάσεις που ανήκουν ή και μισθώνονται ή και με σύμβαση leasing ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο βρίσκονται υπό τον έλεγχο / εποπτεία / φροντίδα του Ασφαλισμένου
- προγενέστερα της ημερομηνίας έναρξης της Ασφαλιστικής Σύμβασης περιστατικά μόλυνσης / ρύπανσης – ζημιόγωνα γεγονότα ατυχηματικής μόλυνσης / ρύπανσης δεν συμπεριλαμβάνονται στην κάλυψη
- οι υπεργολάβοι του Ασφαλισμένου δεν θεωρούνται τρίτοι για τους σκοπούς της παρούσας κάλυψης
- δεν καλύπτεται με την ασφάλιση αυτή οποιαδήποτε Ευθύνη του Ασφαλισμένου που απορρέει από την Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά στην πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας» και κάθε τροποποιητική ή συμπληρωματική πράξη αυτής, από το Π.Δ. 148/2009, όπως ισχύει, καθώς και από κάθε σχετική Εθνική ή άλλη Νομοθεσία που αφορά την Ευθύνη για πρόληψη και αποκατάσταση της ζημίας στο περιβάλλον εν γένει.

#### Συνήθειες Προϋποθέσεις Κάλυψης :

- Για την ισχύ της κάλυψης, απαραίτητη προϋπόθεση είναι, κατά τη διάρκεια της ασφάλισης, να παραμένουν σε ισχύ όλες οι απαραίτητες άδειες λειτουργίας του Ασφαλισμένου.
- Ο Ασφαλισμένος υποχρεούται να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα και να τηρεί τους ισχύοντες νόμους ή κανονισμούς λειτουργίας της επιχείρησής του για την αποφυγή ατυχημάτων.
- Η παρούσα κάλυψη βασίζεται στα υποβληθέντα στοιχεία και υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει καθαρό ιστορικό ζημιών.

#### Εξαιρέσεις

(Οι κάτωθι Εξαιρέσεις συμφωνούνται συνήθως και ισχύουν επιπλέον και συμπληρωματικά των Εξαιρέσεων των Γενικών και Ειδικών Ασφαλιστικών Όρων της ασφαλιστικής σύμβασης.)

Ο Ασφαλιστής δεν θα ευθύνεται προς αποζημίωση του Ασφαλισμένου ή του δικαιούχου του ασφαλίματος, εφ' όσον η άμεση ή έμμεση αιτία της επελεύσεως ή της επιτάσεως του Ασφαλιστικού Κινδύνου, ή η αιτία αυξήσεως ή επιδεινώσεως της Ζημίας που προκάλεσε η επέλευση του Ασφαλιστικού Κινδύνου, σχετίζεται με τα ακόλουθα:

- Κάθε είδους χρηματικά πρόστιμα, ποινές ή αποζημιώσεις καταβλητέες προς παραδειγματισμό ή/και τιμωρία (exemplary damages), punitive damages, liquidated damages, treble damages or any damages resulting from the multiplication of compensatory damages, εξαγορά ποινής και έξοδα ποινικής δίκης
- Μόνιμη/ προσωρινή αποθήκευση αποβλήτων

- Διαχείριση/ επεξεργασία αποβλήτων
- RSI
- Μεταφορά αποβλήτων και επικινδύνων αποβλήτων
- Ζημίες οφειλόμενες σε ιούς ή σύνδρομα

#### **Ειδική Εξαίρεση Συγκεκριμένων Ουσιών**

Ο Ασφαλιστής δεν θα ευθύνεται προς αποζημίωση του Ασφαλισμένου ή του δικαιούχου του ασφαρίσματος, εφ' όσον η άμεση ή έμμεση αιτία της επελεύσεως ή της επιτάσεως του Ασφαλιστικού Κινδύνου, ή η αιτία αυξήσεως ή επιδεινώσεως της Ζημίας που προκάλεσε η επέλευση του Ασφαλιστικού Κινδύνου, σχετίζεται με τα ακόλουθα προϊόντα ή και ουσίες ή και προϊόντα που περιέχουν αυτές τις ουσίες ανεξαρτήτως της κατηγορίας, του είδους, του σήματος, της χημικής ονομασίας ή της εμπορικής ονομασίας/επωνυμίας τους:

(1) Atrazin

(2) CCA Chromated Copper Arsenate

(3) Lead paint

(4) Lead as pollutant

(5) MYBE Methyl-Tert-Butyl-Ether

(6) OBDE Octa-Bromo-Diphenyl-Ether

(7) PBDE Polybrominated- Diphenyl-Ether

(8) Persistent Organic Pollutants as defined in the Stockholm Convention:

- Aldrin
- Chlordane
- DDT
- Dieldrin
- Dioxin
- Endrin
- Furans
- Heptachlor
- Hexachlorobenzene
- Mirex
- PCB

- Toxaphen

(9) PFOS as defined in the EPA SNUR (Significant New Use Rule) of March 22, 2004

(10) TBT Tri-Butyl-Tin

(11) Urea Formaldehyde

#### **Σημειώσεις:**

1. Επισημαίνεται ότι για τους σκοπούς του «Ερμηνευτικού Λεξικού» έχουν ληφθεί υπόψη οι όροι / προϋποθέσεις και ειδικές εξαιρέσεις που απαντώνται συχνότερα σε Ειδικούς Όρους Ασφάλισης Ατυχηματικής Μόλυνσης έναντι τρίτων, χωρίς να αποκλείεται, όπως είναι ευνόητο, η προσθήκη ή αφαίρεση όρων μετά από συμφωνία Ασφαλισμένου και Ασφαλιστή.
2. Η κάλυψη της αποκατάστασης των ζημιών στο περιβάλλον μπορεί επίσης να παρασχεθεί στον Ασφαλισμένο είτε με έτερο Ειδικό Όρο – Επέκταση κάλυψης είτε με Αυτοτελή Σύμβαση Ασφάλισης. Για την ασφάλιση αυτή θα γίνει ξεχωριστή αναφορά σε άλλο σημείο του «Ερμηνευτικού Λεξικού».

### **Ασφάλιση Μηχανήματων Έργου**

Με τον όρο «μηχανήματα έργου» νοούνται όλα τα σταθερά ή / και μηχανοκίνητα / ηλεκτροκίνητα οχήματα, όπως εκσκαφείς, ανυψωτικά περονοφόρα μηχανήματα παντός τύπου (όπως τύπου ΚΛΑΡΚ), βαριά μηχανήματα, γερανοί και άλλα συναφή.

Οι κυριότεροι κίνδυνοι που συνδέονται με τη χρήση των μηχανημάτων έργου αφορούν σε κακό χειρισμό, δύσκολη ή απαιτητική εργασία, χρήση μη κατάλληλου εξοπλισμού, κακή συντήρηση ή πλημμελής /ελλιπής επίβλεψη.

Η ασφαλιστική εταιρία καλείται να ασφαλίσει και να αποκαταστήσει βλάβες στα ίδια τα μηχανήματα έργου (εξοπλισμός), καθώς επίσης και σωματική βλάβη ή/ και υλική ζημιά που τυχόν προκληθεί σε τρίτο πρόσωπο από τη χρήση ως εργαλείων των μηχανημάτων έργου ή και από την κυκλοφορία ως οχημάτων των μηχανοκίνητων / ηλεκτροκίνητων μηχανημάτων έργου.

### **Καλύψεις Αστικής Ευθύνης Μηχανημάτων Έργου**

1. Για τα αυτοκινούμενα μηχανήματα έργου, που διαθέτουν πινακίδα κυκλοφορίας, οι ιδιοκτήτες αυτών έχουν υποχρέωση εκ του νόμου να διαθέτουν ασφαλιστήριο συμβόλαιο για την κάλυψη της αστικής ευθύνης που απορρέει από την κυκλοφορία των μηχανημάτων έργου ως οχημάτων, σύμφωνα με το Ν. 489/1976 όπως κωδικοποιήθηκε από το Π.Δ. 237/1986 και όπως ισχύει τροποποιημένος.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 εδ. β του Ν. 489/1976, όπου ορίζεται ότι «η κυκλοφορία επί γηπέδου προσιτού στο κοινό ή σε κάποιο αριθμό προσώπων που δικαιούνται να συχνάζουν σ' αυτό, εξομοιώνεται με την κυκλοφορία επί οδού», οι εργοταξιακοί χώροι εξομοιώνονται με τις οδούς δημόσιας κυκλοφορίας. Επιπλέον,

σημειώνεται ότι άδεια κυκλοφορίας στο εθνικό ή επαρχιακό οδικό δίκτυο δεν έχουν όλα τα μηχανήματα έργου. Μόνο τα ελαστικοφόρα (τροχοφόρα ή ερπυστριοφόρα) μηχανήματα έργου επιτρέπεται να κυκλοφορούν σε ασφαλτοστρωμένους δρόμους (ή ότι βάσει νόμου εξομοιώνεται με αυτούς).

2. Η υποχρεωτική ασφάλιση της αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία του οχήματος μπορεί να επεκταθεί και με ειδικό όρο να καλύψει ζημιές που θα προκληθούν σε Τρίτους από τη λειτουργία του μηχανήματος έργου ως εργαλείου.

Η κάλυψη στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται πάντα υπό τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που συμφωνούνται μεταξύ του ασφαλιστή και του ασφαλισμένου (όπως π.χ. προβλέπονται ειδικά όρια κάλυψης, ειδική απαλλαγή, κάλυψη με επασφαλίστρο κ.λ.π.).

3. Επιπλέον των ανωτέρω, ο ασφαλισμένος έχει τη δυνατότητα να λάβει κάλυψη αστικής ευθύνης για τη λειτουργία του μηχανήματος έργου ως εργαλείου είτε από τον κλάδο αστικής ευθύνης, είτε από το Τμήμα II Αστική Ευθύνη του ασφαλιστηρίου συμβολαίου των τεχνικών έργων (CAR, EAR).

Η εν λόγω ασφαλιστική κάλυψη παρέχεται πάντα υπό τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που συμφωνούνται μεταξύ του ασφαλιστή και του ασφαλισμένου και συνήθως καθ' υπέρβαση – ήτοι μετά την εξάντληση - του ορίου ευθύνης που ο ασφαλισμένος διαθέτει για την κάλυψη του ίδιου κινδύνου βάσει του ειδικού όρου που έχει συμφωνηθεί στο ασφαλιστήριο αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία οχημάτων, εφόσον υφίσταται τέτοια κάλυψη.

Έτσι, σε περίπτωση ζημίας που απορρέει από τη λειτουργία του μηχανήματος έργου ως εργαλείου και εφόσον συντρέχουν περισσότερες καλύψεις, θα ενεργοποιηθεί πρώτα ο ειδικός όρος (επέκταση) για την κάλυψη αστικής ευθύνης από τη λειτουργία εργαλείου που έχει συμφωνηθεί και προσαρτηθεί στην υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης από την κυκλοφορία του μηχανήματος έργου ως οχήματος και στη συνέχεια, εάν τα όρια κάλυψης που προβλέπει ο ειδικός αυτός όρος δεν καλύπτουν το συνολικό ποσό της ζημίας που έχει προκύψει, τότε θα πρέπει να ενεργοποιηθεί το ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης ή το Τμήμα II Αστική Ευθύνη του ασφαλιστηρίου συμβολαίου τεχνικών έργων (CAR, EAR).

Εννοείται ότι σε περίπτωση μη αυτοκινούμενου μηχανήματος έργου ή μηχανοκίνητου /ηλεκτροκίνητου που δεν έχει επέκταση κάλυψης ως εργαλείου (από την υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης για την κυκλοφορία του ως οχήματος), ο ιδιοκτήτης του μηχανήματος έργου έχει τη δυνατότητα να λάβει κάλυψη αστικής ευθύνης για τη λειτουργία του μηχανήματος έργου ως εργαλείου απευθείας από τον κλάδο αστικής ευθύνης ή από το Τμήμα II Αστική Ευθύνη του ασφαλιστηρίου συμβολαίου των τεχνικών έργων (CAR, EAR).

## Ειδικά για τα Μηχανήματα Έργου χρήσης εντός του χώρου εγκατάστασης της Εφοδιαστικής

Με τη διάταξη του άρθρου 16 παρ. 2 του Ν. 4302/2014 (ΦΕΚ Α΄ 225/8.10.2014) προβλέφθηκε για ορισμένα μηχανήματα έργων (ήτοι τα ηλεκτροκίνητα ή μηχανοκίνητα ανυψωτικά περνοφόρα μηχανήματα παντός τύπου, όπως τύπου ΚΛΑΡΚ που εμπίπτουν στην ειδικότητα 2 - εργασίες ανύψωσης και μεταφοράς φορτίων - σύμφωνα με την 1032/166/5.3.2013 (Β΄ 519) Υπουργική Απόφαση) ότι δεν υφίσταται υποχρέωση έκδοσης άδειας κυκλοφορίας και κυκλοφορίας με πινακίδα αριθμού κυκλοφορίας, εφόσον δεν προορίζονται για κυκλοφορία, αλλά αποκλειστικά για χρήση εντός του χώρου εγκατάστασης της Εφοδιαστικής (Logistics).

Η ως άνω διάταξη ρυθμίζει μόνον θέματα που αφορούν στην έκδοση άδειας κυκλοφορίας και πινακίδων κυκλοφορίας για τα συγκεκριμένα μηχανήματα έργων, ενώ δεν εξετάζει ούτε θίγει ρητά ζητήματα που άπτονται της ασφάλισης των εν λόγω μηχανημάτων έργων.

Παρ' όλα αυτά και λόγω της πρόβλεψης για μη χορήγηση άδειας και πινακίδας κυκλοφορίας, η εν λόγω ρύθμιση έχει ερμηνευθεί από το σύνολο των ιδιοκτητών των μηχανημάτων έργων ότι συνεπάγεται παράλληλα και απαλλαγή από την υποχρέωσή τους να συνάπτουν την υποχρεωτική ασφάλιση για την κάλυψη της αστικής ευθύνης τους που απορρέει από την κυκλοφορία των εν λόγω μηχανημάτων έργου ως οχημάτων κατ' εφαρμογή του Ν.489/1976 περί υποχρεωτικής ασφάλισης οχημάτων.

Η εν λόγω ωστόσο ερμηνεία εκτιμάται ότι βρίσκεται σε δυσαρμονία και αντίθεση με την ισχύουσα σε εθνικό αλλά και ενωσιακό επίπεδο νομοθεσία και νομολογία περί υποχρεωτικής ασφάλισης οχημάτων. Ταυτόχρονα η ερμηνεία αυτή εγκυμονεί σοβαρότατους κινδύνους για τα ίδια τα θύματα τροχαίων ατυχημάτων που λαμβάνουν χώρα εντός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης, καθ' όσον θα εμπλέκονται σε ατύχημα που θα έχει προκαλέσει ανασφάλιστο όχημα.

Πιο συγκεκριμένα, ο Άρειος Πάγος ερμηνεύοντας τις διατάξεις του Ν.489/1976 περί υποχρεωτικής ασφάλισης οχημάτων (Αποφάσεις 426/2015 ΑΠ, 504/2012 ΑΠ, 492/2012 ΑΠ), έχει επανειλημμένως αξιολογήσει ως κριτήριο τον τρόπο χρήσης του οχήματος τη στιγμή του ατυχήματος προκειμένου να αποφανθεί εάν το ατύχημα που προκαλείται από ένα μηχανήμα έργου, ακόμα και εντός της εγκατάστασης της επιχείρησης, οφείλεται στην κυκλοφορία του ως οχήματος (και επομένως δέον να καλύπτεται με υποχρεωτική ασφάλιση αστικής ευθύνης οχημάτων του ν.489/1976 ) ή στη λειτουργία του ως εργαλείου (οπότε δεν καλύπτεται από την υποχρεωτική ασφάλιση οχήματος).

Έτσι, με την Απόφαση 426/2015 του Αρείου Πάγου κρίθηκε ότι ατύχημα που προκλήθηκε εντός του αύλειου χώρου φορτοεκφορτώσεων επιχείρησης, κατά την κίνηση ανυψωτικού μηχανήματος που μετέφερε εμπορευματοκιβώτιο στο χώρο αποθήκευσης της επιχείρησης, θα πρέπει να καλυφθεί από την υποχρεωτική ασφάλιση οχήματος, καθώς το ατύχημα έλαβε χώρα σε ιδιωτικό μεν χώρο (αύλειος χώρος – εγκατάσταση επιχείρησης) που είναι όμως προσιτός σε κάποιο αριθμό προσώπων που δικαιούνται να συχνάζουν σε αυτό (οδηγοί φορτηγών κ.λ.π.), ενώ κρίθηκε ότι το μηχανήμα έργου στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν λειτουργούσε ως εργαλείο (παρ' ότι μετέφερε container), αλλά λόγω της κίνησής του προείχε η λειτουργία του ως οχήματος.

Η παραπάνω Απόφαση 426/2015 του Αρείου Πάγου καταδεικνύει συνεπώς με σαφήνεια ότι η χρήση μηχανημάτων έργου εντός της εγκατάστασης (ιδιωτικού χώρου) μίας επιχείρησης δεν απαλλάσσει τον ιδιοκτήτη του μηχανήματος έργου από την υποχρέωση ασφάλισής του για την ευθύνη που απορρέει από την κυκλοφορία του ως οχήματος σύμφωνα με το Ν.489/1976 περί υποχρεωτικής ασφάλισης οχημάτων.

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφερθεί και η με αριθμ. 1007/2011 Απόφαση του Αρείου Πάγου, η οποία έκρινε ότι κινούμενο με μηχανική δύναμη έλκηθρο (snowmobile) που χρησιμοποιείται σε χιονοδρομικά κέντρα είναι αυτοκίνητο κατά τις ειδικές διατάξεις του Ν.489/1976, παρ' ότι τούτο δεν φέρει αριθμό κυκλοφορίας, και επομένως είναι υποχρεωτική η ασφάλισή του. Στην ένδικη δε περίπτωση το έλκηθρο (snowmobile) ήταν ανασφάλιστο και τις αποζημιώσεις για το ατύχημα που προκάλεσε υποχρεώθηκε να τις καταβάλλει το Επικουρικό Κεφάλαιο Αυτοκινήτων.

Με δεδομένα τα ανωτέρω κρίνεται σκόπιμο οι ιδιοκτήτες μηχανημάτων έργου που προορίζονται για χρήση εντός του χώρου εγκατάστασης της Εφοδιαστικής (Logistics) να ενημερώνονται λεπτομερώς για τις ευθύνες που φέρουν τόσο για την κυκλοφορία των μηχανημάτων τους ως οχημάτων (ακόμα και εντός του χώρου της Εφοδιαστικής), όσο και για τη λειτουργία τους ως εργαλείων, καθώς και για τις καλύψεις που προσφέρει η ασφαλιστική αγορά για την πληρέστερη κατά το δυνατόν εξασφάλισή τους (βλ. προηγούμενο κεφάλαιο «Καλύψεις Αστικής Ευθύνης Μηχανημάτων Έργου»).

## **Ασφαλισμένος - Συνασφαλισμένος - Λήπτης της Ασφάλισης (ή Συμβαλλόμενος)**

### **Ασφαλισμένος**

Ασφαλισμένος νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο απειλείται από τον Ασφαλιστικό Κίνδυνο και υπέρ του οποίου παρέχεται η ασφαλιστική κάλυψη σύμφωνα με την Ασφαλιστική Σύμβαση.

Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος είναι επιχείρηση, στην έννοια του Ασφαλισμένου αλλά μόνον στο πλαίσιο της δραστηριότητας της επιχείρησης, συνήθως περιλαμβάνονται :

- i. Διευθυντές της επιχείρησης ή ανώτατα διοικητικά στελέχη αυτής, που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον Ασφαλισμένο και δρουν εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.
- ii. Υπάλληλοι του Ασφαλισμένου, αλλά μόνον όταν δρουν στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.
- iii. Εθελοντές και προστηθέντες του Ασφαλισμένου, καθώς και πρόσωπα που συμμετέχουν σε κάθε είδους δραστηριότητα του Ασφαλισμένου, εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων τους.

### **Συνασφαλισμένος**

Σε μια Ασφαλιστική Σύμβαση απαντάται συχνά και ο όρος «Συνασφαλισμένος».

Ο όρος αυτός αφορά το φυσικό ή νομικό πρόσωπό, το οποίο ορίζεται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και καλύπτεται από αυτήν για ζημιές που μπορεί να προκληθούν σε τρίτους από

πράξεις ή παραλείψεις του που σχετίζονται ή βρίσκονται σε συνάρτηση με τη δραστηριότητα του Ασφαλισμένου. Υπό τον όρο αυτό, ο Συνασφαλισμένος συνήθως απολαμβάνει την ίδια κάλυψη με τον Ασφαλισμένο και μοιράζεται με αυτόν τα όρια ασφάλισης.

Η βασική διαφορά με τον Ασφαλισμένο είναι ότι ο Συνασφαλισμένος δεν καλύπτεται για όλο το φάσμα της δραστηριότητάς του και συγκεκριμένα δεν καλύπτεται για απαιτήσεις τρίτων από ζημίες που δεν σχετίζονται με τη δραστηριότητα, τις υπηρεσίες ή τις εγκαταστάσεις του Ασφαλισμένου.

Ως Συνασφαλισμένους συναντάμε ενδεικτικά και μη περιοριστικά τους:

- Διαχειριστή ή εκμισθωτή εγκαταστάσεων
- Προμηθευτές
- Πωλητές (vendors)
- Κύριο του Έργου
- Υπεργολάβους
- Επιβλέποντες

### Λήπτης της Ασφάλισης (ή Συμβαλλόμενος)

Λήπτης της Ασφάλισης (ή Συμβαλλόμενος) νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συνάπτει την Ασφαλιστική Σύμβαση με τον Ασφαλιστή. Ο Λήπτης Ασφάλισης μπορεί να είναι διαφορετικό πρόσωπο από τον Ασφαλισμένο, αρκεί να υπάρχει μεταξύ τους συγγενική, επαγγελματική ή άλλη σχέση που να δικαιολογεί το ασφαλιστικό ενδιαφέρον του Λήπτη της Ασφάλισης.

### Υποχρεώσεις & Δικαιώματα Λήπτη της Ασφάλισης (ή Συμβαλλόμενου) & Ασφαλισμένου

- Τον Λήπτη της Ασφάλισης βαρύνουν οι υποχρεώσεις που προβλέπει ο ν. 2496/1997, όπως η υποχρέωση πληρωμής του ασφαλιστή, η υποχρέωση λήψης των κατάλληλων μέτρων προς αποφυγή ή μείωση της ζημίας, η υποχρέωση μη μεταβολής ή επιτάσεως του κινδύνου και άμεσης γνωστοποίησης στον Ασφαλιστή κάθε στοιχείου ή περιστατικού, το οποίο μπορεί να επιφέρει επίταση του κινδύνου, σε βαθμό που, αν ο Ασφαλιστής το γνώριζε, δεν θα είχε συνάψει την Ασφαλιστική Σύμβαση ή δεν θα την είχε συνάψει με τους ίδιους όρους.
- Τον Λήπτη της Ασφάλισης βαρύνουν επίσης και όλες οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την Ασφαλιστική Σύμβαση, εκτός από εκείνες που από την φύση τους πρέπει να εκπληρωθούν από τον Ασφαλισμένο, όπως είναι για παράδειγμα η υποχρέωση δήλωσης ζημίας ή περιστατικού που μπορεί να οδηγήσει σε ζημία.
- Τα δικαιώματα από την Ασφαλιστική Σύμβαση, όπως το δικαίωμα καταγγελίας, υπαναχωρήσεως κ.λ.π. ανήκουν στο Λήπτη της Ασφάλισης, με εξαίρεση την απαίτηση παροχής του Ασφαλιστή, η οποία ανήκει στον Ασφαλισμένο.
- Ο Ασφαλισμένος έχει τις ίδιες υποχρεώσεις με τον Λήπτη της Ασφάλισης, εφόσον έχει τη δυνατότητα να τις εκπληρώσει, καθώς και τις εκ του νόμου και της Ασφαλιστικής Σύμβασης υποχρεώσεις που εκ της φύσεώς τους μπορούν να εκπληρωθούν μόνον από τον ίδιο.



- Σε περίπτωση αμφιβολίας η Ασφαλιστική Σύμβαση θεωρείται ότι καταρτίστηκε για λογαριασμό του Λήπτη της Ασφάλισης, ο οποίος στην περίπτωση αυτή είναι και ο Ασφαλισμένος.

Έτσι	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ <b>ΛΗΠΤΗΣ ΤΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΣ)</b> Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο <u>που συνάπτει</u> την Ασφάλιση για λογαριασμό δικό του ή τρίτου και κατονομάζεται στο Ασφαλιστήριο.</li> </ul>
	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ <b>ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΣ</b> Το φυσικό ή νομικό πρόσωπο <u>υπέρ του οποίου συνάπτεται</u> η Ασφάλιση και κατονομάζεται στο Ασφαλιστήριο.</li> </ul>

## Ασφαλιστήριο

Το έγγραφο, το οποίο αποδεικνύει την Ασφαλιστική Σύμβαση, εκδίδεται από την Εταιρία, φέρει την υπογραφή του εκπροσώπου της Εταιρίας και αποτελείται, ισοδύναμα, από έντυπο ή δακτυλογραφημένο ή χειρόγραφο κείμενο είτε το κείμενο αυτό είναι αρχικό είτε μεταγενέστερο (π.χ. τροποποίηση, ή ανανέωση ή παράταση, εκδιδόμενη σχετικής Πρόσθετης Πράξης), το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτού. Οι Γενικοί και Ειδικοί Ασφαλιστικοί Όροι που διέπουν την Ασφαλιστική Σύμβαση αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα του Ασφαλιστηρίου και παραδίδονται στον Ασφαλισμένο ή Λήπτη της Ασφάλισης μαζί με αυτό.

## Ασφαλιστής

Ασφαλιστής είναι η ασφαλιστική επιχείρηση που συνάπτει την Ασφαλιστική Σύμβαση.

## Ασφαλιστική Περίοδος

Το ημερολογιακό χρονικό διάστημα το οποίο αναφέρεται στον Πίνακα Ασφάλισης του Ασφαλιστηρίου και για το οποίο παρέχεται ασφαλιστική κάλυψη βάσει των Όρων της Ασφαλιστικής Σύμβασης.

## Ασφαλιστικός Κίνδυνος

Ασφαλιστικός Κίνδυνος είναι η εκ της πραγματοποιήσεως Ζημιογόνου Γεγονότος έγερση αξιώσεως αποζημιώσεως Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου, την οποία ο Ασφαλισμένος υποχρεούται να ικανοποιήσει (βάσει των διατάξεων του νόμου περί αστικής ευθύνης) ενώ οι συνέπειες από την πιθανότητα εγέρσεως τέτοιας αξιώσεως μπορούν να καλύπτονται από τον Ασφαλιστή υπό τους όρους της Ασφαλιστικής Σύμβασης.

## Βάση Ασφάλισης (Coverage Trigger)

Ως Βάση Ασφάλισης (Coverage Trigger) νοούνται οι προϋποθέσεις οι οποίες πρέπει να πληρούνται για να ενεργοποιηθεί η ασφαλιστική κάλυψη.

### **Σημείωση:**

Για τους σκοπούς του «Ερμηνευτικού Λεξικού» κατωτέρω περιγράφονται συνοπτικά οι κυριότερες και πλέον συνήθεις βάσεις ασφάλισης των ασφαλιστικών συμβάσεων αστικής ευθύνης, καθώς και οι σημαντικότεροι όροι επέκτασης αυτών, χωρίς να αποκλείονται λοιπές παραλλαγές.

### **Βάση Ασφάλισης Occurrence**

Η ασφαλιστική κάλυψη των ασφαλιστικών συμβάσεων Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Occurrence ενεργοποιείται υπό τη βασική προϋπόθεση ότι το ζημιογόνο γεγονός συνέβη εντός της προβλεπόμενης στο Ασφαλιστήριο ασφαλιστικής περιόδου. Στην περίπτωση αυτή, η ασφαλιστική κάλυψη ενεργοποιείται ανεξάρτητα από την ημερομηνία δήλωσης της ζημίας ή έγερσης της απαίτησης του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου, η οποία μπορεί να λαμβάνει χώρα και μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου (εφαρμοζόμενης σε κάθε περίπτωση της διάταξης του άρθρου 7 παρ. 1 του ν. 2496/1997 περί ασφαλιστικής σύμβασης).

### **Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made**

Η ασφαλιστική κάλυψη των ασφαλιστικών συμβάσεων Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made ενεργοποιείται ανάλογα με την ημερομηνία κατά την οποία εγέρθηκε η απαίτηση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου.

Οι ασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made έχουν 3 προϋποθέσεις ενεργοποίησης:

- α. Το ζημιογόνο γεγονός, το οποίο οδηγεί στην έγερση απαίτησης κατά του Ασφαλισμένου, να έχει συμβεί εντός της προβλεπόμενης στο Ασφαλιστήριο ασφαλιστικής περιόδου.
- β. Η έγερση απαίτησης ή η δήλωση πιθανής ζημίας από τον Τρίτο κατά του Ασφαλισμένου να έχει λάβει χώρα, για πρώτη φορά, κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου.
- γ. Η ζημία να μην ήταν γνωστή στον Ασφαλισμένο πριν την έναρξη της ασφάλισης. Η κάλυψη δηλαδή δεν ενεργοποιείται εάν η ζημία ήταν ήδη γνωστή στον Ασφαλισμένο ή η απαίτηση είχε ήδη εγερθεί κατά του Ασφαλισμένου πριν την έναρξη της ασφάλισης.

Επισημαίνεται ότι στις ασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made ο Ασφαλισμένος έχει την υποχρέωση να δηλώσει / γνωστοποιήσει στον Ασφαλιστή την απαίτηση το συντομότερο δυνατόν / εφικτό (εφαρμοζόμενης σε κάθε περίπτωση της διάταξης του άρθρου 7 παρ. 1 του ν. 2496/1997 περί ασφαλιστικής σύμβασης).

### **Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported**

Οι Ασφαλιστές προσπαθώντας να περιορίσουν τις καθυστερήσεις δήλωσης / γνωστοποίησης των απαιτήσεων από τους Ασφαλισμένους προς αυτούς, τροποποίησαν την Βάση Ασφάλισης Pure Claims Made, βελτιώνοντας την και καταλήγοντας στη ακόλουθη Βάση Ασφάλισης, Claims Made and Reported.

Η ασφαλιστική κάλυψη των ασφαλιστικών συμβάσεων Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported ενεργοποιείται ανάλογα με την ημερομηνία κατά την οποία δηλώθηκε στον Ασφαλιστή από τον Ασφαλισμένο η απαίτηση του Τρίτου κατ' αυτού.

Οι ασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported έχουν 4 προϋποθέσεις ενεργοποίησης:

- α. Το ζημιογόνο γεγονός, το οποίο οδηγεί στην έγερση απαίτησης κατά του Ασφαλισμένου, να έχει συμβεί εντός της προβλεπόμενης στο Ασφαλιστήριο ασφαλιστικής περιόδου.
- β. Η έγερση απαίτησης ή η δήλωση πιθανής ζημίας από τον Τρίτο κατά του Ασφαλισμένου να έχει λάβει χώρα, για πρώτη φορά, κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου.
- γ. Η δήλωση πιθανής ζημίας από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή να έχει λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου.
- δ. Η ζημία να μην ήταν γνωστή στον Ασφαλισμένο πριν την έναρξη της ασφάλισης. Η κάλυψη δηλαδή δεν ενεργοποιείται εάν η ζημία ήταν ήδη γνωστή στον Ασφαλισμένο ή η απαίτηση είχε ήδη εγερθεί κατά του Ασφαλισμένου πριν την έναρξη της ασφάλισης.

### **Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων (Extended Reporting Period)**

Η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων είναι το χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου μίας σύμβασης ασφάλισης σε Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported, κατά το οποίο μπορούν να δηλωθούν στον Ασφαλιστή απαιτήσεις Τρίτων κατά του Ασφαλισμένου που αφορούν ζημιογόνα γεγονότα τα οποία έχουν λάβει χώρα κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου αλλά έγιναν γνωστά στον Ασφαλισμένο μετά τη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου.

Πιο συγκεκριμένα στις ασφαλιστικές συμβάσεις Αστικής Ευθύνης σε Βάση Ασφάλισης Claims Made and Reported συνηθίζεται να δίνεται στον Ασφαλισμένο ένα επιπλέον χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της περιόδου ασφάλισης για τη δήλωση / γνωστοποίηση ζημιών σχετικά είτε με αξιώσεις που ενδέχεται να εγερθούν αργά κατά του Ασφαλισμένου (δηλαδή κοντά στη λήξη της ασφαλιστικής περιόδου) είτε με αξιώσεις που έχουν εγερθεί έναντι του Ασφαλισμένου αλλά αυτός δεν έχει ακόμα ενημερωθεί για αυτές (π.χ. για αγωγές που δεν του έχουν επιδοθεί) ή ακόμα και για αξιώσεις που εγείρονται κατά του Ασφαλισμένου εντός του πρόσθετου αυτού χρονικού διαστήματος αναγγελίας.

Η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων ορίζεται συγκεκριμένα στο ασφαλιστήριο, όπου επίσης καθορίζονται με ακρίβεια οι όροι και οι προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες εφαρμόζεται η εν λόγω επέκταση κάλυψης.

Η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων έχει εφαρμογή στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος διακόψει ή δεν ανανεώσει το Συμβόλαιο του.
- Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος αλλάξει Ασφαλιστική Εταιρία και στο νέο Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο δεν περιλαμβάνεται Ημερομηνία Αναδρομικής Κάλυψης (Retroactive Date)

- Σε περίπτωση παύσης εργασιών του Ασφαλισμένου (λόγω συνταξιοδότησης, μεταβίβασης της επιχείρησης, θανάτου, αλλαγής δραστηριότητας είτε εξ αποφάσεως είτε εξ αναγκασμού).

#### Παραδείγματα Παύσης Εργασιών του Ασφαλισμένου

- Ασφαλισμένος Αρχιτέκτονας/Μηχανικός αποφασίζει να εγκαταλείψει την επαγγελματική δραστηριότητα τού Αρχιτέκτονα/Μηχανικού και να δραστηριοποιηθεί στον κλάδο τουρισμού, λειτουργώντας ξενώνα σε τουριστικό θέρετρο.
- Ασφαλισμένος Ιατρός μετά από προσωπικό ατύχημα ή ασθένεια δεν μπορεί να συνεχίσει να εργάζεται, και άρα διακόπτει την δραστηριότητα τού Ιατρού.

Σε περίπτωση που ο Ασφαλισμένος αλλάξει ασφαλιστική εταιρία και στο νέο ασφαλιστήριο συμβόλαιο περιλαμβάνεται Ημερομηνία Αναδρομικής Κάλυψης (Retroactive Date), και στο παλιό υπάρχει Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων, για τους κινδύνους που τυχόν καλύπτονται, τόσο από το προηγούμενο/παλιό Ασφαλιστήριο όσο και από τη νέα ασφάλιση, εφόσον δεν ορίζεται κάτι διαφορετικό στους όρους και τις προϋποθέσεις των συμβολαίων, ο Ασφαλισμένος έχει αξίωση αποζημιώσεως, είτε κατά του ασφαλιστή που παρέχει τη νέα ασφάλιση, είτε κατά του ασφαλιστή που παρείχε την παλαιά ασφάλιση, με τους όρους και τις προϋποθέσεις που περιλαμβάνονται στο κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Πρόκειται για περίπτωση εφαρμογής της διάταξης 15 του νόμου 2496/1997- Ασφάλιση με περισσότερους Ασφαλιστές.

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με τις διατάξεις του αδικαιολόγητου πλουτισμού, ο Ασφαλισμένος δεν μπορεί να αποζημιωθεί δύο φορές για την ίδια ζημία.

Η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων ισχύει υπό την προϋπόθεση ότι το ασφαλιστήριο συμβόλαιο που την προβλέπει δεν έχει διακοπεί λόγω:

- μη πληρωμής των ασφαλιστρών
- παραβίασης των ασφαλιστικών όρων
- απάτης
- απόκρυψης στοιχείων.

Η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων δεν παρατείνει τη διάρκεια ασφάλισης του συμβολαίου, δεν επαναφέρει το όριο κάλυψης (reinstate the limit), δεν τροποποιεί τους όρους του ασφαλιστηρίου συμβολαίου και δεν πρέπει να συγχέεται με την εκ του Νόμου παραγραφή

#### **Ημερομηνία Αναδρομικής Κάλυψης (Retro Date)**

Η Ημερομηνία Αναδρομικής Κάλυψης (Retro Date) είναι επέκταση κάλυψης που δίδεται στις ασφαλιστικές συμβάσεις με Βάση Ασφάλισης Claims Made, σύμφωνα με την οποία καλύπτονται ζημιογόνα γεγονότα που έχουν συμβεί πριν από την «κανονική» ημερομηνία έναρξης του Ασφαλιστηρίου.

Από την επέκταση αυτή εξαιρούνται ζημιογόνα γεγονότα τα οποία ήταν γνωστά στον Ασφαλισμένο πριν ή κατά το χρόνο σύναψης της συγκεκριμένης συμφωνίας επέκτασης της κάλυψης με τον Ασφαλιστή.

## Παράδειγμα ζημιάς

Ας υποθέσουμε ότι ένας δικηγόρος, έχει συνάψει ασφάλιση επαγγελματικής αστικής ευθύνης με τη Χ ασφαλιστική εταιρία, σε βάση claims made and reported.

Στο τέλος της ασφαλιστικής περιόδου του συμβολαίου του δεν ανανεώνει με τη Χ ασφαλιστική εταιρία αλλά επιλέγει να αλλάξει Ασφαλιστή και να προχωρήσει σε σύναψη νέου ασφαλιστηρίου επαγγελματικής αστικής ευθύνης με την Υ ασφαλιστική εταιρία πάλι σε βάση claims made and reported.

Κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου που ήταν ασφαλισμένος με τη Χ ασφαλιστική εταιρία είχε περιέλθει σε γνώση του συμβάν που πιθανότατα θα οδηγούσε σε έγερση απαίτησης εναντίον του.

Για το συμβάν αυτό, ο δικηγόρος ενημερώνει τη Χ ασφαλιστική εταιρία 2 μήνες μετά τη λήξη κανονικής διάρκειας του ασφαλιστηρίου συμβολαίου του και επίσης, το δηλώνει στην Υ ασφαλιστική εταιρία 3 μήνες αφού έχει αρχίσει η ασφαλιστική κάλυψη.

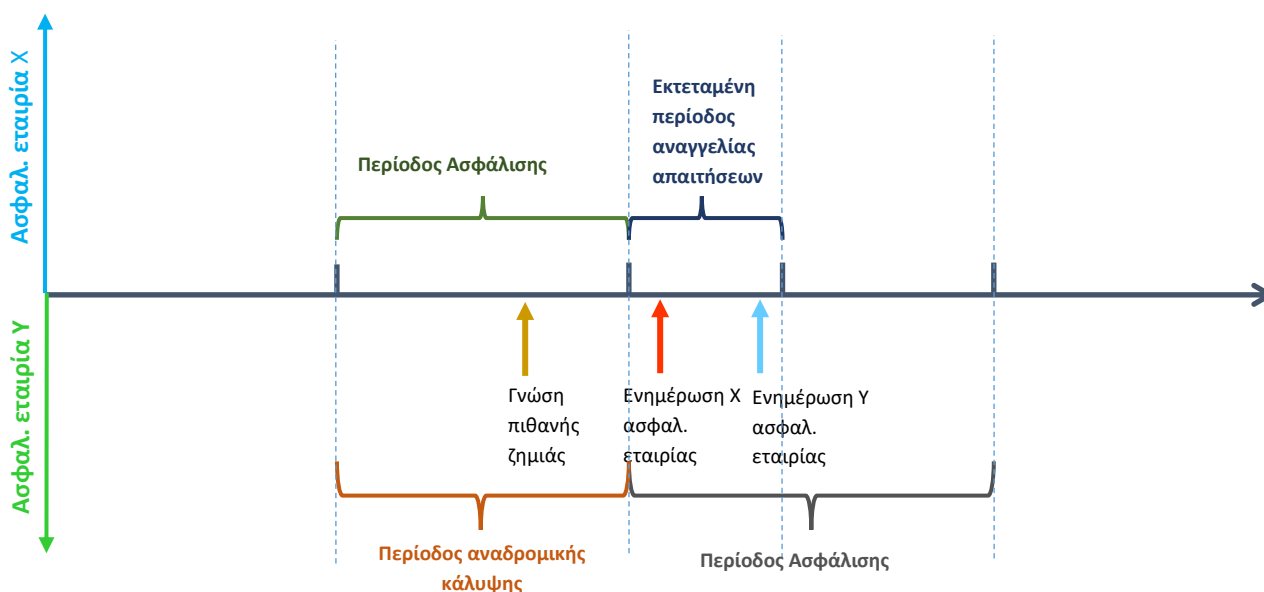
### Ερώτημα

Στην περίπτωση που αργότερα εγερθεί απαίτηση εναντίον του, θα καλυφθεί

- α. από την Υ ασφαλιστική εταιρία, εάν προσφέρεται αναδρομική κάλυψη από το νέο ασφαλιστήριο;
- β. από την Χ ασφαλιστική εταιρία, εάν υπάρχει εκτεταμένη περίοδος αναγγελίας απαιτήσεων 6 μηνών στο ασφαλιστήριο της Χ;
- γ. δεν καλύπτεται

### Απάντηση

- β. Θα καλυφθεί από την Χ ασφαλιστική εταιρία λόγω της ύπαρξης εκτεταμένης περιόδου αναγγελίας απαιτήσεων.



## Γενική Αστική Ευθύνη και Αστική Ευθύνη Ελαττωματικών Προϊόντων μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων

Με την ασφάλιση της Γενικής Αστικής Ευθύνης και της Αστικής Ευθύνης Ελαττωματικών Προϊόντων, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την οποία είθισται να πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να αφορά θετικές ζημίες, συμπεριλαμβανομένων και των δικαστικών δαπανών του Τρίτου, και
- iii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να αφορά Σωματική Βλάβη ή Υλική Ζημία οφειλόμενη σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της Ασφαλιστικής Περιόδου, και εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση.

### Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Γενική Αστική Ευθύνη και Αστική Ευθύνη Ελαττωματικών Προϊόντων μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και αφορούν στην ασφάλιση της γενικής αστικής ευθύνης μίας επιχείρησης, από την ασφαλιστική κάλυψη Γενικής Αστικής Ευθύνης και Αστικής Ευθύνης Ελαττωματικών Προϊόντων μεγάλων εμπορικών και βιομηχανικών κινδύνων εξαιρούνται συνήθως και τα ακόλουθα:

#### **1. Ζημίες στα ίδια τα προϊόντα / έργα / εργασία του Ασφαλισμένου – Ακαταλληλότητα των προϊόντων**

Υλικές Ζημίες σε οποιοδήποτε προϊόν που προμήθευσε, έργο που κατασκεύασε ή συμβατική εργασία που εκτέλεσε ο Ασφαλισμένος / Λήπτης της Ασφάλισης, που προκλήθηκε από οποιοδήποτε ελάττωμα υπήρχε στα ανωτέρω προϊόντα ή υπηρεσίες του Ασφαλισμένου. Επίσης, ο Ασφαλιστής δεν ευθύνεται για ζημίες λόγω της ακαταλληλότητας των παραπάνω να εκπληρώσουν τον επιδιωκόμενο / υποσχόμενο σκοπό τους.

#### **2. Ανάκληση Προϊόντων**

Για το κόστος ανάκλησης, αφαίρεσης, επισκευής, μετατροπής, αντικατάστασης ή αποκατάστασης οποιουδήποτε προϊόντος που προμήθευσε, έργου που κατασκεύασε, ή συμβατικής εργασίας που εκτέλεσε ο Ασφαλισμένος / Λήπτης της Ασφάλισης, οι οποίες καθίστανται αναγκαίες εξαιτίας οποιουδήποτε ελαττώματος ενυπήρχε στα παραπάνω ή της ακαταλληλότητας των παραπάνω να εκπληρώσουν τον επιδιωκόμενο σκοπό τους.

#### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της

ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο ή χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

### **3. Σκάφη αέρος – Πλοία – Hovercraft – Μηχανοκίνητα Οχήματα**

Εκ του νόμου αστική ευθύνη απορρέουσα από την ιδιοκτησία, χρήση, κατοχή ή συντήρηση από τον ασφαλισμένο ή για λογαριασμό του, οποιουδήποτε από τα κατωτέρω:

- i. αεροπλάνων ή άλλων σκαφών αέρος
- ii. σκαφών ή πλοίων που βρίσκονται ή κινούνται σε επαφή με το νερό
- iii. σκάφους τύπου hovercraft
- iv. μηχανοκίνητου οχήματος

#### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

### **4. Προϊόντα για Αεροσκάφη**

Εκ του νόμου αστική ευθύνη προερχόμενη από οποιαδήποτε προϊόντα προορίζονται για χρήση ή εγκατάσταση σε οποιοδήποτε αεροσκάφος ή άλλα σκάφη αέρος.

#### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

### **5. Περιουσιακά στοιχεία ιδιοκτησίας Ασφαλισμένου και/ή ιδιοκτησίας τρίτων υπό τον έλεγχο / εποπτεία του Ασφαλισμένου – Leasing**

Ζημία σε περιουσιακό στοιχείο ιδιοκτησίας του Ασφαλισμένου / Λήπτη της Ασφάλισης ή για ζημία σε περιουσιακό στοιχείο ιδιοκτησίας τρίτου που έχει μισθωθεί ή ενοικιασθεί ή με σύμβαση leasing παραχωρηθεί στον Ασφαλισμένο / Λήπτη της Ασφάλισης, ή βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο ή την φύλαξη ή την φροντίδα ή την εποπτεία του Ασφαλισμένου / Λήπτη της Ασφάλισης.

#### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

### **6. Συμβουλές σε Τρίτους**

Εκ του νόμου αστική ευθύνη που θα προκύπτει ή θα έχει σχέση με συμβουλές, τεχνογνωσία, σχέδια, φασόν κ.λ.π. που ο Ασφαλισμένος παρέχει σε τρίτους.

### **7. Μόλυνση/ Ρύπανση/ Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος – Περιβαλλοντική Ευθύνη**

Εκ του νόμου αστική ευθύνη που απορρέει από οποιασδήποτε μορφής μόλυνση ή ρύπανση ή ζημία του εδάφους, του υπεδάφους, των θαλάσσιων και λοιπών υδάτων, της ατμόσφαιρας,

των φυσικών οικότοπων, της χλωρίδας, της πανίδας και του περιβάλλοντος εν γένει οφειλόμενη σε οποιαδήποτε αιτία. Διευκρινίζεται ότι, σύμφωνα με την παρούσα εξαίρεση, δεν καλύπτεται οποιαδήποτε Ευθύνη του Λήπτη της Ασφάλισης ή Ασφαλισμένου που απορρέει από την Οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά στην πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας» και κάθε τροποποιητική ή συμπληρωματική πράξη αυτής, καθώς και από κάθε σχετική Εθνική ή άλλη Νομοθεσία που αφορά την Ευθύνη για πρόληψη και αποκατάσταση της ζημίας στο περιβάλλον εν γένει.

#### **Σημείωση:**

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

### **8. Συμβατικές Υποχρεώσεις – Αποθετικές Ζημιές – Καθαρώς Οικονομικές Ζημιές**

Απαιτήσεις απορρέουσες από περιπτώσεις αξιώσεων που δεν εμπίπτουν στους Ορισμούς της παρούσας Ασφαλιστικής Σύμβασης για τις Σωματικές Βλάβες και τις Υλικές Ζημιές, ήτοι:

- i. κάθε ζημία που προκύπτει από τη μη τήρηση συμβατικών υποχρεώσεων, και ή
- ii. κάθε είδους αποθετικές ζημιές (Σημειώνεται ότι υπό προϋποθέσεις μπορεί να αναιρεθεί η συγκεκριμένη εξαίρεση), και ή
- iii. καθαρώς οικονομικές ζημιές, ήτοι οι ζημιές που δεν αποτελούν σωματική βλάβη ή υλική ζημία ή άμεση συνέπεια αυτών σύμφωνα με τους Ορισμούς της παρούσας Ασφαλιστικής Σύμβασης.

### **9. Υποχρεωτική Ασφαλιστική Κάλυψη**

Αξιώσεις εκ Ζημιών για τις οποίες ο Ασφαλισμένος / Λήπτης της Ασφάλισης υποχρεούται εκ του νόμου να διατηρεί σε ισχύ άλλη ασφαλιστική κάλυψη.

### **10. Καταβολή αποζημίωσης για Ζημιόγωνα Γεγονότα, τα οποία σχετίζονται με οποιονδήποτε τρόπο με κάποιο από τα ακόλουθα:**

- i. halcion, des, pcbs, urea formaldehyde, oxychinoleine, swine flu vaccine, diethylstilbestrol, 8-dioxychinoline, clorinated hydrocarbons, polychlorinate, dirhenyls (p.c.b.).
- ii. Αντισυλληπτικά οποιασδήποτε μορφής.
- iii. HIV, AIDS, ανθρώπινοι ιστοί, παράγωγα αίματος, ηπατίτιδα, κάθε είδους εμφυτεύματα.
- iv. Γενετικά μεταλλαγμένοι οργανισμοί (GMO). Ο όρος Γενετικά Μεταλλαγμένοι Οργανισμοί θα σημαίνει και θα περιλαμβάνει:
  - οργανισμούς, μικρο-οργανισμούς ή κύτταρα ή τους οργανισμούς, μικρο-οργανισμούς, κύτταρα ή κυτταρικά όργανα από τα οποία έχουν παραχθεί και τα οποία έχουν εκτεθεί σε διαδικασίες γενετικής μηχανικής που είχαν ως αποτέλεσμα τη γενετική τους αλλαγή,
  - οποιαδήποτε βιολογική ή μοριακή μονάδα με δυνατότητα αυτόνομης αναπαραγωγής, ή βιολογική ή μοριακή μονάδα με δυνατότητα αυτόνομης αναπαραγωγής από την οποία έχουν



αυτοί παραχθεί και η οποία έχει εκτεθεί σε διαδικασίες γενετικής μηχανικής που είχαν ως αποτέλεσμα τη γενετική της αλλαγή, όπου γενετική μηχανική θεωρείται η μεταλλαγή είδους με διασταυρώσεις.

v. Καπνός (tobacco) και προϊόντα προς κάπνισμα (smoking products).

#### **11. Σύνδεση / Ανάμιξη / Κατεργασία / Επεξεργασία Προϊόντων – Έξοδα Εξαγωγής και Επανεγκατάστασης Προϊόντων**

Ζημιές, οι οποίες προκλήθηκαν από τη σύνδεση, ανάμιξη, κατεργασία, περαιτέρω επεξεργασία προϊόντων καθώς και για τα έξοδα εξαγωγής και επανεγκατάστασης προϊόντων.

##### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

#### **12. Αμίαντος**

Ζημιές που οφείλονται σε Ζημιογόνα Γεγονότα τα οποία είναι άμεσα ή έμμεσα επακόλουθα του ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με αμίαντο ή υλικά που συμπεριλαμβάνουν αμίαντο.

#### **13. Μεταφερόμενο / Αποθηκευμένο Φορτίο**

Ζημιές μεταφερομένου ή αποθηκευμένου φορτίου ή προερχόμενες αμέσως ή εμμέσως εκ φορτίου.

##### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

#### **14. Ηθική Βλάβη χωρίς να είναι αποτέλεσμα Σωματικής Βλάβης ή Υλικής Ζημίας**

Για οποιαδήποτε ευθύνη για τη χρηματική ικανοποίηση ηθικής βλάβης, εφ' όσον η ευθύνη αυτή δεν είναι αποτέλεσμα Σωματικής Βλάβης ή Υλικής Ζημίας. Διευκρινίζεται ότι εφόσον η ηθική βλάβη του Τρίτου επήλθε ως αποτέλεσμα καλυπτόμενης από την παρούσα Ασφαλιστική Σύμβαση ευθύνης του Ασφαλισμένου για Σωματική Βλάβη ή Υλική Ζημιά, η ευθύνη του Ασφαλισμένου για τη χρηματική ικανοποίηση της ηθικής αυτής βλάβης καλύπτεται από τον Ασφαλιστή βάσει των όρων και προϋποθέσεων της παρούσας.

#### **15. Συμμόρφωση Ασφαλισμένου σε διαταγή ή εντολή δημόσιας αρχής**

Για οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου σε συμμόρφωση προς υποχρεωτική διαταγή ή εντολή δημόσιας αρχής, η οποία οδήγησε τον Ασφαλισμένο σε ενέργειες που προκάλεσαν άμεσα ή έμμεσα Ζημιά σε Τρίτους.

#### **16. Δραστηριότητες Ανοιχτής Θαλάσσης (Off-shore activities)**

Για Ζημιογόνα Γεγονότα προερχόμενα από δραστηριότητες ανοικτής θαλάσσης (off –shore activities) του Ασφαλισμένου.

## Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Κάλυψη ζημίας από κατανάλωση μύρας με καυστικό νάτριο που χρησιμοποιείται για το πλύσιμο των φιαλών. Συγκεκριμένα, το καυστικό νάτριο, το οποίο χρησιμοποιείται για το πλύσιμο των φιαλών, δεν είχε πλήρως απομακρυνθεί στο πλαίσιο της διακίνησης τους προς καθαρισμό και αποστείρωση λόγω ατελούς λειτουργίας του μηχανήματος. Η πλημμελής έκπλυση διέφυγε της προσοχής των υπαλλήλων της παρασκευάστριας εταιρίας, στους οποίους είχε ανατεθεί η παρακολούθηση και ο έλεγχος της καλής έκπλυσης των κενών φιαλών. Από την αμελή συμπεριφορά αυτών, δηλαδή λόγω της έλλειψης της απαιτούμενης προσοχής την οποία όφειλαν να καταβάλουν επήλθε το ζημιογόνο αποτέλεσμα, δηλαδή οι σωματικές βλάβες τρίτων.
2. Κάλυψη σωματικής βλάβης καταναλωτή που προκλήθηκε από έκρηξη φιάλης αναψυκτικού, λόγω ρήγματος που υπήρχε στη φιάλη.
3. Κάλυψη ζημίας που προκλήθηκε στο λεβητοστάσιο κατοικίας από πυρκαγιά που αποδείχθηκε ότι οφειλόταν σε ελαττωματική κατασκευή της φλάντζας του λέβητα που είχε κατασκευάσει η ασφαλισμένη επιχείρηση.

## Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability)

Ο όρος Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability) επεκτείνει την κάλυψη Αστικής Ευθύνης έναντι τρίτων παρέχοντας ασφαλιστική κάλυψη για ζημιές - απαιτήσεις που μπορεί να εγείρει ένα ασφαλισμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο έναντι άλλου ασφαλισμένου φυσικού ή νομικού προσώπου, στην ίδια Ασφαλιστική Σύμβαση, κατά παρέκκλιση της γενικής παραδοχής ότι τα ασφαλισμένα φυσικά ή νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να θεωρούνται ταυτόχρονα και τρίτοι.

Σύμφωνα με τους συνήθεις όρους “cross liability”, το κάθε ασφαλισμένο φυσικό ή νομικό πρόσωπο αντιμετωπίζεται σαν να διατηρεί ξεχωριστό ασφαλιστήριο ευθύνης.

Η συγκεκριμένη επέκταση κάλυψης αποκτά αντικείμενο μόνο εφόσον τα ασφαλισμένα μέρη είναι περισσότερα του ενός. Η εν λόγω επέκταση δεν παρέχεται με χωριστό όριο ευθύνης, αλλά παρέχεται πάντα εντός των ορίων ευθύνης του ασφαλιστηρίου Αστικής Ευθύνης και δεν προσαυξάνει το όριο ευθύνης αυτού.

Η επέκταση της διασταυρούμενης ευθύνης σε καμία περίπτωση δεν υποκαθιστά άλλες καλύψεις ή επεκτάσεις κάλυψης, οι οποίες είτε ασφαρίζονται ή θα μπορούσαν να ασφαρίζονται κάτω από την ίδια σύμβαση (π.χ. η επέκταση της Διασταυρούμενης Ευθύνης σε ένα ασφαλιστήριο Γενικής Αστικής Ευθύνης δεν μπορεί να υποκαταστήσει την Κάλυψη της Εργοδοτικής Ευθύνης).

## Παραδείγματα ζημιών

### 1<sup>ο</sup> παράδειγμα

Μία αυτοκινητοβιομηχανία διατηρεί ασφαλιστήριο συμβόλαιο Αστικής Ευθύνης Προϊόντων με επέκταση Διασταυρούμενης Ευθύνης, στο οποίο ονομάζονται ως συνασφαλισμένα μέρη οι θυγατρικές της εταιρίες.

#### Περιγραφή συμβάντος

Η μητρική εταιρία είναι υπεύθυνη για τη συναρμολόγηση των οχημάτων, ενώ οι θυγατρικές της κατασκευάζουν τα διάφορα μέρη που προορίζονται για τα οχήματα. Εξαιτίας ελαττωματικού προϊόντος που έχει κατασκευαστεί από τη θυγατρική εταιρία, συμβαίνουν οδικά ατυχήματα με αποτέλεσμα να εγερθούν αρκετές απαιτήσεις κατά της μητρικής εταιρίας.

Η μητρική εταιρία ακολούθως στρέφεται κατά της θυγατρικής της εταιρίας προκειμένου να αξιώσει την επανείσπραξη τυχόν αποζημιώσεων που κατέβαλε στους πελάτες της λόγω του ελαττωματικού προϊόντος της τελευταίας.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι το ασφαλιστήριο συμβόλαιο Αστικής Ευθύνης Προϊόντων που διατηρεί η μητρική εταιρία έχει επέκταση για Διασταυρούμενη Ευθύνη με συνασφαλισμένα μέρη τις θυγατρικές της εταιρίες, οι παραπάνω αξιώσεις της μητρικής εταιρίας κατά της θυγατρικής της εταιρίας θα καλυφθούν από το εν λόγω ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

### 2<sup>ο</sup> παράδειγμα

Ένα εργοστάσιο παραγωγής Φωτοβολταϊκών Pannels διατηρεί ασφαλιστήριο συμβόλαιο Γενικής Αστικής Ευθύνης έναντι τρίτων, με επεκτάσεις Αστικής Ευθύνης Εργοδότη και Διασταυρούμενης Ευθύνης. Στο ασφαλιστήριο ονομάζονται ως συνασφαλισμένα μέρη οι Εργολάβοι και οι Υπεργολάβοι του Ασφαλισμένου

#### Περιγραφή συμβάντος

Ένας καλαθοφόρος γερανός υπεργολάβου του ασφαλισμένου κατά την διάρκεια χειρισμών για να εκτελέσει εργασίες συντήρησης της οροφής του εργοστασίου παραγωγής Φωτοβολταϊκών Pannels κτυπά την κολώνα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας της ΔΕΗ. Με την πράξη αυτή ο υπάλληλος του υπεργολάβου που βρίσκεται εντός του καλαθοφόρου πέφτει και τραυματίζεται. Επίσης πέφτει και η κολώνα της ΔΕΗ, με αποτέλεσμα τον προσωρινό τερματισμό της λειτουργίας του εργοστασίου και υλικές ζημιές στο σταθμευμένο ΙΧ όχημα του υπεργολάβου που έχει αναλάβει τις εργασίες συντήρησης

Λαμβάνοντας υπόψη την ασφαλιστική κάλυψη και τις επεκτάσεις αυτής που διατηρεί ο ασφαλισμένος, οι παραπάνω ζημιές θα καλυφθούν ως ακολούθως:

- ο τραυματισμός του εργαζομένου του υπεργολάβου θα καλυφθεί από την επέκταση κάλυψης Αστικής Ευθύνης Εργοδότη,
- οι υλικές ζημιές του ΙΧ οχήματος του υπεργολάβου θα καλυφθούν βάσει της επέκτασης Διασταυρούμενης Ευθύνης, και

- οι υλικές ζημιές στην κολώνα της ΔΕΗ θα καλυφθούν από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο Γενικής Αστικής Ευθύνης

### 3<sup>ο</sup> παράδειγμα

Μία κατασκευαστική εταιρία διατηρεί ασφαλιστήριο συμβόλαιο Γενικής Αστικής Ευθύνης έναντι τρίτων, με επεκτάσεις Αστικής Ευθύνης Εργοδότη και Διασταυρούμενης Ευθύνης. Στο ασφαλιστήριο ονομάζονται ως συνασφαλισμένα μέρη οι Εργολάβοι και οι Υπεργολάβοι του Ασφαλισμένου.

#### Περιγραφή συμβάντος

Η κατασκευαστική εταιρία αναλαμβάνει την κατασκευή διώροφης κατοικίας που αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο, 1<sup>ο</sup> όροφο, καθώς και τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.

Για την κατασκευή του έργου η εταιρία συνεργάζεται με άλλους τεχνίτες και εργάτες.

Το έργο προχωρούσε κανονικά και οι εργασίες είχαν φτάσει σε σημείο όπου είχε ολοκληρωθεί η προβλεπόμενη εκσκαφή για την θεμελίωση του κτιρίου, είχαν σκυροδετηθεί τα θεμέλια και τα στοιχεία του φέροντος οργανισμού του κτιρίου (τοιχία, στύλοι, δοκοί πλάκα) μέχρι και το επίπεδο της πλάκας οροφής του υπογείου.

Ενώ βρίσκονταν σε εξέλιξη οι εργασίες τοποθέτησης ξυλοτύπων (καλούπωμα) για την κατασκευή των φερόντων στοιχείων του ισόγειου επιπέδου του κτιρίου, ένας εργάτης, κατά τη διάρκεια ξεκαλούπωματος ξυλοτύπου οροφής υπογείου και δη κατά τη διάρκεια χρήσης υφιστάμενων ικριωμάτων για να προσεγγίσει το επίπεδο των ξυλοτύπων της οροφής του υπογείου, παραπάτησε για ανεξήγητους λόγους (πιθανόν λόγω ζάλης, απροσεξίας, ή πτώσης τμήματος ξυλοτύπων κ.λ.π.) με συνέπεια να βρεθεί στο δάπεδο του υπογείου.

Το ατύχημα ήταν θανατηφόρο.

Λαμβάνοντας υπόψη την ασφαλιστική κάλυψη και τις επεκτάσεις αυτής που διατηρεί ο ασφαλισμένος, η αποζημίωση που θα καταβληθεί στην οικογένεια του θανόντος θα καλυφθεί από την επέκταση κάλυψης Αστικής Ευθύνης Εργοδότη.

### Εξαιρέσεις ασφαλίσεων αστικής ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς

Οι εξαιρέσεις των Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες, και πιο συγκεκριμένα : α) στις εκ του νόμου βασικές εξαιρέσεις που ισχύουν για όλες τις ασφαλίσεις αστικής ευθύνης και προβλέπονται ιδίως στα άρθρα 13 και 25 του Ν. 2496/1997 περί ασφαλιστικής σύμβασης, και β) στις επιπλέον των ανωτέρω εξαιρέσεις που μπορούν να συμφωνηθούν μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης κατά τη σύναψη της ασφαλιστικής σύμβασης και υπαγορεύονται από δικαιολογημένες τεχνικές ανάγκες του ασφαλιστή.

Αξίζει να επισημανθεί ότι εκ του νόμου εξαιρέσεις από την ασφαλιστική κάλυψη μπορούν επίσης να προβλέπονται και από άλλους νόμους που ρυθμίζουν ειδικότερα ζητήματα ασφάλισης αστικής ευθύνης συγκεκριμένου για παράδειγμα επαγγελματία ή προϊόντος.

Για τους σκοπούς του «Ερμηνευτικού Λεξικού» κατωτέρω καταγράφονται οι βασικές εκ του Νόμου 2496/1997 εξαιρέσεις που ισχύουν για όλες τις ασφαλίσσεις αστικής ευθύνης, καθώς και οι συνήθεις εξαιρέσεις που απαντώνται συχνότερα σε ασφαλιστικές καλύψεις γενικής αστικής ευθύνης επιχείρησης και επαγγελματικών ευθυνών, υπό την αυτονόητη ασφαλώς προϋπόθεση για τις τελευταίες ότι η σύναψή τους αποτελεί, όπως ανωτέρω σημειώθηκε, αντικείμενο διαπραγμάτευσης και συμφωνίας μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης, αμφότερων δεσμευομένων αποκλειστικά και μόνον από τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

Ειδικότερες επιμέρους εξαιρέσεις που αφορούν σε ασφαλίσσεις συγκεκριμένων κινδύνων αστικής ευθύνης (όπως είναι π.χ. η ευθύνη λογιστή, η περιβαλλοντική ευθύνη κ.λ.π.) αναφέρονται στο λήμμα του «Ερμηνευτικού Λεξικού» που αφορά ειδικά στην εν λόγω ασφαλιστική κάλυψη.

### **Εξαιρέσεις εκ του Νόμου 2496/1997**

Σύμφωνα με το Ν. 2496/1997 από την ασφαλιστική κάλυψη αστικής ευθύνης εξαιρούνται :

#### **1. Πόλεμος – Κοινωνικές & Πολιτικές Ταραχές – Τρομοκρατικές Ενέργειες**

Ζημιές κατά τη διάρκεια ή προερχόμενες αμέσως ή εμμέσως εκ πολέμου, εισβολής, εχθροπραξιών (είτε έχει κηρυχθεί πόλεμος είτε όχι), εμφυλίου πολέμου, στάσης, κινήματος, επανάστασης, ανταρσίας, απεργιών, ανταπεργιών, πολιτικών ταραχών, οχλαγωγιών, διαδηλώσεων, δολιοφθορών, τρομοκρατικών ενεργειών, καθώς και σε ατυχήματα προερχόμενα από Διαταγή οποιασδήποτε DE JURE ή DE FACTO Κυβέρνησης ή οποιασδήποτε Δημόσιας Αρχής και άλλων συναφών με τα παραπάνω γεγονότων, ως και των ενεργειών που αποσκοπούν στην πρόληψη, περιστολή ή καταστολή των προαναφερόμενων γεγονότων ή καταστάσεων.

#### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι στο άρθρο 13 παρ. 1 του Ν. 2496/1997 προβλέπεται συγκεκριμένα ότι ασφαλιστική κάλυψη δεν παρέχεται στο μέτρο που η πραγματοποίηση του ασφαλιστικού κινδύνου προέρχεται από πολεμικά γεγονότα ή ενέργειες, εμφύλιο πόλεμο, στάση ή λαϊκές ταραχές. Η ως άνω ρύθμιση είθισται να αποτυπώνεται και να αναλύεται με την παραπάνω ή παρόμοιας διατύπωσης εξαίρεση, η οποία στα ως άνω γεγονότα εντάσσει και τις τρομοκρατικές ενέργειες. Οι τρομοκρατικές ενέργειες μπορούν ωστόσο να καλυφθούν μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης, με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση ή χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

#### **2. Αναμενόμενα Γεγονότα – Δόλος**

Ζημιογόνα Γεγονότα που είναι αναμενόμενα ή προκλήθηκαν με πρόθεση (δόλο) του ασφαλισμένου ή του λήπτη της Ασφάλισης.

### **Σημείωση:**

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης αρκετές ασφαλιστικές συμβάσεις εξαιρούν από την ασφαλιστική κάλυψη και ζημιολογία γεγονότα που προκλήθηκαν από βαριά αμέλεια του ασφαλισμένου.

## **Κοινές Εξαιρέσεις ασφάλισης γενικής αστικής ευθύνης επιχείρησης και ασφάλισης επαγγελματικών ευθυνών**

Από την ασφαλιστική κάλυψη γενικής αστικής ευθύνης επιχείρησης, καθώς και από την κάλυψη επαγγελματικών ευθυνών εξαιρούνται συνήθως τα ακόλουθα :

### **1. Ιονίζουσες ή άλλες ακτινοβολίες – Πυρηνικά – Ραδιενέργεια – Ηλεκτρομαγνητικά ή άλλα πεδία**

Η νόμιμη ευθύνη πάσης φύσεως προκαλούμενη αμέσως ή εμμέσως, είτε αποκλειστικώς είτε με συνδρομή και άλλων αιτιών, προερχόμενη από ακτινοβολίες ιόντων ή από μόλυνση λόγω ραδιενέργειας από οποιοδήποτε πυρηνικό καύσιμο ή από οποιοδήποτε πυρηνικό απόρριμμα ή κατάλοιπο της καύσεως πυρηνικών καυσίμων, ή από ηλεκτρομαγνητικά ή άλλα πεδία.

### **2. Ευθύνη Εργοδότη – Εν γένει Νομοθεσία περί Αποζημίωσης Εργαζομένων**

Η νόμιμη ευθύνη για την οποία ο ασφαλισμένος / λήπτης της ασφάλισης θα υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση σε οποιονδήποτε ο οποίος έχει άμεση ή έμμεση σχέση εξαρτημένης εργασίας, περιλαμβανομένης και της σχέσεως εκ δανεισμού εργασίας, με τον ασφαλισμένο / λήπτη της Ασφάλισης.

### **Σημείωση:**

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση ή χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

### **3. Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability)**

Αποζημίωση απαιτήσεων ενός ασφαλισμένου σε συγκεκριμένο ασφαλιστήριο, εναντίον άλλου ασφαλισμένου στο αυτό ασφαλιστήριο (cross liability).

### **Σημείωση:**

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

### **4. Πρόστιμα – Χρηματικές Ποινές – Ανειλημμένες Υποχρεώσεις**

Η εκ του νόμου αστική ευθύνη για πρόστιμα, χρηματικές ποινές ή ήδη ανειλημμένες υποχρεώσεις αποζημίωσης.

### **5. Συμβατικές Προβλέψεις**

Απαιτήσεις ή υποχρεώσεις προκύπτουσες από συμβατικές προβλέψεις και οι οποίες δεν θα είχαν γεννηθεί, εάν δεν υπήρχαν οι εν λόγω συμβατικές προβλέψεις.

## **6. Ευθύνη Μελών Διοικητικού Συμβουλίου - Λάθη και Παραλείψεις**

Απαιτήσεις που σχετίζονται με τις καλύψεις ευθύνης μελών διοικητικού συμβουλίου, διευθυντών και στελεχών (Directors and Officers Liability) και την κάλυψη Λαθών και Παραλείψεων (Errors and Omissions).

### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

## **7. Αποθετικές Ζημιές**

Αξιώσεις που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται με κάθε είδους αποθετικές ζημιές.

### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

## **8. Κακόβουλες, παράνομες πράξεις**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με ανέντιμες, κακόβουλες, εγκληματικές ή παράνομες πράξεις του ασφαλισμένου ή των υπαλλήλων αυτού.

## **9. Ανωτέρα Βία**

Ζημιές συνδεόμενες αμέσως ή εμμέσως με γεγονότα σεισμού, πλημμύρας, θύελλας-καταιγίδας, χαλαζιού, χιονιού, βάρους χιονιού, ηφαιστειακής εκρήξεως ή άλλης βίαιης φυσικής αναταραχής, τυφώνα, ανεμοστρόβιλου, κυκλώνα ή άλλης ατμοσφαιρικής ταραχής ή οποιασδήποτε συνέπειας των φαινομένων που προαναφέρθηκαν ή άλλης αιτίας που μπορεί να θεωρηθεί ανωτέρα βία.

## **10. ΗΠΑ – Καναδάς**

Αξιώσεις αστικής ευθύνης οι οποίες εγείρονται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής ή στον Καναδά ή που αφορούν Συμβάντα που έλαβαν χώρα στις χώρες αυτές.

### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω εξαίρεση μπορεί να αναιρεθεί.

## **Συνήθεις πρόσθετες εξαιρέσεις ασφαλίσεων επαγγελματικής αστικής ευθύνης**

Από την ασφαλιστική κάλυψη επαγγελματικών ευθυνών συνήθως εξαιρούνται και τα ακόλουθα :

### **1. Λίβελος ή δυσφήμιση**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με λίβελο ή δυσφήμιση.

### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση.

### **2. Αφερεγγυότητα ή πτώχευση**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με αφερεγγυότητα ή πτώχευση του ασφαλισμένου ή της ασφαλιστικής εταιρίας.

### **3. Απώλεια εγγράφων**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με απώλεια εγγράφων (οιασδήποτε φύσης) είτε γραπτών, εκτυπωμένων ή αναπαραχθέντων με οιαδήποτε μέθοδο ή οιαδήποτε βασιζόμενη σε υπολογιστή ή ηλεκτρονικά αποθηκευμένη πληροφορία ή υλικό περιουσιακό στοιχείο, που έχει απολεσθεί, παραπεταχτεί ή καταστραφεί, ενώ το είχαν εμπιστευθεί σ' αυτόν ή στην φροντίδα, θεματοφυλακή ή έλεγχο του Ασφαλισμένου.

### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση.

### **4. Απιστία Υπαλλήλων**

Απαιτήσεις που σχετίζονται ή οφείλονται ή αποδίδονται σε απιστία υπαλλήλων.

### ***Σημείωση:***

Επισημαίνεται ότι μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου / λήπτη της ασφάλισης η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση.

### **5. Ηλεκτρονικά Δεδομένα**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με απώλεια ή ζημία ηλεκτρονικών δεδομένων ή λογισμικού ή προγραμμάτων Η/Υ οφειλόμενη σε μετάδοση ιών ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία και έχει ως συνέπεια τη διαγραφή, καταστροφή, αλλοίωση της αρχικής δομής, εξάλειψη δεδομένων από τη μνήμη Η/Υ με αποτέλεσμα τη μείωση της λειτουργικότητας του Η/Υ. Εξαιρείται και κάθε απώλεια ή ζημία λόγω διακοπής επιχειρησιακών εργασιών που οφείλονται άμεσα ή έμμεσα στις ανωτέρω αιτίες.

## **Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Αρχιτέκτονα / Μηχανικού**

Με την ασφάλιση της Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης του Αρχιτέκτονα/Μηχανικού, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την επαγγελματική αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε Οικονομική Αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την ενεργοποίηση της οποίας, αναλόγως και των επιλογών των συμβαλλομένων ως προς τα



αναφερόμενα κατωτέρω σημεία iii και iv, συμφωνείται συνήθως η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων :

- i. η Αξίωση του Τρίτου να αφορά θετικές ζημίες, Σωματική Βλάβη ή Υλική Ζημία οφειλόμενη σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου (Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν) που λαμβάνει χώρα εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση,
- iii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και μέχρι την ημερομηνία λήξης της Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων (εφόσον έχει συμφωνηθεί τέτοια και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και αφορούν τη συμφωνία αυτή),
- iv. το Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν (εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου) το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη ζημία του Τρίτου να έχει λάβει χώρα εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που έχει συμφωνηθεί και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης,
- v. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου ως Αρχιτέκτονα / Μηχανικού.

### **Επισημάνσεις**

1. Με την ασφάλιση επαγγελματικής αστικής ευθύνης Αρχιτέκτονα / Μηχανικού καλύπτεται κατά κανόνα η ευθύνη του Αρχιτέκτονα / Μηχανικού για ζημίες που μπορούν να προκύψουν από τη **μελέτη ή σχέδιο** που ο ίδιος έχει συντάξει ή σχεδιάσει στο πλαίσιο των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του. Καλύπτεται επίσης η εκ μέρους του **επίβλεψη** των εργασιών που εκτελούνται επί τη βάση των σχεδίων ή της μελέτης που ο ίδιος έχει συντάξει. **Ενώ δεν καλύπτονται ζημίες που σχετίζονται με την εκτέλεση των κατασκευαστικών εργασιών.** Ζημίες που σχετίζονται με την εκτέλεση των κατασκευαστικών εργασιών καλύπτονται μόνον κατ' εξαίρεση και εφόσον υπάρξει σχετική συμφωνία / όρος ή ειδικό για το σκοπό αυτό ασφαλιστήριο. Επίσης με ειδικό όρο δύναται να καλύπτονται και αποθετικές ζημίες.
2. Η εν λόγω κάλυψη παρέχεται κατά πάγια διεθνή πρακτική σε βάση ασφάλισης claims made. Στο πλαίσιο αυτό και μετά από ειδική συμφωνία ασφαλιστή και ασφαλισμένου παρέχεται η δυνατότητα κάλυψης της ευθύνης με αναδρομική ισχύ, καθώς και η δυνατότητα δήλωσης της ζημίας στον ασφαλιστή εντός της τυχόν συμφωνηθείσας εκτεταμένης περιόδου αναγγελίας της ζημίας.

### **Παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών**

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση επαγγελματικής αστικής ευθύνης αρχιτέκτονα/ μηχανικού :

1. Σε περίπτωση λανθασμένης μελέτης κατά την εξέταση του υπεδάφους ή κατά τον υπολογισμό της στάθμης της θάλασσας ή για την εξακρίβωση της στάθμης του νερού κατά την εκσκαφή, ή για την κατασκευή λεκάνης αποστράγγισης, η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει την ευθύνη του αρχιτέκτονα / μηχανικού για τις υλικές ζημιές που μπορεί να προκληθούν λόγω των εσφαλμένων υπολογισμών του από την εισροή νερών στο υπόγειο του κτιρίου.
2. Διαπιστώνεται ότι λόγω λανθασμένου αρχιτεκτονικού σχεδιασμού η οροφή ενός βιομηχανικού κτιρίου, στο οποίο κατασκευάζεται ηλεκτρικός εξοπλισμός, αρχίζει να στάζει. Το νερό της βροχής ακολούθως διαρρέει από την οροφή και προξενεί ζημιές στον εξοπλισμό. Στην περίπτωση αυτή η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει την ευθύνη του αρχιτέκτονα / μηχανικού για τις ζημιές που προκλήθηκαν λόγω του λανθασμένου σχεδιασμού του τόσο στην οροφή του κτιρίου όσο και στο εξοπλισμό του.
3. Σε περίπτωση λανθασμένου αρχιτεκτονικού σχεδιασμού σκάλας, η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει την ευθύνη του αρχιτέκτονα / μηχανικού για τυχόν σωματικές βλάβες (τραυματισμό ή ακόμη και θάνατο) που μπορεί να υποστεί διερχόμενο πρόσωπο λόγω του κατασκευαστικού λάθους της σκάλας.
4. Σε περίπτωση λανθασμένης μελέτης ηλεκτρικού δικτύου, η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει τις ζημιές που μπορεί να προκύψουν εξ αυτής τόσο στο ίδιο το κτίριο όσο και σε γειτονικά κτίρια.
5. Η ασφάλιση αυτή καλύπτει επιπλέον τυχόν εσφαλμένο σχεδιασμό δικτύου αποχέτευσης και τις ζημιές που μπορεί να προκύψουν εξ αυτού του λόγου (όπως είναι π.χ. η αλλαγή σωληνώσεων των κτιρίων που επηρεάζονται από τον λανθασμένο σχεδιασμό).
6. Σε περίπτωση κατάρρευσης συγκροτήματος κτιρίων λόγω λανθασμένης αρχιτεκτονικής μελέτης, η εν λόγω ασφάλιση θα καλύψει την αξία των κτιρίων ή το κόστος της εκ νέου ανέγερσης όλων των κτιρίων. Σημειώνεται ότι το όριο ευθύνης θα ισχύσει μία φορά, καθώς για το συγκεκριμένο συμβάν θα εφαρμοστεί ο όρος της **Σειράς Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων** που είθισται να προβλέπεται στις ασφαλίσεις αστικής ευθύνης.

### **Επισημάνσεις**

1. Τα ανωτέρω παραδείγματα, όπως ήδη αναφέρθηκε, είναι απολύτως ενδεικτικά. Εννοείται επομένως ότι η εν λόγω ασφάλιση καλύπτει τόσο τις υλικές ζημιές όσο και τις σωματικές βλάβες που μπορεί να προκύψουν ως συνέπεια των αναφερόμενων ανωτέρω παραδειγμάτων λανθασμένων μελετών.
2. Σημειώνεται τέλος ότι σε κάθε περίπτωση οι ανωτέρω ζημιές καλύπτονται μέχρι του προβλεπόμενου στην εκάστοτε ασφαλιστική σύμβαση ανώτατου ορίου κάλυψης.

## Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Αρχιτέκτονα/Μηχανικού

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφάλισεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και αφορούν στην ασφάλιση επαγγελματικών ευθυνών, από την ασφαλιστική κάλυψη Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Αρχιτέκτονα/Μηχανικού εξαιρούνται συνήθως και τα ακόλουθα :

### **1. Ζημιές κατά την εκτέλεση εργασιών από τον Ασφαλισμένο ή προϊόντων του Ασφαλισμένου**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την εκτέλεση κατασκευαστικών εργασιών από τον ίδιο τον Ασφαλισμένο ή το σχεδιασμό, την παρασκευή, κατασκευή, τροποποίηση, επιδιόρθωση, επισκευή ή επεξεργασία προϊόντων ή εγκαταστάσεων ή που σχετίζονται με ζημιές ή ελαττώματα στα προϊόντα που πωλούνται ή διανέμονται από τον Ασφαλισμένο.

### **2. Ανάκληση / αφαίρεση / επισκευή / μετατροπή / αντικατάσταση ή αποκατάσταση προϊόντων**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με κόστος ανάκλησης, αφαίρεσης, επισκευής, μετατροπής, αντικατάστασης ή αποκατάστασης οποιουδήποτε προϊόντος που προμήθευσε, έργο που κατασκεύασε ή συμβατικής εργασίας που εκτέλεσε ο Ασφαλισμένος, οι οποίες καθίστανται αναγκαίες εξαιτίας οποιουδήποτε ελαττώματος ενυπήρχε στα παραπάνω ή της ακαταλληλότητας των παραπάνω να εκπληρώσουν τον επιδιωκόμενο σκοπό τους.

### **3. Μόλυνση/Ρύπανση/Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος – Περιβαλλοντική Ευθύνη**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με οποιασδήποτε μορφής μόλυνση ή ρύπανση ή ζημία του εδάφους, του υπεδάφους, των θαλάσσιων και λοιπών υδάτων, της ατμόσφαιρας, των φυσικών οικοτόπων, της χλωρίδας, της πανίδας και του περιβάλλοντος εν γένει οφειλόμενη σε οποιαδήποτε αιτία. Δεν καλύπτεται οποιαδήποτε Ευθύνη του Ασφαλισμένου που απορρέει από την Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά στην πρόληψη και αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας» και κάθε τροποποιητική ή συμπληρωματική πράξη αυτής, καθώς και από κάθε σχετική Εθνική ή άλλη Νομοθεσία που αφορά στην Ευθύνη για πρόληψη και αποκατάσταση της ζημιάς στο περιβάλλον εν γένει.

### **4. Αμίαντος**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με Ζημιογόνα Γεγονότα τα οποία είναι άμεσα ή έμμεσα επακόλουθά του ή συνδέονται με οποιονδήποτε τρόπο με αμίαντο ή υλικά που συμπεριλαμβάνουν αμίαντο.

### **5. Τήρηση Κανονισμών**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με Ζημιογόνα Γεγονότα σχετιζόμενα με τη μη τήρηση και συμμόρφωση με νομοθετικές διατάξεις, κανονισμούς, κώδικες και κανόνες δεοντολογίας καθώς και της τέχνης και της επιστήμης του Αρχιτέκτονα και του Μηχανικού.

### **6. Παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων.

## **7. Αδυναμία έγκαιρης ολοκλήρωσης σχεδίων**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την αδυναμία έγκαιρης ολοκλήρωσης σχεδίων, προδιαγραφών ή με τη μη τήρηση των καθορισμένων προθεσμιών για την ολοκλήρωση των εργασιών ή μέρους αυτών.

## **8. Εγγυήσεις**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την παροχή ρητρών εγγυήσεων, με εγγυήσεις καλής εκτέλεσης, με εκτιμήσεις πιθανού κατασκευαστικού κόστους, με υπερβάσεις των κοστολογικών εκτιμήσεων, με εκτιμήσεις κέρδους ή αποδόσεις κεφαλαίου που δεν επιτεύχθηκαν.

## **9. Κόστος Αναθεώρησης**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με κόστος αναθεώρησης ή διόρθωσης ή επανεκπόνησης μελετών.

## **10. Απόδοση Λογαριασμού**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την αδυναμία απόδοσης λογαριασμού εν όλω ή εν μέρει, ή από τη μη ικανοποιητική απόδοση λογαριασμού ή τον ατελή λογιστικό έλεγχο ή την αποτυχημένη διαχείριση χρημάτων.

## **Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ασφαλισμένου δραστηριοποιούμενου σε ΗΠΑ & Καναδά**

Σε πολλές περιπτώσεις ο ασφαλισμένος παρουσιάζει επαγγελματική δραστηριότητα σε χώρες πέραν αυτής που έχει την έδρα του, γεγονός το οποίο αναγνωρίζεται και λαμβάνεται υπόψη από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Έτσι, οι χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο ασφαλισμένος αποτελούν βασικό στοιχείο για την εκτίμηση του ασφαλιστικού κινδύνου του και είναι απαραίτητο να δηλώνονται στην ασφαλιστική επιχείρηση πριν την ανάληψη αυτού, προκειμένου η σχεδιαζόμενη και προσφερόμενη στον κάθε επαγγελματία ασφαλιστική λύση να είναι η πλέον κατάλληλη για τις ανάγκες του.

Αυξημένο κίνδυνο που προϋποθέτει ειδική σε κάθε περίπτωση αξιολόγηση προκειμένου να αποφασιστεί η ανάληψή του συνιστά η δραστηριοποίηση του ασφαλισμένου στις ΗΠΑ & στον Καναδά.

Οι λόγοι που καθιστούν αναγκαία την αναλυτική εκτίμηση του κινδύνου σε περίπτωση δραστηριοποίησης του ασφαλισμένου στις ΗΠΑ / Καναδά είναι σε γενικές γραμμές οι ακόλουθοι :

- η ύπαρξη διαφορετικού νομικού συστήματος στις ΗΠΑ και στον Καναδά, ιδίως εις ό,τι αφορά την προστασία των καταναλωτών,

- η αυξημένη συχνότητα έγερσης απαιτήσεων και ζημιών στις χώρες αυτές, λόγω διαφορετικής κουλτούρας & ευαισθητοποίησης των υπηκόων αυτών των χωρών,
- η επιδίκαση εξαιρετικά υψηλών ποσών αποζημίωσης από τα δικαστήρια των χωρών αυτών και
- το ιδιαίτερα υψηλό κόστος των νομικών και δικαστικών εξόδων στις εν λόγω χώρες.

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δύνανται, κατόπιν διεξοδικής εκτίμησης του εν λόγω κινδύνου και ειδικής συμφωνίας με τον ασφαλισμένο τους, να αναιρούν σχετική εξαίρεση που συνήθως προβλέπεται στα ασφαλιστήρια συμβόλαια και να επεκτείνουν τα γεωγραφικά όριά τους, ώστε να καλύπτουν τόσο τα περιστατικά που συμβαίνουν στις ΗΠΑ και στον Καναδά, όσο και τις απαιτήσεις που εγείρονται στις χώρες αυτές.

Η κάλυψη στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται πάντα υπό τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που συμφωνούνται μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου (όπως είναι π.χ. η ύπαρξη ειδικής απαλλαγής, επασφάλιστρου κ.λ.π.).

Αναφορικά με τα νομικά και δικαστικά έξοδα, στις περιπτώσεις αυτές είθισται να συμπεριλαμβάνονται στα όρια ευθύνης του ασφαλιστηρίου και να καλύπτονται στο μέτρο που δεν υπερβαίνουν τα όρια αυτά. Επιπλέον στις ΗΠΑ και στον Καναδά συνηθίζεται να επιδικάζονται από τα αστικά δικαστήρια και κάποιες ποινές / πρόστιμα ποινικού χαρακτήρα που ονομάζονται punitive and exemplary damages. Οι ποινές αυτές δεν απαντώνται σε άλλες δικαιοδοσίες και για το λόγο αυτό δεν καλύπτονται ασφαλιστικά.

### Ενδεικτικά παραδείγματα δραστηριοποίησης ασφαλισμένου στις ΗΠΑ /ΚΑΝΑΔΑ

Κατωτέρω παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα / περιπτώσεις στις οποίες ο ασφαλισμένος μπορεί είτε να ζημιώσει κάποιον τρίτο στις ΗΠΑ / ΚΑΝΑΔΑ, είτε να προκαλέσει την έγερση απαίτησης στις χώρες αυτές, ήτοι :

- επαγγελματικό ταξίδι στις ΗΠΑ/ Καναδά υπαλλήλων του ασφαλισμένου, κατά τη διάρκεια του οποίου οι υπάλληλοί του μπορεί να προξενήσουν Σωματικές Βλάβες ή Υλικές Ζημιές σε τρίτο ή και κατά τη διάρκεια του οποίου υπάρχει η πιθανότητα να συμβεί εργατικό ατύχημα,
- εξαγωγή (άμεση ή έμμεση) προϊόντων του ασφαλισμένου στις χώρες αυτές, με κίνδυνο τα προϊόντα του να προκαλέσουν Σωματικές Βλάβες ή Υλικές Ζημιές σε τρίτο,
- επαγγελματική δραστηριότητα του ασφαλισμένου στις χώρες αυτές (όπως είναι π.χ. η μελέτη για κτίριο που θα κατασκευαστεί εκεί, η εκτέλεση τεχνικού έργου στις ΗΠΑ/Καναδά),
- παροχή υπηρεσιών του ασφαλισμένου σε υπηκόους των χωρών αυτών (όπως είναι π.χ. οι ιατρικές συμβουλές, οι ξενοδοχειακές παροχές, οι υπηρεσίες εστίασης κ.λ.π.).

### Σημείωση

Επισημαίνεται ότι ανάλογη προσέγγιση ακολουθείται από αρκετές ασφαλιστικές επιχειρήσεις και για την κάλυψη της επαγγελματικής ευθύνης του ασφαλισμένου σε περίπτωση δραστηριοποίησής του σε Αυστραλία και Νέα Ζηλανδία.

### **Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή**

Με την ασφάλιση της Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης του Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την επαγγελματική αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε Οικονομική Αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την οποία πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου (Ζημιογόνος Γεγονός ή Συμβάν) που λαμβάνει χώρα εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση (σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Π.Δ. 190/2006 τα Γεωγραφικά Όρια της ασφάλισης θα πρέπει να καλύπτουν τουλάχιστον την Ευρωπαϊκή Ένωση και τον Ε.Ο.Χ.),
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και μέχρι πέντε (5) έτη μετά τη λήξη αυτής (Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων) στην περίπτωση οριστικής διακοπής της δραστηριότητας του Ασφαλισμένου και δη σε περίπτωση θανάτου, συνταξιοδότησης ή οριστικής παύσης του επαγγέλματος αυτού (σημειώνεται ότι δεδομένης της υποχρεωτικής ασφάλισης της επαγγελματικής ευθύνης του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή και της εξ αυτού του λόγου υποχρέωσής του για ετήσια ανανέωση της ασφαλιστικής του κάλυψης, η πλειοψηφία των αντασφαλιστών εισηγείται η Εκτεταμένη Περίοδος Αναγγελίας να ενεργοποιείται μόνο στις περιπτώσεις οριστικής διακοπής της δραστηριότητας του διαμεσολαβητή. Ωστόσο τούτο δεν αποκλείει τη δυνατότητα της ασφαλιστικής επιχείρησης να υιοθετεί όρο Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας που θα παρέχει ευρύτερη κάλυψη μετά από ειδική συμφωνία με τον αντασφαλιστή της ή και χωρίς),
- iii. το Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν (εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου) το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη ζημία του Τρίτου να έχει λάβει χώρα εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που έχει συμφωνηθεί και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης (σημειώνεται ότι σύμφωνα με την Κ3-2923/29.3.2007 Εγκύκλιο του Υπ. Ανάπτυξης, θα πρέπει η ασφαλιστική σύμβαση να προβλέπει Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης από 15/1/2005. Ωστόσο επισημαίνεται ότι η εν λόγω ημερομηνία αναδρομικής κάλυψης μπορεί να παρέχεται μόνον σε διαμεσολαβητή που έχει κάνει έναρξη δραστηριότητας την ημερομηνία αυτή ή σε ημερομηνία προγενέστερη αυτής (ήτοι πριν την 15η/1/2005). Είναι προφανές ότι σε περίπτωση έναρξης δραστηριότητας σε μεταγενέστερη ημερομηνία, αναδρομική κάλυψη θα παρέχεται από την ημερομηνία αυτή (ήτοι της έναρξης),

- iv. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου ως Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1569/1985, του Π.Δ. 190/2006 και τη λοιπή ισχύουσα Νομοθεσία.

## **Εξαιρέσεις**

Οι συνήθεις εξαιρέσεις των Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Ασφαλιστικού Διαμεσολαβητή είναι οι ακόλουθες:

### **1. Πόλεμος – Κοινωνικές & Πολιτικές Ταραχές – Τρομοκρατικές Ενέργειες**

Ζημίες κατά τη διάρκεια ή προερχόμενες αμέσως ή εμμέσως εκ πολέμου, εισβολής, εχθροπραξιών (είτε έχει κηρυχθεί πόλεμος είτε όχι), εμφυλίου πολέμου, στάσης, κινήματος, επαναστάσεως, ανταρσίας, απεργιών, ανταπεργιών, πολιτικών ταραχών, οχλαγωγιών, διαδηλώσεων, δολιοφθορών, τρομοκρατικών ενεργειών, καθώς και σε ατυχήματα προερχόμενα από Διαταγή οποιασδήποτε DE JURE ή DE FACTO Κυβέρνησης ή οποιασδήποτε Δημόσιας Αρχής και άλλων συναφών με τα παραπάνω γεγονότων, ως και των ενεργειών που αποσκοπούν στην πρόληψη, περιστολή ή καταστολή των προαναφερόμενων γεγονότων ή καταστάσεων.

### **2. Αναμενόμενα Γεγονότα – Δόλος**

Ζημιόγωνα Γεγονότα που είναι αναμενόμενα ή προκλήθηκαν με πρόθεση (δόλο) του Ασφαλισμένου / Λήπτη της Ασφάλισης.

(Σημειώνεται ότι πολλές ασφαλιστικές συμβάσεις εξαιρούν από την κάλυψη ζημιόγωνα γεγονότα που προκλήθηκαν και από βαριά αμέλεια του Ασφαλισμένου).

### **3. Ιονίζουσες ή άλλες ακτινοβολίες – Πυρηνικά – Ραδιενέργεια – Ηλεκτρομαγνητικά ή άλλα πεδία**

Νόμιμη ευθύνη πάσης φύσεως προκαλούμενη αμέσως ή εμμέσως, είτε αποκλειστικώς είτε με συνδρομή και άλλων αιτιών, προερχόμενη από ακτινοβολίες ιόντων ή από μόλυνση λόγω ραδιενέργειας από οποιοδήποτε πυρηνικό καύσιμο ή από οποιοδήποτε πυρηνικό απόρριμμα ή κατάλοιπο της καύσεως πυρηνικών καυσίμων, ή από ηλεκτρομαγνητικά ή άλλα πεδία.

### **4. Ευθύνη Εργοδότη – Εν γένει Νομοθεσία περί Αποζημίωσης Εργαζομένων**

Νόμιμη ευθύνη για την οποία ο Ασφαλισμένος θα υποχρεωθεί να καταβάλει αποζημίωση σε οποιονδήποτε ο οποίος έχει άμεση ή έμμεση σχέση εξαρτημένης εργασίας, περιλαμβανομένης και της σχέσεως εκ δανεισμού εργασίας, με τον Ασφαλισμένο / Λήπτη της Ασφάλισης.

(Σημειώνεται ότι η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο).

## **5. Διασταυρούμενη Ευθύνη (Cross liability)**

Αποζημίωση απαιτήσεων ενός Ασφαλισμένου στο παρόν Ασφαλιστήριο, εναντίον άλλου Ασφαλισμένου στο αυτό Ασφαλιστήριο (cross liability).

(Σημειώνεται ότι υπό προϋποθέσεις μπορεί να αναιρεθεί η συγκεκριμένη εξαίρεση).

## **6. Πρόστιμα – Χρηματικές Ποινές – Ανειλημμένες Υποχρεώσεις**

Εκ του νόμου αστική ευθύνη για πρόστιμα, χρηματικές ποινές ή ήδη ανειλημμένες υποχρεώσεις αποζημίωσης.

## **7. Συμβατικές Προβλέψεις**

Απαιτήσεις ή υποχρεώσεις προκύπτουσες από συμβατικές προβλέψεις και οι οποίες δεν θα είχαν γεννηθεί, εάν δεν υπήρχαν οι εν λόγω συμβατικές προβλέψεις.

## **8. Υπηρεσίες/Δραστηριότητες πέραν του πεδίου των επαγγελματικών δραστηριοτήτων**

Αξιώσεις που οφείλονται σε αμέλεια, λάθος ή παράλειψη για υπηρεσίες και δραστηριότητες πέραν του πεδίου επαγγελματικών δραστηριοτήτων της ασφαλιστικής διαμεσολάβησης και μόνο, όπως αυτή ορίζεται από το νόμο.

## **9. Χρηματοοικονομικές συναλλαγές / εμπορικά θέματα**

Αξιώσεις που οφείλονται σε συμφωνία, ενημέρωση ή σύσταση – είτε δωρεάν είτε όχι – για χρηματοοικονομική συναλλαγή ή οποιαδήποτε άλλα εμπορικά θέματα.

## **10. Ευθύνη Μελών Διοικητικού Συμβουλίου - Λάθη και Παραλείψεις**

Απαιτήσεις που σχετίζονται με τις καλύψεις ευθύνης μελών διοικητικού συμβουλίου, διευθυντών και στελεχών (Directors and Officers Liability).

(Σημειώνεται ότι η ανωτέρω ευθύνη μπορεί να καλυφθεί με χωριστό ασφαλιστήριο συμβόλαιο).

## **11. Μέτρα προς Αποφυγή ή Μείωση της Ζημίας**

Έξοδα για τη λήψη των κατάλληλων μέτρων προς αποφυγή ή μείωση της Ζημίας.

## **12. Αντασφαλιστικές δραστηριότητες**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με αντασφαλιστικές δραστηριότητες.

(Σημειώνεται ότι οι αντασφαλιστικές δραστηριότητες του Διαμεσολαβητή δύναται να καλυφθούν με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση).

## **13. Τήρηση βιβλίων, λογιστικές ή χρηματοοικονομικές μεταφορές, κατάχρηση χρημάτων.**

Οποιαδήποτε ευθύνη λόγω σφάλματος ή αθέτηση υποχρεώσεων που αφορούν στην τήρηση βιβλίων, λογιστικές ή χρηματοοικονομικές μεταφορές ή που προκύπτουν από κατάχρηση χρημάτων από υπαλλήλους του Ασφαλισμένου.



#### **14. Λίβελο ή δυσφήμιση**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με λίβελο ή δυσφήμιση.

(Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη ευθύνη δύναται να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση).

#### **15. Αφερεγγυότητα ή πτώχευση**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με αφερεγγυότητα ή πτώχευση του Ασφαλισμένου ή Ασφαλιστικής Εταιρίας.

#### **16. Απώλεια εγγράφων**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με απώλεια εγγράφων (οιασδήποτε φύσης) είτε γραπτών, εκτυπωμένων ή αναπαραχθέντων με οιαδήποτε μέθοδο ή οιαδήποτε βασιζόμενη σε υπολογιστή ή ηλεκτρονικά αποθηκευμένη πληροφορία ή υλικό περιουσιακό στοιχείο, που έχει απολεσθεί, παραπεταχτεί ή καταστραφεί, ενώ το είχαν εμπιστευθεί σ' αυτόν ή στην φροντίδα, θεματοφυλακή ή έλεγχο του Ασφαλισμένου.

(Σημειώνεται ότι η συγκεκριμένη ευθύνη δύναται να καλυφθεί με Ειδικό Όρο που αναιρεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση).

#### **17. Κακόβουλες, παράνομες πράξεις**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με ανέντιμες, κακόβουλες, εγκληματικές ή παράνομες πράξεις του Ασφαλισμένου ή των υπαλλήλων αυτού.

#### **18. Ηλεκτρονικά Δεδομένα**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με απώλεια ή ζημία ηλεκτρονικών δεδομένων ή λογισμικού ή προγραμμάτων Η/Υ οφειλόμενη σε μετάδοση ιών ή σε οποιαδήποτε άλλη αιτία και έχει ως συνέπεια τη διαγραφή, καταστροφή, αλλοίωση της αρχικής δομής, εξάλειψη δεδομένων από τη μνήμη Η/Υ με αποτέλεσμα τη μείωση της λειτουργικότητας του Η/Υ. Εξαιρείται και κάθε απώλεια ή ζημία λόγω διακοπής επιχειρησιακών εργασιών που οφείλονται άμεσα ή έμμεσα στις ανωτέρω αιτίες.

#### **19. Δωσιδικία ή Ζημιόγona Γεγονότα (Συμβάντα) εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (Ε.Ο.Χ.).**

Αξιώσεις αστικής ευθύνης οι οποίες εγείρονται σε δικαστήρια εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕΟΧ ή που αφορούν Ζημιόγona Γεγονότα που έλαβαν χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕΟΧ.

(Σημειώνεται ότι με Ειδικό Όρο που τροποποιεί τη συγκεκριμένη εξαίρεση δύναται να επεκταθούν τα γεωγραφικά όρια της κάλυψης).

#### **Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών**

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που

προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Κάλυψη ζημίας που προκλήθηκε στον πελάτη / ασφαλισμένο λόγω επέλευσης συγκεκριμένου κινδύνου που δεν είχε συμπεριληφθεί στους καλυπτόμενους με την ασφαλιστική σύμβαση κινδύνους από αμέλεια του ασφαλιστικού διαμεσολαβητή, παρ' ότι αποδεδειγμένα ο πελάτης / ασφαλισμένος είχε ζητήσει την κάλυψη αυτή.

Για παράδειγμα, πελάτης / ασφαλισμένος έχει αποδεδειγμένα ζητήσει από τον ασφαλιστικό διαμεσολαβητή την κάλυψη του καταστήματός του και για τον κίνδυνο της κλοπής διαρρήξεως. Ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής αμέλησε ωστόσο να συντάξει προσηκόντως τη σχετική αίτηση ασφάλισης και δεν ζήτησε την εν λόγω ασφαλιστική κάλυψη, με αποτέλεσμα η κάλυψη αυτή να μην συμπεριληφθεί στους καλυπτόμενους με την ασφαλιστική σύμβαση κινδύνους. Εάν κατά τη διάρκεια της ασφαλιστικής περιόδου λάβει χώρα κλοπή διαρρήξεως στο κατάστημα του πελάτη, ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής θα ευθύνεται σε αποζημίωση του πελάτη του για τη ζημία που του προκάλεσε από την αμελή συμπεριφορά του, ενώ ο ίδιος θα καλυφθεί από την παρούσα ασφαλιστική σύμβαση, εφόσον ασφαλώς πληρούνται όλοι οι όροι ενεργοποίησης αυτής.

2. Κάλυψη ζημίας που προκλήθηκε στον πελάτη / ασφαλισμένο λόγω υπασφάλισης (π.χ. αποτίμηση περιεχομένου κατοικίας σε ασφάλιση πυρός μικρότερη από την πραγματική αξία αυτού) σε περίπτωση που αποδεικνύεται ότι ο ασφαλιστικός διαμεσολαβητής δεν ενημέρωσε τον πελάτη του για τις συνέπειες της υπασφάλισης, όπως αυτές προκύπτουν από την ισχύουσα ασφαλιστική νομοθεσία και την ασφαλιστική σύμβαση.

### **Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Δικηγόρου**

Με την ασφάλιση της Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Δικηγόρων, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την επαγγελματική αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε Οικονομική Αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την οποία, αναλόγως και των επιλογών των συμβαλλομένων ως προς τα αναφερόμενα κατωτέρω σημεία ii και iii, είθισται να τηρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις :

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη, λάθος ή παράλειψη του Ασφαλισμένου (Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν) που λαμβάνει χώρα εντός των Γεωγραφικών ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και της Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας Απαιτήσεων / Δήλωσης Απαιτήσεων, εφόσον έχει συμφωνηθεί εκτεταμένη περίοδος αναγγελίας απαιτήσεων και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ασφαλιστική σύμβαση,
- iii. το Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν (εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου) το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη ζημία του Τρίτου να έχει λάβει χώρα εντός της

Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που αναφέρεται στον Πίνακα Ασφάλισης και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης,

- iv. η Αξίωση του Τρίτου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου ως Δικηγόρου.

### **Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών**

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

- Διαδικαστικά λάθη
- Παραγραφές αδικημάτων
- Προθεσμίες
- Λανθασμένη επαγγελματική συμβουλή
- Εμπορικό δίκαιο (λάθη σε εμπορικές συμβάσεις)
- Επιλογή δικαίου
- Παραβίαση προσωπικών δεδομένων

### **Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Δικηγόρου**

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφάλισεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και αφορούν στην ασφάλιση επαγγελματικών ευθυνών, από την ασφαλιστική κάλυψη Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Δικηγόρων εξαιρούνται συνήθως και τα ακόλουθα :

#### **1. Τήρηση Κανονισμών**

Οποιαδήποτε ευθύνη αφορά Ζημιογόνα Γεγονότα που συνδέονται με τη μη τήρηση και συμμόρφωση με νομοθετικές διατάξεις – κανονισμούς – κώδικες και κανόνες δεοντολογίας που σχετίζονται με την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος, καθώς και την επιστήμη του Δικηγόρου.

#### **2. Παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων**

Οποιαδήποτε ευθύνη σχετίζεται με την παραβίαση πνευματικών δικαιωμάτων.

#### **3. Υπηρεσίες / Δραστηριότητες πέραν του πεδίου των επαγγελματικών δραστηριοτήτων**

Αξιώσεις που οφείλονται σε αμέλεια, λάθος ή παράλειψη για υπηρεσίες και δραστηριότητες πέραν του πεδίου επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Δικηγόρου και μόνο.

#### **4. Επενδυτικές Υπηρεσίες και Συμβουλές**

Απαιτήσεις που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται, οφείλονται ή αποδίδονται σε υποτίμηση ή αύξηση της αξίας ή απόδοσης χρηματοπιστωτικών μέσων (συμπεριλαμβανομένων εμπορευμάτων και νομισμάτων) ή το αποτέλεσμα κάθε επικαλούμενης, εγγύησης, υπόσχεσης ή συμβουλής που παρέχεται από ή για λογαριασμό του Ασφαλισμένου σχετικά με την απόδοση τέτοιων μέσων.

14.02.2019

### **Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ιατρού**

Με την ασφάλιση της Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Ιατρού, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την επαγγελματική αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε οικονομική αξίωση τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την ασφαλιστική σύμβαση, για την ενεργοποίηση της οποίας, αναλόγως και των επιλογών των συμβαλλομένων ως προς τα αναφερόμενα κατωτέρω σημεία iv και v, συμφωνείται συνήθως η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων :

- i. η αξίωση του τρίτου να αφορά Σωματική Βλάβη ή Απώλεια Ζωής οφειλόμενη σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου,
- ii. η αξίωση του τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου (Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν), από πράξεις ή παραλείψεις που σχετίζονται αποκλειστικά και μόνο με την νόμιμη άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος σύμφωνα με τις αναγνωρισμένες ειδικότητες από τους Ιατρικούς Συλλόγους για νόμιμες ιατρικές πράξεις
- iii. η αξίωση του τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου που να σχετίζεται αποκλειστικά και μόνο με ιατρικές πράξεις ή γνωματεύσεις στο πλαίσιο της ειδικότητας του ιατρού ή κατ' εξαίρεση και εκτός αυτής κατά την παροχή πρώτων βοηθειών.
- iv. η αξίωση του τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της ασφαλιστικής Περιόδου της ασφαλιστικής σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της ασφαλιστικής περιόδου ή και μέχρι την ημερομηνία λήξης της εκτεταμένης περιόδου αναγγελίας / δήλωσης απαιτήσεων (εφόσον έχει συμφωνηθεί τέτοια και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ασφαλιστική σύμβαση και αφορούν τη συμφωνία αυτή)
- v. το ζημιογόνο Γεγονός (εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου) το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη ζημία του Τρίτου να έχει λάβει χώρα εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που έχει συμφωνηθεί και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης.

#### **Επισημάνσεις**

1. Με την ασφάλιση επαγγελματικής αστικής ευθύνης ιατρού καλύπτεται κατά κανόνα η ευθύνη του ιατρού για απαιτήσεις οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν :

- ηθική βλάβη προς τον ασθενή για πρόκληση σωματικής βλάβης
  - ψυχική οδύνη προς τους συγγενείς του ασθενούς για πρόκληση θανάτου
  - ιατρικά έξοδα αποκατάστασης της υγείας του παθόντος
  - δικαστικά έξοδα απόκρουσης υπεράσπισης ή διακανονισμού στα Αστικά Δικαστήρια.
- 2. Βασικοί παράγοντες που υπολογίζονται κατά την εκτίμηση, τιμολόγηση και ανάληψη του κινδύνου είναι οι εξής :**
- ιατρική ειδικότητα
  - εμπειρία
  - ιστορικό απαιτήσεων / αποζημιώσεων
  - όριο αποζημίωσης
  - εφαρμοστέα απαλλαγή
  - επεκτάσεις κάλυψης (αναδρομική ισχύς, εκτεταμένη περίοδος αναγγελίας)

### Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών και αποζημιώσεων που έχουν καταβληθεί ανά περίπτωση είτε εξώδικα είτε μετά από έκδοση δικαστικών αποφάσεων :

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	ΕΙΔΟΣ ΒΛΑΒΗΣ	ΑΙΤΟΥΜΕΝΟ ΠΟΣΟ (€)	ΕΠΙΔΙΚΑΣΘΕΝ ΠΟΣΟ (€)	ΕΞΩΔΙΚΩΣ ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝ ΠΟΣΟ (€)
ΝΕΥΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ	Μόνιμη οσφυαλγία και χωλότητα βάδισης, 40χρονου λόγω βλάβης σπονδύλων μετά από επέμβαση σπονδυλοδεσίας και αντικατάστασης μεσοσπονδυλίου δίσκου	3.130.000	150.000 (ηθική βλάβη)	
ΝΕΥΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ	Θάνατος ασθενούς 52χρονου λόγω μετεγχειρητικής λοίμωξης μετά από επέμβαση αφαίρεσης νευρινώματος σπονδύλου	2.400.000	445.000 (ψυχική οδύνη)	
ΑΚΤΙΝΟΔΙΑΓΝΩΣΤΗΣ	Αποτυχία διάγνωσης καρκίνου του πνεύμονος 55χρονου με μεταστάσεις και τελικά θάνατο	3.740.000		450.000 (ηθική βλάβη)
ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ	Θάνατος 35χρονης από αιμορραγία μετά από επέμβαση λόγω παχυσαρκίας	2.500.000		350.000 (ψυχική οδύνη)

## Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Ιατρού

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και αφορούν στην ασφάλιση επαγγελματικών ευθυνών, από την ασφαλιστική κάλυψη Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Ιατρού εξαιρούνται συνήθως και τα ακόλουθα:

1. Απαιτήσεις από χρήση μη εγκεκριμένων μεθόδων ή φαρμάκων από τον ασφαλισμένο ιατρό.
2. Απαιτήσεις από Ιατρικές πράξεις που έχουν σχέση με κλινικές δοκιμές ή φαρμακευτικά τεστ.
3. Απαιτήσεις από πράξεις των ασφαλισμένων ιατρών εφόσον αυτοί ευρίσκονται υπό την επίδραση ναρκωτικών ουσιών ή οινόπνευματων ποτών.
4. Απαιτήσεις σχετιζόμενες με κληρονομικούς παράγοντες που θα προκαλέσουν ασθένειες οι οποίες δεν είναι ανιχνεύσιμες με επιστημονικό τρόπο σε πρώιμο γενετικό στάδιο.
5. Έκθεση σε ακτινοβολία είτε για θεραπευτικούς είτε για διαγνωστικούς λόγους η οποία θα έχει σαν αποτέλεσμα την δημιουργία γενετικών ανωμαλιών σε αγέννητη ζωή.
6. Απαιτήσεις από την εν γένει δραστηριότητα τράπεζας αίματος.
7. Απαιτήσεις από μετάδοση μολυσματικών νόσων.

14.02.2019

## Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Λογιστή

Με την ασφάλιση της Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Λογιστών, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για την επαγγελματική αστική του ευθύνη έναντι τρίτων, και δη για κάθε Οικονομική Αξίωση Τρίτου και μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, για την οποία, αναλόγως και των επιλογών των συμβαλλομένων ως προς τα αναφερόμενα κατωτέρω σημεία ii και iii, είθισται να τηρούνται σωρευτικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε εξ αμελείας πράξη, λάθος ή παράλειψη του Ασφαλισμένου (Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν) που λαμβάνει χώρα εντός των Γεωγραφικών ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και της Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας Απαιτήσεων / Δήλωσης Απαιτήσεων, εφόσον έχει συμφωνηθεί εκτεταμένη περίοδος αναγγελίας απαιτήσεων και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην ασφαλιστική σύμβαση,
- iii. το Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν (εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου) το οποίο έχει ως αποτέλεσμα τη ζημία του Τρίτου να έχει λάβει χώρα εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης

που αναφέρεται στον Πίνακα Ασφάλισης και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης,

- iv. η Αξίωση του Τρίτου να προέρχεται από την κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων εκτέλεση των επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Ασφαλισμένου ως Λογιστή.

#### **Σημείωση:**

Εις ό,τι αφορά το **νομοθετικό πλαίσιο** που ισχύει για την ευθύνη του Λογιστή Φοροτεχνικού, επισημαίνεται ότι πέραν των γενικής φύσεως ρυθμίσεων του Αστικού Κώδικα και του Π.Δ. 340/1998 περί του επαγγέλματος του Λογιστή Φοροτεχνικού και της άδειας ασκήσεως αυτού, διατάξεις σχετικές με την ευθύνη και τις υποχρεώσεις του Λογιστή Φοροτεχνικού προβλέπει και ο **Κώδικας Δεοντολογίας Λογιστών Φοροτεχνικών (ΦΕΚ Β' 3314/24.12.2013)**.

#### **Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών**

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Πρόστιμο σε εταιρία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή εξαιτίας μη δήλωσης νέας ταμειακής μηχανής με ευθύνη του.
2. Πρόστιμο σε εταιρία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή λόγω λάθους κατά την καταβολή εισφορών για υπαλλήλους του.
3. Πρόστιμο σε εταιρία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή λόγω εκπρόθεσμης υποβολής Αναλυτικής Περιοδικής Δήλωσης (ΑΠΔ) με ευθύνη του.
4. Πρόστιμο σε κοινοπραξία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή λόγω εκπρόθεσμης δήλωσης εισοδήματος με ευθύνη του.
5. Πρόστιμο σε εταιρία - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή λόγω εκπρόθεσμης δήλωσης απόδοσης παρακρατούμενου φόρου με ευθύνη του.
6. Πρόστιμο σε φυσικό πρόσωπο - πελάτη του ασφαλισμένου λογιστή για εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης ΦΠΑ με ευθύνη του.

#### **Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Επαγγελματική Αστική Ευθύνη Λογιστή**

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και αφορούν στην ασφάλιση επαγγελματικών ευθυνών, από την ασφαλιστική κάλυψη Επαγγελματικής Αστικής Ευθύνης Λογιστή εξαιρούνται συνήθως και τα ακόλουθα:

1. **Υπηρεσίες / Δραστηριότητες πέραν του πεδίου των επαγγελματικών δραστηριοτήτων**

Αξιώσεις που οφείλονται σε αμέλεια, λάθος ή παράλειψη για υπηρεσίες και δραστηριότητες πέραν του πεδίου επαγγελματικών δραστηριοτήτων του Λογιστή και μόνο.

## **2. Επενδυτικές Υπηρεσίες και Συμβουλές**

Απαιτήσεις που άμεσα ή έμμεσα σχετίζονται, οφείλονται ή αποδίδονται σε υποτίμηση ή αύξηση της αξίας ή απόδοσης χρηματοπιστωτικών μέσων (συμπεριλαμβανομένων εμπορευμάτων και νομισμάτων) ή το αποτέλεσμα κάθε επικαλούμενης, εγγύησης, υπόσχεσης ή συμβουλής που παρέχεται από ή για λογαριασμό του Ασφαλισμένου σχετικά με την απόδοση τέτοιων μέσων.

## **3. Ελεγκτικές Υπηρεσίες**

Απαιτήσεις που πηγάζουν ή σχετίζονται με ή οφείλονται σε ή συνδέονται με οποιοδήποτε τρόπο με Υπηρεσίες Ελεγκτή ή Ορκωτού Ελεγκτή.

### **Σημείωση:**

Επισημαίνεται ότι για την κάλυψη της ευθύνης των Ορκωτών Ελεγκτών, η οποία είναι εκ του νόμου υποχρεωτική (άρθρο 29 Ν.3693/2008, όπως ισχύει), η ασφαλιστική αγορά προσφέρει ειδικά για το σκοπό αυτό ασφαλιστήρια συμβόλαια.

## **Εργοδοτική Αστική Ευθύνη (ή Αστική Ευθύνη Εργοδότη)**

Η Εργοδοτική Αστική Ευθύνη είναι ασφαλιστική κάλυψη που παρέχεται στον Ασφαλισμένο, υπό την ιδιότητά του ως εργοδότη, κατά κανόνα ως Ειδικός Όρος - Επέκταση της βασικής Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης που έχει συνάψει με τον Ασφαλιστή του, και μάλιστα παρέχεται κατά παρέκκλιση σχετικής Εξαίρεσης που συνήθως προβλέπεται στους Γενικούς Όρους της Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης.

Ο Ειδικός Όρος Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης παρέχεται συνήθως με τους κατωτέρω αναφερόμενους όρους / προϋποθέσεις και ειδικές εξαιρέσεις.

Συγκεκριμένα:

### **1. Αντικείμενο Ασφάλισης / Έκταση Κάλυψης**

Όπως αναφέρθηκε, ο Ειδικός Όρος Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης παρέχεται συνήθως κατά μερική παρέκκλιση Εξαίρεσης των Γενικών Όρων της Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης και τηρουμένων των λοιπών όρων / προϋποθέσεων / εξαιρέσεων αυτής, έτσι ώστε η κάλυψη που παρέχεται με την Ασφαλιστική Σύμβαση να επεκτείνεται και να περιλαμβάνει την Αστική Ευθύνη του Ασφαλισμένου, υπό την ιδιότητά του ως εργοδότη, και, κατά κανόνα, μόνο για τις υποχρεώσεις αυτού που προβλέπονται από τα άρθρα 657, 658 και 932 του ισχύοντος Αστικού Κώδικα, έναντι του έμμισθου εργατοτεχνικού και λοιπού προσωπικού του, το οποίο απασχολείται στο έργο ή στην επιχείρηση που περιγράφεται στο Ασφαλιστήριο και ασφαλίζεται σε φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης (όπως στο Ι.Κ.Α. ή σε άλλο φορέα), σε περίπτωση σωματικών βλαβών / θανάτου που θα προκληθούν αποκλειστικά και μόνο από ατύχημα κατά την εκτέλεση της εργασίας ή με αφορμή αυτήν και όχι από κάποια άλλη αιτία



και που θα οφείλεται σε αμέλεια του Ασφαλισμένου ή των παρ' αυτού προστηθέντων προσώπων.

#### **Επισημάνσεις:**

1. Σημειώνεται ότι η εν λόγω κάλυψη μπορεί να διευρυνθεί έτσι ώστε στην έννοια του εργαζόμενου να συμπεριληφθεί και κάθε πρόσωπο που συνδέεται με τον Ασφαλισμένο είτε με σύμβαση μίσθωσης έργου είτε με σύμβαση παροχής υπηρεσιών, με τον όρο ότι στις περιπτώσεις αυτές θα συντρέχουν παράλληλα οι εκ του νόμου προϋποθέσεις που θα επιτρέπουν τη θεμελίωση ευθύνης του Ασφαλισμένου ως Εργοδότη έναντι των προσώπων αυτών.
2. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και νομολογία, σε περίπτωση εργατικού ατυχήματος εργαζόμενου που υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, ο εργοδότης απαλλάσσεται από κάθε υποχρέωση αποζημίωσης για περιουσιακής φύσεως ζημία του εργαζόμενου (όπως είναι π.χ. η απορρέουσα από τα άρθρα 657 και 658 Αστικού Κώδικα αποζημίωση). Αντίθετα, ο εργαζόμενος ή οι συγγενείς του διατηρούν σε κάθε περίπτωση την αξίωσή τους κατά του εργοδότη για εύλογη χρηματική ικανοποίηση λόγω της ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης που υπέστησαν, σύμφωνα με το άρθρο 932 Αστικού Κώδικα (Αποφάσεις 182/2015 ΑΠ, 19/2014 ΑΠ, 1983/2013 ΑΠ, 18/2008 Ολομ. ΑΠ).

#### **Ειδικότερα, με τον Ειδικό Όρο Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης καλύπτονται κατά κανόνα :**

- 1.1. η σύμφωνα με τα παραπάνω υποχρέωση του Ασφαλισμένου για καταβολή στον παθόντα της διαφοράς μεταξύ του ημερομίσθιου που παρέχεται από φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης και εκείνου που πραγματικά καταβάλλεται από τον Ασφαλισμένο σύμφωνα με τις θεωρημένες μισθολογικές καταστάσεις του, για όσες ημέρες θα απέχει ο παθών από την εργασία του και για ανώτατο χρονικό διάστημα τις ..... ημέρες εάν το ατύχημα έλαβε χώρα ένα χρόνο μετά την έναρξη της σύμβασης εργασίας μεταξύ εργοδότη και εργαζόμενου και μέχρι τις ..... ημέρες σε κάθε άλλη περίπτωση, όπως ειδικότερα ορίζεται στα άρθρα 657 και 658 του Α.Κ.. Η εν λόγω κάλυψη τελεί, κατά κανόνα, υπό τον όρο της χρονικής αφαιρετέας απαλλαγής των ..... πρώτων εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία του ατυχήματος,

και

- 1.2. η σύμφωνα με τα παραπάνω, σε περίπτωση ατυχήματος, υποχρέωση του Ασφαλισμένου για καταβολή χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης ή ψυχικής οδύνης, όπως προβλέπεται από το άρθρο 932 του Α.Κ..

#### **Επισημάνσεις:**

1. Παρ' όλον ότι, όπως προαναφέρεται, στην περίπτωση ασφαλισμένου του Ι.Κ.Α., ο εργοδότης απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης όπως αυτή προκύπτει από τα άρθρα 657 ΑΚ και 658 ΑΚ, η καταβολή στην πράξη της διαφοράς

ημερομισθίου δικαιολογεί την ανάγκη ασφαλιστικής κάλυψης της εργοδοτικής αυτής παροχής.

2. Σύμφωνα με το άρθρο 657 ΑΚ ο εργαζόμενος διατηρεί την αξίωσή του για μισθό, εάν, ύστερα από δεκαήμερη τουλάχιστον παροχή εργασίας, εμποδίζεται να εργαστεί από σπουδαίο λόγο που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητά του.
3. Σύμφωνα με το άρθρο 658 ΑΚ, το χρονικό διάστημα κατά το οποίο διατηρείται η εκ του νόμου αξίωση του εργαζόμενου για το μισθό του σε περίπτωση εμποδίου, δεν μπορεί να υπερβεί τον ένα μήνα, αν το εμπόδιο εμφανίστηκε ένα τουλάχιστον έτος μετά την έναρξη της σύμβασης, και το μισό μήνα σε κάθε άλλη περίπτωση.

## 2. Προϋποθέσεις Κάλυψης / Ειδικές Συμφωνίες

Η κάλυψη αυτή ισχύει, κατά κανόνα, με τις ακόλουθες πρόσθετες προϋποθέσεις, όρους και συμφωνίες :

- 2.1. Το εργατοτεχνικό και υπόλοιπο προσωπικό να συνδέεται με τον Ασφαλισμένο με νόμιμη σύμβαση παροχής εξαρτημένης εργασίας και να είναι ασφαλισμένο στο Ι.Κ.Α. ή σε άλλον δημόσιο φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης. Η απασχόληση δε του προσωπικού αυτού στο έργο ή στην επιχείρηση που περιγράφεται στο Ασφαλιστήριο να αποδεικνύεται από τις επίσημες μισθοδοτικές καταστάσεις του Ασφαλισμένου.
- 2.2. Η κάλυψη ισχύει για τις ειδικότητες των εργαζομένων και την εκτέλεση εργασιών εντός των γεωγραφικών ορίων, όπως αυτά ορίζονται στο Ασφαλιστήριο και υπό την προϋπόθεση ότι κατά την εκτέλεση των εργασιών αυτών τηρούνται πλήρως και ανελλιπώς όλα τα μέτρα ασφαλείας που προβλέπονται και επιβάλλονται από την ισχύουσα νομοθεσία και συνηθίζονται σε αυτού του είδους τις εργασίες. Ο Ασφαλισμένος οφείλει, επίσης, να τηρεί όλες τις από το νόμο προβλεπόμενες υποχρεώσεις σε περίπτωση ατυχήματος, ιδίως τις υποχρεώσεις περί αναγγελίας στις αρμόδιες αρχές.
- 2.3. Υποχρέωση του Ασφαλιστή για καταβολή αποζημίωσης θα υφίσταται μόνον εφόσον αποδοθεί ευθύνη στον Ασφαλισμένο με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, η οποία θα τον υποχρεώνει σε καταβολή αποζημίωσης στον παθόντα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εν λόγω κάλυψη. Ο Ασφαλιστής εντούτοις, διατηρεί το δικαίωμα να προβαίνει, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, σε καταβολή αποζημίωσης και εξόφληση απαίτησης με εξώδικο συμβιβασμό πριν από οποιαδήποτε δικαστική ενέργεια ή απόφαση.

## 3. Ειδικές Εξαιρέσεις

Για την κάλυψη της Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης ισχύουν, κατά κανόνα, πέραν των εξαιρέσεων που προβλέπονται στους Γενικούς Όρους της Ασφαλιστικής Σύμβασης, και οι ακόλουθες Ειδικές Εξαιρέσεις, βάσει των οποίων δεν καλύπτονται απαιτήσεις τρίτων έναντι του Ασφαλισμένου που συνίστανται σε ή οφείλονται άμεσα ή έμμεσα σε ή προέρχονται άμεσα ή έμμεσα από:

- 3.1. επαγγελματικές ή άλλου είδους ασθένειες και ατυχήματα που οφείλονται σε ασθένειες,
- 3.2. ατυχήματα που οφείλονται σε πλημμελή ή μη τήρηση των μέτρων ασφαλείας από τον ίδιο τον παθόντα ή σε πρόθεση ή δόλο του ίδιου του παθόντα,

- 3.3.** ατυχήματα που προκαλούνται ως συνέπεια ή κατά τη διάρκεια μέθης ή χρήσης ναρκωτικών ουσιών από τον ίδιο τον παθόντα.

### Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης

Με την ασφάλιση της Ευθύνης Στελεχών Διοίκησης, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για κάθε Οικονομική Αξίωση, πάντα μέχρι των ορίων ευθύνης που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση, που θα εγείρουν Τρίτοι (ενδεικτικά εργαζόμενοι, προμηθευτές, ανταγωνιστές, μέτοχοι, ρυθμιστικές αρχές), οι οποίοι θα ισχυριστούν ότι με πράξεις ή παραλήψεις των καλυπτόμενων από την παρούσα ασφάλιση προσώπων προκλήθηκε σε αυτούς οικονομική ζημιά, για την οποία δικαιούνται και διεκδικούν εκ του νόμου χρηματική αποζημίωση. Για την ενεργοποίηση της Ασφαλιστικής αυτής Σύμβασης και την καταβολή της σχετικής αποζημίωσης, συμφωνείται συνήθως η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων :

- i. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να αφορά δραστηριότητα του Λήπτη της Ασφάλισης εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και να εγείρεται ενώπιον δικαστηρίων και πάλι εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση,
- ii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της Ασφαλιστικής Περιόδου ή, εφόσον έχει συμφωνηθεί αναδρομική ισχύς της κάλυψης, μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που έχει συμφωνηθεί και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης,
- iii. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να έχει εγερθεί για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης καθώς και να έχει αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και μέχρι την ημερομηνία λήξης της Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων (εφόσον έχει συμφωνηθεί τέτοια και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και αφορούν τη συμφωνία αυτή),
- iv. η Αξίωση του Τρίτου κατά του Ασφαλισμένου να αφορά δραστηριότητα του Ασφαλισμένου στα πλαίσια των καθηκόντων που του έχει αναθέσει ο Λήπτης της Ασφάλισης, και όχι ενασχόληση με τρίτες εταιρίες που μπορεί να έχει ή να συμμετέχει ο Ασφαλισμένος, χωρίς αυτό να του έχει ζητηθεί από το Λήπτη της Ασφάλισης.

#### **Επισημάνσεις :**

1. Διευκρινίζεται ότι Λήπτης της Ασφάλισης στην εν λόγω Ασφαλιστική Σύμβαση είναι η εταιρία (νομικό πρόσωπο), ενώ Ασφαλισμένοι είναι τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, οι Διευθυντές και τα λοιπά Στελέχη της επιχείρησης. Επιπλέον είναι εφικτό, εφόσον τούτο συμφωνηθεί, να ορίζονται ως Ασφαλισμένοι όλοι οι υπάλληλοι της επιχείρησης.
2. Ο Λήπτης της Ασφάλισης/ εταιρία (νομικό πρόσωπό) δύναται να είναι και αυτός Ασφαλισμένος για συγκεκριμένες καλύψεις.

3. Στην πράξη παρατηρείται επίσης το φαινόμενο να υπάρχει απαίτηση ενός Ασφαλισμένου κατά του άλλου ή της εταιρίας κατά του Ασφαλισμένου. Στην περίπτωση αυτή, η εν λόγω ασφάλιση θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί για να καλύψει ταυτόχρονα τις απαιτήσεις και των δυο αντίδικων μερών / Ασφαλισμένων, εφόσον τούτο έχει συμφωνηθεί και προβλέπεται στους όρους της Ασφαλιστικής Σύμβασης.
4. Παρέχεται τέλος δυνατότητα ασφαλιστικής κάλυψης στελεχών και μετά την αποχώρησή τους από την ασφαλισμένη εταιρία, υπό συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση.

### **Ειδικότερες Εξαιρέσεις για την Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης:**

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικών» του Ερμηνευτικού Λεξικού και δεν αντίκεινται στην παρούσα ασφαλιστική κάλυψη, συνήθεις εξαιρέσεις που μπορεί επιπλέον να προβλεφθούν στην ασφάλιση Ευθύνης Στελεχών Διοίκησης ανάλογα με τη φύση της δραστηριότητας της εταιρίας είναι και οι ακόλουθες :

1. Εξαίρεση κάλυψης ζημίας που οφείλεται σε Μόλυνση /Ρύπανση /Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος /Περιβαλλοντική Ευθύνη.
2. Εξαίρεση κάλυψης ζημίας που οφείλεται στην Εισαγωγή σε Χρηματιστηριακή Αγορά.
3. Εξαίρεση κάλυψης ζημίας που οφείλεται σε Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου για τις εισηγμένες επιχειρήσεις.

### **Βασικές Επεκτάσεις κάλυψης για την Ευθύνη Στελεχών Διοίκησης:**

1. Κάλυψη για απαιτήσεις σχετικές με κινητές αξίες, (μετοχές, ομολογίες κ.λπ.)
2. Κάλυψη για απαιτήσεις εργαζομένων για ζητήματα εργασιακής πρακτικής (άδικη απόλυση, διακρίσεις κ.λπ.).
3. Κάλυψη εξόδων έρευνας, ήτοι εξόδων που λαμβάνουν χώρα πριν εγερθεί μια απαίτηση.
4. Κάλυψη εξόδων που έχουν ως σκοπό την προστασία της ελευθερίας & περιουσίας του ασφαλισμένου προσώπου, όπως είναι η κάλυψη εξόδων που αφορούν τη διαδικασία αποφυλάκισής του με εγγύηση, ή τη μη έκδοση του σε άλλη χώρα ή την αποφυγή δέσμευσης της περιουσίας του.
5. Κάλυψη για νέες εταιρίες θυγατρικές / εξαγορές του Λήπτη της Ασφάλισης.

### **Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών:**

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Απαίτηση αποζημίωσης μετόχων για σύναψη δανείου με δυσμενείς όρους.
2. Απαίτηση αποζημίωσης μετόχων για εξαγορά που προξένησε ζημιά στην εταιρία.
3. Απαίτηση αποζημίωσης αντιπρόσωπου για διακοπή συνεργασίας.
4. Απαίτηση αποζημίωσης προμηθευτή για διακοπή συνεργασίας.
5. Απαίτηση αποζημίωσης ανταγωνιστή για κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά.
6. Κάλυψη νομικών εξόδων για την αντιμετώπιση έρευνας εισαγγελικών αρχών για παράνομες πρακτικές (δεν καλύπτονται όμως τυχόν πρόστιμα και ποινές που θα επιβληθούν).
7. Απαίτηση αποζημίωσης εργαζομένου για σεξουαλική παρενόχληση.
8. Απαίτηση αποζημίωσης εργαζομένου για άδικη απόλυση.
9. Απαίτηση αποζημίωσης πελατών για παραπλάνηση.
10. Απαίτηση αποζημίωσης ανταγωνιστή για συκοφαντική δυσφήμιση.
11. Απαίτηση αποζημίωσης μετόχου κατά της Διοίκησης για πλημμελή εκτέλεση καθηκόντων.

### Εφαρμοστέο Δίκαιο – Δικαιοδοσία - Γεωγραφικά Όρια

Στις ασφαλιστικές συμβάσεις είθισται να απαντώνται οι ασφαλιστικές ρήτρες - όροι «**Εφαρμοστέο Δίκαιο**», «**Δικαιοδοσία**» και «**Γεωγραφικά Όρια**». Οι ασφαλιστικοί αυτοί όροι που εκ προοιμίου θα πρέπει να σημειωθεί ότι δεν είναι ταυτόσημοι, αποτυπώνουν ρυθμίσεις ιδιαίτερα σημαντικές για την ασφαλιστική σύμβαση, καθώς συνδυαστικά αποκρυσταλλώνουν την έκταση του «νομικού» κινδύνου που αναλαμβάνει η ασφαλιστική επιχείρηση έναντι του ασφαλισμένου της, δεδομένου ότι καθορίζουν τη γεωγραφική έκταση της ασφαλιστικής κάλυψης, καθώς και βάσει ποιου δικαίου και από ποιο Δικαστήριο θα πρέπει να ερμηνευθεί συγκεκριμένη ασφαλιστική σύμβαση.

Είναι δε γνωστό ότι τα νομικά συστήματα των διαφόρων κρατών παρουσιάζουν σημαντικές μεταξύ τους διαφοροποιήσεις εις ό,τι αφορά τις προβλέψεις του Αστικού τους Δικαίου για την αστική ευθύνη, το καθεστώς προστασίας των καταναλωτών, το ύψος των επιδικαζόμενων από τα δικαστήρια αποζημιώσεων, το κόστος των νομικών και δικαστικών εξόδων κ.α.. Διαφοροποίηση υπάρχει επίσης και ως προς τη συχνότητα έγερσης απαιτήσεων και ζημιών σε ορισμένες χώρες (όπως στις ΗΠΑ / Καναδά), λόγω διαφορετικής νοοτροπίας & ευαισθητοποίησης των υπηκόων αυτών των χωρών.

Επομένως επέκταση της ασφαλιστικής κάλυψης σε ζημίες και αξιώσεις Τρίτων που θα κριθούν (εις ό,τι αφορά την ύπαρξη ευθύνης του ασφαλισμένου και την αποτίμηση της ζημίας του Τρίτου) βάσει αλλοδαπού δικαίου ή και από δικαστήρια διαφόρων χωρών, πλην της Ελλάδος, συνεπάγεται ανάληψη αυξημένου κινδύνου από την ασφαλιστική επιχείρηση που προϋποθέτει ειδική σε κάθε περίπτωση αξιολόγηση, εκτίμηση και τιμολόγηση, ιδίως σε περίπτωση επέκτασης της κάλυψης στις ΗΠΑ & στον Καναδά (Σημειώνεται ότι στο Ερμηνευτικό Λεξικό υπάρχει ειδική ανάλυση για την κάλυψη σε ΗΠΑ και Καναδά).

Για τους παραπάνω λόγους, οι ασφαλιστικοί όροι «**Εφαρμοστέο Δίκαιο**», «**Δικαιοδοσία**» και «**Γεωγραφικά Όρια**» θα πρέπει να είναι διατυπωμένοι με απόλυτη σαφήνεια έτσι ώστε να καθίσταται ευκρινές και κατανοητό στον ασφαλισμένο αλλά και στην ασφαλιστική επιχείρηση το πλαίσιο και το εύρος της ασφαλιστικής κάλυψης που του παρέχει.

Το περιεχόμενο των ρητρών αυτών καθίσταται ιδιαίτερα κρίσιμο στις περιπτώσεις που ο ασφαλισμένος παρουσιάζει επαγγελματική δραστηριότητα και συναλλάσσεται με άτομα από περισσότερες χώρες πέραν της Ελλάδος, γεγονός το οποίο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις τόσο για την ορθή αξιολόγηση και αναγνώριση του ασφαλιστικού κινδύνου που αποδέχονται, όσο και για τον σχεδιασμό και προσφορά της καλύτερης για τις ανάγκες του ασφαλισμένου ασφαλιστικής λύσης.

Κατωτέρω ακολουθεί ανάλυση των εν λόγω ασφαλιστικών όρων με επισήμανση της αλληλεπίδρασης που μπορεί να έχουν.

### ➤ **Εφαρμοστέο Δίκαιο**

Με τον όρο «Εφαρμοστέο Δίκαιο» νοείται το δίκαιο βάσει του οποίου ερμηνεύεται κάθε διαφορά που προκύπτει από την Ασφαλιστική Σύμβαση μεταξύ των συμβαλλομένων, ήτοι μεταξύ ασφαλισμένου και ασφαλιστή.

Στις περισσότερες ασφαλιστικές συμβάσεις ως εφαρμοστέο δίκαιο ορίζεται το Ελληνικό Δίκαιο.

### ➤ **Δικαιοδοσία**

Με τον όρο «Δικαιοδοσία» στις ασφαλιστικές συμβάσεις εννοούμε τα αρμόδια Δικαστήρια για την επίλυση των διαφορών που μπορεί να προκύψουν μεταξύ ασφαλισμένου και ασφαλιστή από ή σε σχέση με την ασφαλιστική σύμβαση ή κάθε σχετικό έγγραφο ή συμφωνία.

Στις περισσότερες ασφαλιστικές συμβάσεις, ως αποκλειστικά αρμόδια ορίζονται τα Δικαστήρια της Αθήνας ή της Ελληνικής Επικράτειας.

### **Επισημάνσεις σχετικά με το Εφαρμοστέο Δίκαιο και τη Δικαιοδοσία**

Σημειώνεται ότι οι εν λόγω ασφαλιστικοί όροι **δεν δεσμεύουν τον τρίτο ζημιωθέντα** (ο οποίος δεν είναι συμβαλλόμενος στην ασφαλιστική σύμβαση) εις ό,τι αφορά τη σχέση του με τον ασφαλισμένο και το δίκαιο ή τη δικαιοδοσία (Δικαστήρια) που αυτός – ο τρίτος ζημιωθείς - θα επιλέξει (εφόσον σύμφωνα με τον νόμο και το διεθνές δίκαιο έχει περισσότερες επιλογές) προκειμένου να διεκδικήσει την αποζημίωσή του από τον ασφαλισμένο.

Επομένως στην περίπτωση που μία ασφαλιστική επιχείρηση δεν επιθυμεί να παρέχει κάλυψη για συμβάντα – ζημίες Τρίτων που θα κριθούν (εις ό,τι αφορά την ύπαρξη ευθύνης του ασφαλισμένου και την αποτίμηση της ζημίας του Τρίτου) από αλλοδαπό δίκαιο ή για αξιώσεις που θα εγερθούν από Τρίτους ζημιωθέντες κατά του ασφαλισμένου σε άλλα, εκτός Ελλάδος, Δικαστήρια ή για Αποφάσεις που θα εκδοθούν από Δικαστήρια άλλης χώρας, πλην της Ελλάδος, θα πρέπει τούτο να αποτυπώνεται ρητά στην ασφαλιστική σύμβαση έτσι ώστε

να είναι απόλυτα σαφές και στον ασφαλισμένο αλλά και στα Δικαστήρια που θα κληθούν να ερμηνεύσουν την ασφαλιστική σύμβαση.

### ➤ Γεωγραφικά Όρια

Με τον όρο «Γεωγραφικά Όρια» νοούνται οι χώρες όπου η ασφαλιστική σύμβαση θα παρέχει κάλυψη στον Ασφαλισμένο **για Συμβάν** (Σωματική Βλάβη ή Υλική Ζημία) που θα συμβεί και για αξιώσεις Τρίτων που θα εγερθούν στις χώρες αυτές.

Στις ασφαλιστικές συμβάσεις συναντάμε τις ακόλουθες συνήθως επιλογές :

1. Κάλυψη στην Ελληνική Επικράτεια
2. Κάλυψη στην Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Κάλυψη Παγκοσμίως, εκτός ΗΠΑ/Καναδά (ορισμένες ασφαλιστικές συμβάσεις προβλέπουν κάλυψη παγκοσμίως, εκτός ΗΠΑ/Καναδά/Αυστραλία/Νέα Ζηλανδία)
4. Κάλυψη Παγκοσμίως.

### **Επισημάνσεις**

- Θα πρέπει να επισημανθεί ότι σε πολλές περιπτώσεις ασφαλιστικών συμβάσεων, η διεύρυνση της κάλυψης για συμβάντα σε Παγκόσμιο για παράδειγμα επίπεδο δεν συνοδεύεται με πρόθεση της ασφαλιστικής εταιρίας να επεκτείνει την κάλυψη και για τις αξιώσεις που θα εγερθούν σε χώρες πέραν της Ελλάδος. Έτσι, μπορεί η ασφαλιστική σύμβαση να προβλέπει κάλυψη συμβάντων που θα συμβούν παγκοσμίως, όμως η κάλυψη να αφορά μόνο αξιώσεις τρίτων που θα εγερθούν στην Ελλάδα.

Στις περιπτώσεις αυτές (ήτοι όταν επιδιώκεται η επέκταση της κάλυψης εκτός Ελληνικής Επικράτειας), η ασφαλιστική επιχείρηση θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτική κατά τη διατύπωση του περιεχόμενου της συγκεκριμένης ρήτρας, έτσι ώστε να προκύπτει με σαφήνεια το τι ακριβώς επιθυμεί να καλύψει.

Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι όταν τα Γεωγραφικά Όρια της ασφαλιστικής σύμβασης επεκτείνονται εκτός Ελληνικής Επικράτειας, μία απλή αναφορά στις ρήτρες Εφαρμοστέου Δικαίου και Δικαιοδοσίας της ασφαλιστικής σύμβασης για ελληνικό εφαρμοστέο δίκαιο και αρμοδιότητα ελληνικών δικαστηρίων δεν σημαίνει τον αποκλεισμό της κάλυψης αξιώσεων που θα εγερθούν από Τρίτο ζημιωθέντα εναντίον του ασφαλισμένου σε αλλοδαπά δικαστήρια και ενδεχομένως θα κριθούν (εις ό,τι αφορά την ύπαρξη ευθύνης του ασφαλισμένου και την αποτίμηση της ζημίας του Τρίτου) βάσει αλλοδαπού δικαίου. Για να υπάρξει σχετική απαλλαγή της ασφαλιστικής επιχείρησης θα πρέπει να υπάρξει ρητός και αναλυτικός σχετικός όρος στην ασφαλιστική σύμβαση.

- Η ασφαλιστική επιχείρηση θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνει υπόψη της και να αξιολογεί τις ανάγκες του ασφαλισμένου της κατά την συνομολόγηση των παραπάνω ασφαλιστικών όρων, ιδίως στην περίπτωση που καλείται να παρέχει ασφαλιστική κάλυψη σε πελάτη που δραστηριοποιείται και εκτός Ελληνικής Επικράτειας ή συναλλάσσεται με άτομα αλλοδαπά.

Οι χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται ο ασφαλισμένος θα πρέπει να αποτελούν βασικό στοιχείο για την εκτίμηση του ασφαλιστικού κινδύνου του και είναι απαραίτητο να δηλώνονται στην ασφαλιστική επιχείρηση πριν την ανάληψη αυτού, προκειμένου η σχεδιαζόμενη και προσφερόμενη στον κάθε επαγγελματία ασφαλιστική λύση να είναι η καταλληλότερη για τις ανάγκες του.

Η επέκταση της κάλυψης σε περισσότερες χώρες ή ακόμα και σε παγκόσμιο επίπεδο θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να λαμβάνει χώρα μετά από εμπειριστατωμένη αξιολόγηση και κατόπιν ανάλογης τιμολόγησης.

## Ενδεικτικά Παραδείγματα

### 1<sup>ο</sup> παράδειγμα

Η «Α», ελληνική εταιρία παραγωγής και εμπορίας τροφίμων, εξάγει αλεύρι στην εταιρία «Β» στη Γερμανία, η οποία το χρησιμοποιεί για να παράξει τελικά προϊόντα. Τα τελικά προϊόντα διανέμονται στη Γερμανική αγορά. Μετά τη διανομή τους διαπιστώθηκε ότι τα τελικά προϊόντα ήταν μολυσμένα και έπρεπε να αποσυρθούν.

Η εταιρία «Β» ενάγει την εταιρία «Α» στα Γερμανικά Δικαστήρια, ισχυριζόμενη ότι το πρόβλημα εντοπίστηκε στην πρώτη ύλη που εισήγαγε από την εταιρία «Α», διεκδικώντας τα έξοδα ανάκλησης στα οποία είχε υποβληθεί για να αποσύρει τα μολυσμένα προϊόντα από την αγορά, καθώς και αποζημίωση για απολεσθέν κέρδος και μείωση των πωλήσεών της. Η εταιρία «Α» προσεπικαλεί/ανακοινώνει τη δίκη στην ασφαλιστική της εταιρία και ενδεχομένως, αν τούτο επιτρέπει το Γερμανικό Δικονομικό Δίκαιο, ασκεί κατ' αυτής (της ασφαλιστικής εταιρίας) παρεμπίπτουσα αγωγή.

Σημειώνεται ότι η εταιρία «Α» έχει ασφαλισθεί για κάλυψη Αστικής Ευθύνης Προϊόντος και Ανάκληση σε ελληνική ασφαλιστική εταιρία. Στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο που καλύπτει την εταιρία «Α» ορίζεται ότι η κάλυψη παρέχεται παγκοσμίως (τόσο για συμβάντα όσο και για αξιώσεις που θα εγερθούν σε όλο τον κόσμο) και ότι το εφαρμοστέο δίκαιο μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου είναι το ελληνικό.

Κατόπιν τούτων και δεδομένου ότι στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο η κάλυψη που παρέχεται στην εταιρία «Α» είναι παγκόσμια, η ασφαλιστική εταιρία της εταιρίας «Α» οφείλει να καλύπτει το συμβάν - εφόσον πληρούνται και οι υπόλοιποι όροι του ασφαλιστηρίου συμβολαίου - όπου και εάν συμβεί και όπου και εάν ασκηθεί η αξίωση. Έτσι, η ασφαλιστική εταιρία της εταιρίας «Α» αν μεν προσεπικλήθηκε απλώς έχει δικαίωμα να ασκήσει πρόσθετη παρέμβαση υπέρ της ασφαλισμένης της, άλλως, και σε περίπτωση που εναχθεί παρεμπιπτόντως υποχρεούται να παρασταθεί κανονικά στα Γερμανικά Δικαστήρια.

Το Γερμανικό Δικαστήριο θα εξετάσει καταρχήν εάν είναι αρμόδιο να εξετάσει τη συγκεκριμένη διαφορά, σύμφωνα με τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Εάν αποφανθεί ότι δεν είναι αρμόδιο, θα παραπέμψει την υπόθεση στο αρμόδιο δικαστήριο. Εάν αποφανθεί ότι είναι αρμόδιο, θα πρέπει να κρίνει την αξίωση της εταιρίας «Β» έναντι της εταιρίας «Α», εάν δηλαδή ευθύνεται η εταιρία «Α» για τη ζημία της εταιρίας «Β», γεγονός το οποίο θα κριθεί σύμφωνα με το Γερμανικό δίκαιο, και, εφόσον η εταιρία «Α» έχει ασκήσει



παρεμπίπτουσα αγωγή κατά της ασφαλιστικής της εταιρίας, το Γερμανικό Δικαστήριο θα κρίνει επιπλέον και εφόσον έχει διαπιστωθεί ευθύνη της εταιρίας «Α» για τη ζημία της εταιρίας «Β», εάν η ζημία αυτή καλύπτεται από το εν ισχύ ασφαλιστήριο συμβόλαιο της εταιρίας «Α», γεγονός το οποίο θα κριθεί σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, όπως συμβατικά έχει συμφωνηθεί μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου και αποτυπώνεται ρητά στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο της εταιρίας «Α».

## 2<sup>ο</sup> παράδειγμα

Τρεις οικογένειες Εγγλέζων (12 άτομα συνολικά), έχοντας αγοράσει πακέτα οργανωμένων 5ήμερων καλοκαιρινών διακοπών από μεγάλο Tour Operator, ταξίδεψαν στην χώρα μας και διέμειναν σε ξενοδοχείο της νήσου Κω. Το πρωί πριν την αναχώρηση και επιστροφή τους στο Λονδίνο, τον τόπο διαμονής τους, κατανάλωσαν πρωινό το οποίο μεταξύ άλλων, περιελάμβανε και αυγά, τα οποία εκ των υστέρων αποδείχθηκαν μολυσμένα από σαλμονέλα. Εξαιτίας της κατανάλωσης των αυγών του ξενοδοχείου, οι τουρίστες αυτοί νόσησαν με την επιστροφή στη χώρα τους. Η ασθένεια των ανθρώπων αυτών επιβεβαιώθηκε μέσω αντίστοιχων ιατρικών γνωματεύσεων, ενώ την ίδια ημέρα υπήρξε και μια σειρά παρόμοιων περιστατικών από άλλους τουρίστες, πελάτες του ξενοδοχείου.

Οι παραπάνω τουρίστες στράφηκαν δικαστικά εναντίον του Tour Operator ενώπιον Αγγλικού Δικαστηρίου αιτούμενοι αποζημίωση για τη ζημία που υπέστησαν στο ξενοδοχείο. Ο Tour Operator προσεπικάλεσε τον Ξενοδόχο να προσέλθει επίσης ενώπιον του Αγγλικού Δικαστηρίου, στο οποίο εκκρεμούσε η δίκη του με τους τουρίστες. Τέλος, ο Ξενοδόχος ενημέρωσε σχετικά με την υπόθεση την ασφαλιστική του εταιρία, στην οποία διατηρούσε ασφαλιστήριο συμβόλαιο με καλύψεις Γενικής Αστικής Ευθύνης, Εργοδοτικής Αστικής Ευθύνης και Αστικής Ευθύνης Προϊόντος, με σκοπό να αναλάβει αυτή την αποζημίωση των ζημιωθέντων τουριστών, εφόσον κρινόταν ότι υφίστατο ευθύνη του Ξενοδοχείου για τη ζημία τους.

Εις ό,τι αφορά το περιεχόμενο της ασφαλιστικής σύμβασης του Ξενοδόχου θα πρέπει να σημειωθεί ότι τούτη προέβλεπε Γεωγραφικά Όρια εντός Ελλάδος, ενώ για τις σχέσεις μεταξύ ασφαλιστικής εταιρίας και ασφαλισμένου Ξενοδόχου ελληνικό εφαρμοστέο δίκαιο και αρμοδιότητα ελληνικών δικαστηρίων. Επίσης στην ασφαλιστική σύμβαση δεν υπήρχε όρος που να ορίζει ρητά ότι δεν παρέχεται κάλυψη για συμβάντα – ζημιές Τρίτων που θα συμβούν στην Ελλάδα και θα κριθούν (εις ό,τι αφορά την ύπαρξη ευθύνης του ασφαλισμένου Ξενοδόχου και την αποτίμηση της ζημίας του Τρίτου) από αλλοδαπό δίκαιο ή για αξιώσεις που θα εγερθούν για συμβάντα εντός Ελλάδος από Τρίτους ζημιωθέντες κατά του ασφαλισμένου σε άλλα, εκτός Ελλάδος, Δικαστήρια, καθώς και για τις Αποφάσεις που θα εκδοθούν για την αποζημίωση των Τρίτων από Δικαστήρια άλλης χώρας, πλην της Ελλάδος.

Το Αγγλικό Δικαστήριο αναγνώρισε πράγματι την ευθύνη του Ξενοδόχου για τη ζημία των τουριστών και επιδίκασε σε κάθε έναν από αυτούς το ποσό των € 5.000 , δηλαδή συνολικά το ποσό των € 60.000. Το Δικαστήριο υποχρέωσε επίσης τον Ξενοδόχο σε καταβολή δικαστικών δαπανών και δικηγορικών αμοιβών.

Η ασφαλιστική εταιρία του Ξενοδόχου δεδομένου ότι στην επίμαχη ασφαλιστική σύμβαση δεν προέβλεπε, όπως ήδη αναφέρθηκε, ότι δεν παρέχεται κάλυψη για συμβάντα – ζημιές Τρίτων που θα συμβούν στην Ελλάδα αλλά θα κριθούν (εις ό,τι αφορά την ύπαρξη ευθύνης

του ασφαλισμένου Ξενοδόχου και την αποτίμηση της ζημίας του Τρίτου) από αλλοδαπό δίκαιο ή για αξιώσεις που θα εγερθούν για τα Συμβάντα αυτά από Τρίτους ζημιωθέντες κατά του ασφαλισμένου σε άλλα, εκτός Ελλάδος, Δικαστήρια, αποφάσισε, αφού συνέτρεχαν και οι λοιποί όροι της ασφαλιστικής σύμβασης και δεν υπήρχε λόγος εξαίρεσης, να καλύψει τον ασφαλισμένο της Ξενοδόχο και να καταβάλλει τις παραπάνω αποζημιώσεις και τα δικαστικά έξοδα.

### 3<sup>ο</sup> παράδειγμα

Κατωτέρω αναφέρεται απόσπασμα της υπ' αριθμ. 1405/2016 Απόφασης του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών (σημειώνεται ότι την Απόφαση μπορείτε να βρείτε στην Τράπεζα Νομικών Πληροφοριών ΝΟΜΟΣ) που έκρινε ως ισχυρούς και δεσμευτικούς για τον ασφαλισμένο - δικηγόρο με διεθνή επαγγελματική δραστηριότητα - τους ειδικούς όρους που είχε συνομολογήσει για τη Δικαιοδοσία καθώς και σχετική ΕΞΑΙΡΕΣΗ, και είχαν περιληφθεί στην ασφαλιστική σύμβαση για την κάλυψη της επαγγελματικής ευθύνης του, οι οποίοι όροι προέβλεπαν τα εξής :

«1. ΕΙΔΙΚΟΣ ΟΡΟΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ: α) η αποζημίωση που παρέχεται με το παρόν ασφαλιστήριο παρέχεται μόνο μετά την έκδοση τελεσίδικων αποφάσεων εναντίον του ασφαλισμένου, που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία και από τα δικαστήρια της χώρας που αναγράφεται στον πίνακα ασφάλισης (*σημειώνεται ότι ο πίνακας προέβλεπε ελληνικό δίκαιο και ελληνικά δικαστήρια*) και δεν εφαρμόζεται σε αποφάσεις που έχουν εκδοθεί οπουδήποτε αλλού ούτε σε αποφάσεις ή διαταγές που έχουν εκδοθεί στα δικαστήρια της χώρας που αναφέρεται στον πίνακα ασφάλισης, αλλά αφορούν την εκτέλεση αποφάσεων που έχουν εκδοθεί σε άλλη χώρα είτε αυτό έχει γίνει με τη διαδικασία αμοιβαίας αναγνώρισης αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων είτε με οποιοδήποτε άλλο τρόπο β) Συμφωνείται μεταξύ της εταιρίας και του ασφαλισμένου ότι τα ασφάλιστρα για το παρόν ασφαλιστήριο έχουν υπολογισθεί δικαίως και σύμφωνα με τα ανωτέρω υπό α και ότι κανένα ασφάλιστρο δεν έχει καταβληθεί από τον ασφαλισμένο σχετικά με την ευθύνη του που πηγάζει σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλη νομοθεσία ή τη δικαιοδοσία οποιωνδήποτε άλλων δικαστηρίων». Και 2. ΕΙΔΙΚΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗ: ο ασφαλισμένος δεν θα αποζημιώνεται βάσει του παρόντος ασφαλιστηρίου για αξιώσεις: 1) που πηγάζουν, εδράζονται σε ή οφείλονται σε οποιαδήποτε άδικη πράξη που έχει ή φέρεται να έχει διαπραχθεί εκτός Ελλάδος ή σε οποιαδήποτε δραστηριότητα του Ασφαλισμένου εκτός Ελλάδας ή οποιαδήποτε αξίωση εγέρθηκε, ξεκίνησε ή συνεχίστηκε εκτός Ελλάδος» 2) που πηγάζουν από ζημίες ή αποζημιώσεις που εγέρθηκαν σε δικαστήρια εκτός Ελλάδος, 3) που πηγάζουν από ζημίες ή αποζημιώσεις λόγω νομικών ενεργειών σε νομοθεσίες εκτός Ελλάδος».

Λαμβάνοντας υπόψη τους ανωτέρω όρους η Απόφαση έκρινε ότι η ασφαλιστική εταιρία απαλλάσσεται της καταβολής ασφαλίματος, καθόσον η ασφαλιστική περίπτωση για την οποία αξίωνε αποζημίωση ο ασφαλισμένος από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο πήγαζε από ζημιά λόγω νομικών ενεργειών σε νομοθεσία και διαδικασίες εκτός Ελλάδος (συγκεκριμένα η περίπτωση αφορούσε περιστατικό στην Αγγλία, αγγλικό δίκαιο και αγγλική διαιτητική διαδικασία).

## Ζημίες Καλυπτόμενες από Βασική Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης

### Ασφάλιση αστικής ευθύνης & αστικό δίκαιο περί αδικοπραξίας

1. Στην Ασφαλιστική Σύμβαση Αστικής Ευθύνης και συγκεκριμένα στο κεφάλαιο που αφορά στην έκταση (αντικείμενο) της ασφαλιστικής κάλυψης είθισται να προβλέπεται ότι ο Ασφαλιστής καλείται, σύμφωνα πάντα με τους όρους της Ασφαλιστικής Σύμβασης που έχει συμφωνήσει με τον Ασφαλισμένο του (Γενικούς και Ειδικούς όρους / εξαιρέσεις / προϋποθέσεις, Πίνακα Ασφάλισης και τυχόν Πρόσθετες Πράξεις), να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο καταβάλλοντάς του τα χρηματικά ποσά, τα οποία ο Ασφαλισμένος υποχρεούται ως αστικώς υπεύθυνος – σύμφωνα με τις διατάξεις του αστικού δικαίου περί αδικοπραξίας – να καταβάλει ως αποζημίωση σε Τρίτο για ζημιά που υπέστη ο τελευταίος από εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου. Στην Ασφαλιστική Σύμβαση αναφέρεται επιπλέον ότι στο ποσό της αποζημίωσης συμπεριλαμβάνονται τα νομικά έξοδα που αφορούν άμεσα στην απόκρουση ή ικανοποίηση της ζημιάς.
2. Η γενική αναφορά στην ασφαλιστική κάλυψη της υποχρέωσης αποζημίωσης που μπορεί ο Ασφαλισμένος να έχει έναντι του Τρίτου βάσει του αστικού δικαίου περί αδικοπραξίας, αναδεικνύει τον χαρακτήρα της Ασφάλισης Αστικής Ευθύνης ως κατά κανόνα Ασφαλιστικής Σύμβασης κατά παντός κινδύνου – ή κατά πάσης ευθύνης, πλην συγκεκριμένων εξαιρέσεων.
3. Είναι ωστόσο γεγονός ότι η αποζημίωση που μπορεί να αξιώσει ο ζημιωθείς βάσει των διατάξεων περί αδικοπραξίας του ελληνικού Αστικού Κώδικα (άρθρα 914 επ. ΑΚ) είναι ιδιαίτερα ευρεία, καθώς μπορεί να περιλαμβάνει την αποκατάσταση κάθε άμεσης & έμμεσης ζημιάς, καθώς και αποζημίωση για διαφυγόντα κέρδη. Επίσης ο Αστικός Κώδικας παρέχει κάλυψη σε κάθε περίπτωση αδικοπραξίας, συμπεριλαμβανομένων δηλαδή των ζημιών που είναι αποτέλεσμα δόλιων πράξεων ή παραλείψεων.
4. Μία Ασφαλιστική Σύμβαση Αστικής Ευθύνης δεν μπορεί να καλύπτει όλες ανεξαιρέτως τις παραπάνω αναφερόμενες αξιώσεις και δαπάνες που ενδέχεται να πηγάζουν από τις διατάξεις του αστικού δικαίου περί αδικοπραξίας.

Το βασικό περιεχόμενο της ασφάλισης Αστικής Ευθύνης ρύθμισε για πρώτη φορά, σε βασικό επίπεδο, ο νόμος 2496/1997 για την ασφαλιστική σύμβαση. Σύμφωνα με το άρθρο 25 του ν. 2496/1997, το οποίο παραμένει αμετάβλητο από τη θέσπισή του, «η ασφάλιση αστικής ευθύνης περιλαμβάνει **τις δαπάνες**, που προέρχονται **άμεσα από την απόκρουση και ικανοποίηση αξιώσεων τρίτων** κατά του λήπτη της ασφάλισης, που γεννήθηκαν από πράξεις ή παραλείψεις του για τις οποίες είχε συμφωνηθεί ασφαλιστική κάλυψη». Το ίδιο άρθρο 25 διευκρινίζει επιπλέον ότι **δεν παρέχεται κάλυψη, αν οι πράξεις ή οι παραλείψεις προκλήθηκαν από δόλο του λήπτη της ασφάλισης ή του ασφαλισμένου.**

Στη συνέχεια και πέραν του βασικού πλαισίου που προβλέπει ο ν. 2496/1997, με τους επιμέρους γενικούς & ειδικούς όρους/προϋποθέσεις και εξαιρέσεις της Ασφαλιστικής Σύμβασης που συμφωνούνται μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου, η κάθε ασφαλιστική επιχείρηση προβαίνει στον καθορισμό της έκτασης παρεχόμενης ασφαλιστικής κάλυψης αστικής ευθύνης και των καλυπτόμενων από αυτήν δαπανών.

Με τον τρόπο αυτό διαμορφώνεται το τελικό περιεχόμενο & η έκταση της κάλυψης μίας Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης.

### Καλυπτόμενη ζημία από βασική ασφάλιση αστικής ευθύνης

Η έκταση της κάλυψης μίας Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης εξαρτάται πάντα από τους γενικούς & ειδικούς όρους/προϋποθέσεις και εξαιρέσεις που προβλέπει.

Σε γενικές γραμμές και ως μέρος της βασικής τους κάλυψης, οι Ασφαλιστικές Συμβάσεις Αστικής Ευθύνης καλύπτουν τις δαπάνες για την αποκατάσταση **της άμεσης ζημίας** που υπέστη ο Τρίτος από εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου, καθώς **και τα δικαστικά έξοδα** του Ασφαλισμένου για την άμυνά του κατά των βάσιμων ή και αβάσιμων απαιτήσεων των τρίτων.

Οι έμμεσες ζημίες του Τρίτου και τα τυχόν διαφυγόντα κέρδη που δικαιούται ο τελευταίος να αξιώσει από τον Ασφαλισμένο βάσει του δικαίου της αδικοπραξίας συνήθως δεν περιλαμβάνονται στις βασικές καλύψεις μίας Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης, αλλά μπορούν να καλυφθούν (μερικώς ή στο σύνολό τους) με ειδικό όρο που θα περιληφθεί για τον σκοπό αυτό στην Ασφαλιστική Σύμβαση.

Ως καλυπτόμενη Ζημία στην Ασφαλιστική Σύμβαση Αστικής Ευθύνης είθισται να ορίζεται η **Σωματική Βλάβη ή Υλική Ζημία Τρίτου** που είναι αποτέλεσμα της καλυπτόμενης από την Ασφαλιστική Σύμβαση εξ αμελείας πράξης ή παράλειψης του Ασφαλισμένου.

Για τους σκοπούς της Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης, εφόσον δεν προβλέπεται κάτι διαφορετικό, ισχύουν τα εξής :

- **Σωματική Βλάβη** είναι ο τραυματισμός, ασθένεια ή θάνατος Τρίτου.
  - Δεν αποτελεί Σωματική Βλάβη η προσβολή ή βλάβη οποιουδήποτε άυλου αγαθού, όπως, ενδεικτικά, της προσωπικότητας, του ονόματος, της τιμής, της υπόληψης, η βλάβη από δυσφήμιση, κλπ.
- **Υλική Ζημία** είναι η βλάβη (φθορά, αλλοίωση ή καταστροφή) ή απώλεια χρήσης περιουσιακών στοιχείων της υλικής μόνον περιουσίας Τρίτου.
  - Δεν αποτελεί Υλική Ζημία η φυσιολογική φθορά/φυσική απομείωση αξίας.
  - Επίσης, δεν αποτελούν Υλική Ζημία κάθε είδους αποθετική ζημία, όπως η έμμεση ή επακόλουθη ή αποθετική δυσμενής οικονομική συνέπεια, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών συνεπειών εκ της παύσεως / διακοπής / παρεμποδίσεως της δραστηριότητάς του Τρίτου, ποινικών ρητρών και των κάθε είδους προστίμων ή ποινών που επιβάλλονται στον Ασφαλισμένο, αποζημιώσεων λόγω καθυστέρησης ή μη εκπλήρωσης συμβατικών υποχρεώσεων, απώλειας σύμβασης ή πελατείας.
  - Δεν καλύπτεται επίσης κάθε ζημιά που σχετίζεται με ηλεκτρονικά δεδομένα.

#### Σημείωση :

Πρέπει να σημειωθεί ότι Ζημιές που δεν καλύπτονται από τη βασική Ασφαλιστική Σύμβαση Αστικής Ευθύνης δεν σημαίνει ότι παραμένουν ανασφάλιστες. Η ασφαλιστική κάλυψη αυτών

είναι δυνατή είτε με πρόσθετους όρους / επεκτάσεις της βασικής Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης (π.χ. διευρύνοντας την ασφάλιση παρέχοντας κάλυψη για αποθετικές ζημιές συνεπεία καλυπτόμενης σωματικής βλάβης / υλικής ζημίας ή και για οικονομικές ζημιές οι οποίες δεν σχετίζονται άμεσα με υλική ζημία ή σωματική βλάβη) είτε με άλλες ασφαλιστικές συμβάσεις ειδικών καλύψεων (π.χ. ασφάλιση κινδύνων κυβερνοχώρου, ασφάλιση περιβαλλοντικής ευθύνης, ασφάλιση χρηματικών απωλειών).

### Ενδεικτικά καλυπτόμενες δαπάνες από βασική ασφάλιση αστικής ευθύνης

Με δεδομένα τα ανωτέρω, παρατίθενται κατωτέρω ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων δαπανών από μία βασική Ασφαλιστική Σύμβαση αστικής ευθύνης. Ειδικότερα:

1. Σε περίπτωση **σωματικής βλάβης** του Τρίτου, η Ασφαλιστική Σύμβαση αστικής ευθύνης καλύπτει ενδεικτικά τις ακόλουθες δαπάνες :
  - ιατρικά έξοδα
  - φυσικοθεραπείες αποκατάστασης
  - αμοιβή πρόσληψης νοσοκόμας ή οικιακής βοηθού
  - έξοδα ειδικής διατροφής κ.α..
2. Σε περίπτωση **υλικής ζημίας** του Τρίτου, η Ασφαλιστική Σύμβαση αστικής ευθύνης καλύπτει τις δαπάνες για την αποκατάσταση της **άμεσης υλικής ζημίας** ή της **άμεσης οικονομικής απώλειας** που υπέστη ο Τρίτος.
3. Η Ασφαλιστική Σύμβαση αστικής ευθύνης καλύπτει επιπλέον **τη χρηματική ικανοποίηση** για την **ηθική βλάβη** που υπέστη ο Τρίτος, υπό την προϋπόθεση ότι η ηθική βλάβη του Τρίτου επήλθε ως αποτέλεσμα καλυπτόμενης από το ασφαλιστήριο Σωματικής Βλάβης ή Υλικής Ζημιάς του. Σε περίπτωση που επέλθει θάνατος του Τρίτου, η Ασφαλιστική Σύμβαση αστικής ευθύνης καλύπτει και **τη χρηματική ικανοποίηση για την ψυχική οδύνη των συγγενών** του Τρίτου.
4. Η Ασφαλιστική Σύμβαση αστικής ευθύνης καλύπτει τέλος το **σύνολο των νομικών εξόδων και δικαστικών δαπανών** (π.χ. αμοιβές δικηγόρων, δικαστικά έξοδα, πραγματογνωμοσύνες) που πληρώνονται με την συγκατάθεση του Ασφαλιστή για την εκπροσώπηση του Ασφαλισμένου σε οποιαδήποτε διαδικασία ενώπιον Δικαστηρίου ή ανακριτικής αρχής και αφορούν άμεσα στην αντίκρουση / ικανοποίηση αξιώσεων Τρίτων έναντι του Ασφαλισμένου για ζημία που καλύπτεται από το Ασφαλιστήριο. Ο Ασφαλιστής καλύπτει και τους τόκους, που προστίθενται και επαυξάνουν το κύριο ποσό της οφειλής του Ασφαλισμένου έναντι του Τρίτου. Διευκρινίζεται ότι συνήθως τα δικαστικά έξοδα συμπεριλαμβάνονται στο όριο ευθύνης της Ασφαλιστικής Σύμβασης που αναγράφεται στο πίνακα ασφάλισης (Ασφαλιστήριο) εκτός εάν διαφορετικά συμφωνείται.

## Ζημίες Αποθετικές (ασφαλιστική κάλυψη αυτών)

Η έκταση της κάλυψης της Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης **εξαρτάται πάντα** από τους γενικούς & ειδικούς όρους / προϋποθέσεις και εξαιρέσεις που προβλέπει η ίδια η Σύμβαση.

Όπως ήδη επισημαίνεται ανωτέρω στο Λήμμα «Ζημίες Καλυπτόμενες από Βασική Ασφάλιση Αστικής Ευθύνης», οι Ασφαλιστικές Συμβάσεις Αστικής Ευθύνης, στη βασική τους μορφή, καλύπτουν συνήθως μόνον τις δαπάνες για την αποκατάσταση **της άμεσης (θετικής) ζημίας** που υπέστη ο Τρίτος από εξ αμελείας πράξη ή παράλειψη του Ασφαλισμένου. Καλύπτουν δηλαδή την **πραγματική μείωση της υπάρχουσας περιουσίας** του ζημιωθέντος Τρίτου, η οποία συνίσταται συνήθως σε **μείωση του ενεργητικού της περιουσίας του**, αλλά μπορεί να συνίσταται και σε **αύξηση του παθητικού**, π.χ. λόγω σύναψης νέων υποχρεώσεων - χρεών.

Ζημία όμως του Τρίτου υπάρχει και όταν δεν μειώνεται η υπάρχουσα περιουσία του, **αλλά αποτρέπεται – παρεμποδίζεται η αύξησή της**, η οποία θα επερχόταν εάν δεν είχε μεσολαβήσει το ζημιογόνο γεγονός. Στην περίπτωση αυτή, αναφερόμαστε στην **αποθετική ζημία (διαφυγόντα κέρδη) του Τρίτου**, για την οποία δικαιούται ο τελευταίος να αξιώσει αποζημίωση από τον Ασφαλισμένο βάσει του δικαίου της αδικοπραξίας. Η κάλυψη της **αποθετικής ζημίας** (διαφυγόντων κερδών) του Τρίτου **συνήθως δεν περιλαμβάνεται στις βασικές καλύψεις** μίας Ασφαλιστικής Σύμβασης Αστικής Ευθύνης, **αλλά μπορεί να καλυφθεί (μερικώς ή στο σύνολό της) με ειδικό όρο** που θα περιληφθεί για τον σκοπό αυτό στην Ασφαλιστική Σύμβαση.

Ειδικότερα, **αποθετική Ζημία (διαφυγόν κέρδος)** είναι η παρεμπόδιση της αύξησης του ενεργητικού της «περιουσίας» του Τρίτου ή της μείωσης του παθητικού της «περιουσίας» του, η οποία θα είχε συντελεσθεί «κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων», εάν δηλαδή δεν είχε μεσολαβήσει το ζημιογόνο γεγονός, προσδιορίζεται δε από τη διαφορά των δύο αυτών μεγεθών της περιουσίας (πριν και μετά το ζημιογόνο γεγονός).

Έτσι, στις περιπτώσεις ατυχημάτων αστικής ευθύνης με υλικές ζημίες (π.χ. κλείσιμο επιχείρησης τρίτου με ευθύνη του ασφαλισμένου), ως αποθετική ζημιά νοείται για παράδειγμα το εισόδημα που απώλεσε ο ιδιοκτήτης κατά τον χρόνο που στερήθηκε τη χρήση της περιουσίας του.

Αντίστοιχα στις περιπτώσεις ατυχημάτων με σωματικές βλάβες, αποθετική ζημιά αποτελεί η απώλεια των εισοδημάτων (π.χ. μισθών, ημερομίσθιων, προμηθειών κ.λπ.) που θα είχε λάβει ο παθών, εάν δεν είχε τραυματισθεί με ευθύνη του ασφαλισμένου.

Ο προσδιορισμός της αποθετικής ζημίας (διαφυγόντος κέρδους) του ζημιωθέντος Τρίτου δεν είναι μία απλή και εύκολη διαδικασία. Τη βασική κατεύθυνση για τον προσδιορισμό της θέτει το άρθρο 298 εδ. β' του Αστικού Κώδικα που ορίζει ότι τέτοιο κέρδος λογίζεται εκείνο που προσδοκά κανείς με πιθανότητα σύμφωνα με τη συνηθισμένη πορεία των πραγμάτων ή τις ειδικές περιστάσεις και ιδίως τα προπαρασκευαστικά μέτρα που έχουν ληφθεί. Σε γενικές γραμμές για τον προσδιορισμό της αποθετικής ζημίας, αφαιρούμε από το σύνθετες / προσδοκώμενο εισόδημα του ζημιωθέντος Τρίτου, αυτό που πραγματοποιήθηκε τελικά μετά το ζημιογόνο συμβάν.

Η αποθετική ζημιά, η οποία είναι άμεση συνέπεια καλυπτόμενης από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο θετικής ζημίας (όπως είναι η αποθετική ζημιά συνεπεία καλυπτόμενης σωματικής

βλάβης / υλικής ζημίας), συνήθως καλύπτεται, όπως προαναφέρθηκε, μερικώς ή στο σύνολό της, με ειδικό όρο που θα περιληφθεί για τον σκοπό αυτό στο λεκτικό των Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων.

Από την άλλη πλευρά, οι **αμιγώς οικονομικές απώλειες (pure financial losses)**, οι οποίες **δεν είναι άμεση απόρροια** μιας καλυπτόμενης από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο θετικής ζημιάς, **καλύπτονται ασφαλιστικά σπανιότερα** και από **περιορισμένο αριθμό ασφαλιστικών επιχειρήσεων**, με την προσθήκη **ειδικού για τον σκοπό αυτό όρου** (και πολύ πιθανόν υπο-ορίου) στο λεκτικό των Ασφαλιστηρίων Συμβολαίων.

**Παράδειγμα αποθετικής ζημιάς** που θα μπορούσε να καλυφθεί με ειδικό όρο είναι το εξής:

*Ασφαλισμένη εταιρία, η οποία κατασκευάζει και τοποθετεί παράθυρα σε κτίρια, τοποθέτησε σε μεγάλο καινούριο κτίριο γραφείων ελαττωματικά παράθυρα που είχε κατασκευάσει η ίδια, με αποτέλεσμα να μην είναι εφικτή η λειτουργία των επιχειρήσεων που είχαν προγραμματίσει να εγκατασταθούν και να ασκούν τις εργασίες τους στο εν λόγω κτίριο. Η ασφαλισμένη εταιρία υποχρεώθηκε να αντικαταστήσει όλα τα παράθυρα, πληρώνοντας η ίδια το κόστος αφαίρεσης των ελαττωματικών παραθύρων, αλλά και κατασκευής και τοποθέτησης των νέων παραθύρων (άμεση θετική ζημιά). Επίσης η ασφαλισμένη εταιρία υποχρεώθηκε να αποζημιώσει τις επιχειρήσεις που δεν εγκαταστάθηκαν έγκαιρα στο κτίριο για τα διαφυγόντα κέρδη τους και δη για το εισόδημα που απώλεσαν και ευλόγως ανέμεναν κατά τη συνήθη πορεία των πραγμάτων κατά τον χρόνο που στερήθηκαν τη χρήση της γραφείων τους (αποθετική ζημιά).*

**Παράδειγμα αμιγούς οικονομικής απώλεια** που συνήθως **δεν καλύπτεται** από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (ή **καλύπτεται περιορισμένα και κατ' εξαίρεση με ειδικό όρο**) είναι το εξής:

*Γίνεται κατασκευή ενός έργου και, λόγω των εργασιών, καθίσταται δύσκολη η πρόσβαση σε ένα γειτονικό κατάστημα λόγω π.χ. ύπαρξης χωμάτων ή ενός χαντακιού στο πλάι του καταστήματος. Ο ιδιοκτήτης του καταστήματος ζητά αποζημίωση από τον ασφαλισμένο κατασκευαστή του έργου με το σκεπτικό ότι εξαιτίας της δραστηριότητάς του παρεμποδίστηκε η προσέλευση των πελατών στο κατάστημά του και ως εκ τούτου μειώθηκε ο κύκλος εργασιών του. Η πιθανή αυτή αμιγώς οικονομική απώλεια του ιδιοκτήτη του γειτονικού καταστήματος κατά κανόνα δεν καλύπτεται από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια (ή καλύπτεται πολύ περιορισμένα και κατ' εξαίρεση με ειδικό όρο από περιορισμένο αριθμό ασφαλιστικών επιχειρήσεων).*

## **Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν**

Ζημιογόνο Γεγονός ή Συμβάν είναι εκείνο το τυχαίο, μη αναμενόμενο, αιφνίδιο (συμπεριλαμβανομένης όμως της συνεχούς ή επαναλαμβανόμενης έκθεσης στις ίδιες επιβλαβείς συνθήκες) και αντίθετο της θέλησης του Ασφαλισμένου πραγματικό περιστατικό, που λαμβάνει χώρα κατά την διάρκεια της Ασφαλιστικής Περιόδου, έχει ως αποτέλεσμα τη Ζημιά Τρίτου και οδηγεί στην επέλευση του Ασφαλιστικού Κινδύνου βάσει των Όρων της Ασφαλιστικής Σύμβασης.

## Ηλεκτρονικοί & Διαδικτυακοί Κίνδυνοι (Cyber Risks)

### A. Πρόλογος

1. Τα τελευταία δύο χρόνια, μία (1) στις δύο (2) επιχειρήσεις στην Ευρώπη έχει αντιμετωπίσει τουλάχιστον μία ψηφιακή επίθεση. Αυτό είναι το πόρισμα στο οποίο κατέληξε η τελευταία έρευνα της Kaspersky Lab που αποτυπώνει τον παλμό των οργανισμών αναφορικά με τον κυβερνοχώρο.

Οι επιθέσεις αυτές έχουν μια σειρά αρνητικών αποτελεσμάτων που είναι κοινά στο σύνολο των περιπτώσεων, με πιο συνηθισμένο τη διατάραξη της λειτουργίας του οργανισμού ή της επιχείρησης. Επίσης, συχνό φαινόμενο είναι μετά από μια επίθεση να ανακύπτουν και θέματα που αφορούν την ακεραιότητα των δεδομένων και την απώλειά τους.

Το συγκλονιστικό στοιχείο είναι ότι πολλές επιχειρήσεις δεν αναλαμβάνουν δράση τις πρώτες ώρες μετά την κυβερνοεπίθεση, καθώς δεν έχουν αντιληφθεί την ύπαρξη παραβίασης. Το γεγονός αυτό καθιστά δυσκολότερο τον εντοπισμό των επιτιθέμενων, καθώς η ταχύτητα απόκρισης είναι κρίσιμης σημασίας για τον εντοπισμό των δραστών. Λόγω του πλήθους των προσωπικών δεδομένων (ειδικών και μη) που συλλέγουν οι επιχειρήσεις για να μπορούν να επιτελούν τη λειτουργία τους, είναι κρίσιμης σημασίας να εμποδίζεται η διαρροή τους. Το αξιοσημείωτο είναι πως σε πολλές περιπτώσεις οι επιτιθέμενοι δεν άφησαν πίσω κανένα στοιχείο σχετικά με την ταυτότητά τους καθιστώντας τον εντοπισμό τους ουσιαστικά αδύνατο.

Συνακόλουθα, είναι απαραίτητο οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί να λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προστασίας αλλά και ο κάθε εργαζόμενος ατομικά να ακολουθεί κάποιους απλούς κανόνες ώστε να λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προφύλαξης.

#### Σημείωση- Πηγές:

<https://www.capital.gr/technology/3349678/pano-apo-tis-mises-epixeiriseis-stin-europi-exoun-pesei-thuma-psifiakis-epithesis>

<https://www.naftemporiki.gr/story/1455730/mia-stis-duo-epixeiriseis-stin-europi-exei-pesei-thuma-psifiakis-epithesis>

2. Η ασφαλιστική βιομηχανία αναγνωρίζοντας τους πολύπλοκους κινδύνους του κυβερνοχώρου (Cyber Risks) και την πρόκληση που συνιστά η ασφάλισή τους προχώρησε στη δημιουργία ενός νέου τύπου ασφάλισης που καλύπτει μεγάλο αριθμό των Cyber Risks, των Ηλεκτρονικών & Διαδικτυακών δηλαδή Κινδύνων που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις και οι επαγγελματίες σήμερα.

Τα βασικά σημεία της ασφαλιστικής αυτής κάλυψης παρατίθενται κατωτέρω. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η ασφάλιση των κινδύνων του κυβερνοχώρου είναι μια δυναμικά εξελισσόμενη ασφαλιστική κάλυψη, η οποία αναπτύσσεται διαρκώς κατά τρόπον ώστε να προσφέρει την ευρύτερη δυνατή κάλυψη στους ασφαλισμένους.



## **B. Έκταση Κάλυψης**

Με την ασφάλιση Cyber Risks, Ηλεκτρονικών και Διαδικτυακών Κινδύνων, ο Ασφαλιστής αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποζημιώσει τον Ασφαλισμένο για διάφορες Οικονομικές Αξιώσεις που θα εγείρουν Τρίτοι, (ενδεικτικά πελάτες, συνεργάτες, προμηθευτές, ρυθμιστικές αρχές), οι οποίοι θα ισχυριστούν και θα αποδείξουν ότι με πράξεις ή παραλήψεις του Ασφαλισμένου ή από κακόβουλη ενέργεια τρίτων (hackers) που σχετίζεται με Ηλεκτρονικούς και Διαδικτυακούς Κινδύνους προκλήθηκε σε αυτούς οικονομική ζημιά ή ηθική βλάβη, για την οποία δικαιούνται και διεκδικούν εκ του νόμου χρηματική αποζημίωση. Ο Ασφαλιστής θα αποζημιώσει επίσης και την άμεση οικονομική ζημιά που θα υποστεί ο Ασφαλισμένος. Τα παραπάνω ισχύουν πάντα μέχρι των ορίων ευθύνης και του εύρους των καλύψεων που συμφωνούνται με την Ασφαλιστική Σύμβαση.

Για την ενεργοποίηση της Ασφαλιστικής αυτής Σύμβασης και την καταβολή της σχετικής αποζημίωσης, συμφωνείται συνήθως η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- i. Το ζημιογόνο γεγονός να αφορά δραστηριότητα του Λήπτη της Ασφάλισης εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και να εγείρεται ενώπιον δικαστηρίων και πάλι εντός των Γεωγραφικών Ορίων που συμφωνούνται στην Ασφαλιστική Σύμβαση,
- ii. Το ζημιογόνο γεγονός να οφείλεται σε συμβάν που λαμβάνει χώρα κατά τη διάρκεια της Ασφαλιστικής Περιόδου ή μετά την Ημερομηνία Αναδρομικής Ισχύος της Κάλυψης που ενδεχομένως έχει συμφωνηθεί και μέχρι τη λήξη της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης,
- iii. Οι αξιώσεις να εγερθούν για πρώτη φορά εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου της Ασφαλιστικής Σύμβασης, καθώς και να έχουν αναγγελθεί εγγράφως από τον Ασφαλισμένο στον Ασφαλιστή εντός της Ασφαλιστικής Περιόδου ή και μέχρι την ημερομηνία λήξης της Εκτεταμένης Περιόδου Αναγγελίας / Δήλωσης Απαιτήσεων (εφόσον έχει συμφωνηθεί τέτοια και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που αναφέρονται στην Ασφαλιστική Σύμβαση και αφορούν τη συμφωνία αυτή).

### **Επισημάνσεις:**

- i. Διευκρινίζεται ότι Λήπτης της Ασφάλισης στην εν λόγω Ασφαλιστική Σύμβαση είναι η εταιρία (νομικό πρόσωπο), ενώ Ασφαλισμένοι είναι εκτός από τον Λήπτη και τα φυσικά πρόσωπα που εργάζονται για αυτόν.
- ii. Εξωτερικοί συνεργάτες και ανεξάρτητοι εργολάβοι που εργάζονται για λογαριασμό του Λήπτη της Ασφάλισης, πάντα για σχετικές με το Λήπτη της Ασφάλισης εργασίες, μπορούν επίσης να καλυφθούν για όλες ή μέρος των προσφερόμενων καλύψεων.
- iii. Ανάλογα με τη φύση των εργασιών της κάθε εταιρίας, ο βασικός καλυπτόμενος κίνδυνος μπορεί να είναι οι Απαιτήσεις Τρίτων ή οι ιδίες ζημιές.
- iv. Είναι ιδιαίτερα σύνηθες στη κάλυψη αυτή οι Ασφαλιστές να παρέχουν και σειρά υπηρεσιών άμεσης διαχείρισης των περιστατικών με σκοπό την υποστήριξη του ασφαλισμένου, αλλά και τον περιορισμό της Ζημιάς. Η χρήση των υπηρεσιών αυτών

είναι προαιρετική προς τους Ασφαλισμένους, αλλά συνήθως δίνονται κίνητρα για χρήση τους όπως χαμηλότερες απαλλαγές. Εκ της φύσεως όμως της κάλυψης είναι απαραίτητο ο ασφαλισμένος να έχει προβλέψει διαδικασία διαχείρισης κρίσεων που θα σχετίζεται με Ηλεκτρονικούς και Διαδικτυακούς Κινδύνους.

- v. Διευκρινίζεται τέλος ότι η ασφαλιστική αυτή κάλυψη δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τον Ασφαλισμένο για την ενίσχυση και βελτίωση των ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας του.

#### **Γ. Ειδικότερες Εξαιρέσεις από την Κάλυψη Ευθύνης Ηλεκτρονικών & Διαδικτυακών Κινδύνων**

Πέραν των εξαιρέσεων που αναφέρονται στο λήμμα «Εξαιρέσεις Ασφαλίσεων Αστικής Ευθύνης που συνάπτονται για λόγους επαγγελματικούς» του Ερμηνευτικού Λεξικού και δεν αντίκεινται στην παρούσα ασφαλιστική κάλυψη, συνήθεις εξαιρέσεις που μπορεί επιπλέον να προβλεφθούν στην ασφάλιση Ευθύνης Ηλεκτρονικών & Διαδικτυακών Κινδύνων μπορεί να είναι και οι ακόλουθες :

- i. Εξαίρεση κάλυψης ζημίας που οφείλεται σε Μόλυνση /Ρύπανση /Υποβάθμιση του Περιβάλλοντος /Περιβαλλοντική Ευθύνη.
- ii. Εξαίρεση κάλυψης ζημίας που οφείλεται σε Σωματικές Βλάβες και Υλικές Ζημιές.
- iii. Εξαίρεση κάλυψης ζημίας που οφείλεται σε παραβίαση Πνευματικής Ιδιοκτησίας.
- iv. Εξαίρεση κάλυψης ζημίας που οφείλεται σε παράλειψη αποκατάστασης γνωστών αδυναμιών των συστημάτων της Εταιρίας.

#### **Δ. Βασικές Καλύψεις Ευθύνης Ηλεκτρονικών και Διαδικτυακών Κινδύνων**

- i. Κάλυψη αμοιβών διαφόρων Συμβούλων για νομικά θέματα, θέματα IT, θέματα επικοινωνίας.
- ii. Κάλυψη εξόδων για ανάκτηση, αποκατάσταση, επαναδημιουργία ηλεκτρονικών αρχείων.
- iii. Κάλυψη εξόδων για επαναφορά / αποκατάσταση ηλεκτρονικών συστημάτων.
- iv. Κάλυψη απαιτήσεων Τρίτων, καθώς και νομικών δαπανών για παραβίαση προσωπικών δεδομένων / απώλεια εμπιστευτικών πληροφοριών.
- v. Κάλυψη εξόδων ερευνών ρυθμιστικών Αρχών.

#### **Ε. Βασικές Επεκτάσεις Κάλυψης**

- i. Κάλυψη για απαιτήσεις σχετικές με εκβιασμό λόγω κλειδώματος ή κλοπής δεδομένων.
- ii. Κάλυψη για απαιτήσεις συνεπεία διακοπής εργασιών λόγω παραβίασης της ασφαλείας συστημάτων.

- iii. Κάλυψη εξόδων από κακόβουλη χρήση του τηλεφωνικού δικτύου της εταιρίας από Τρίτους.
- iv. Κάλυψη απαιτήσεων που σχετίζονται με τη χρήση cloud και την παραβίαση ασφάλειας του.
- v. Κάλυψη απαιτήσεων που σχετίζονται με κλοπή χρημάτων του ασφαλισμένου μέσω ηλεκτρονικής απάτης.

### **ΣΤ. Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών**

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ζημιών που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση:

- i. Απαίτηση αποζημίωσης μετά από διαρροή ιατρικών πληροφοριών ασθενούς.
- ii. Απαίτηση αποζημίωσης συνεργαζόμενης εταιρίας εξαιτίας διαρροής εμπορικών μυστικών της που είχε λόγω συνεργασίας στη κατοχή του ο Ασφαλισμένος.
- iii. Έξοδα για επαναφορά συστημάτων τα οποία είχαν παραβιαστεί από hacker και είχε διακοπεί η λειτουργία τους.
- iv. Έξοδα νομικών για ενημέρωση της Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων μετά από παραβίαση προσωπικών δεδομένων.
- v. Έξοδα ενημέρωσης των υποκείμενων των προσωπικών δεδομένων μετά τη διαρροή τους.
- vi. Απώλεια κερδών μετά από διακοπή εργασιών του Ασφαλισμένου.
- vii. Κάλυψη ζημίας λόγω μεταφοράς χρημάτων της εταιρίας από hacker με ηλεκτρονικά μέσα σε μη δικαιούχο.
- viii. Απαίτηση λύτρων, για αποκρυπτογράφηση αρχείων του Ασφαλισμένου που είχαν κλειδωθεί από hacker.

### **Κάλυψη Δαπανών Ανάκλησης Ελαττωματικών Προϊόντων (από τυχαία αιτία)**

Η ασφάλιση ανάκλησης προϊόντων είναι ιδιαίτερα εξειδικευμένη και αποτελεί συνήθη εξαίρεση στα ασφαλιστήρια συμβόλαια Αστικής Ευθύνης Προϊόντων.

Σημειώνεται ότι το ελάττωμα του προϊόντος που πρέπει να ανακληθεί μπορεί να έχει προέλθει α) από τυχαία αιτία, χωρίς πρόθεση και, β) από κακόβουλη ενέργεια οιοδήποτε προσώπου.

Η κακόβουλη μόλυνση ή αλλοίωση του προϊόντος από οιοδήποτε πρόσωπο με σκοπό να καταστεί το προϊόν ακατάλληλο ή επικίνδυνο προς χρήση αποτελεί αντικείμενο διαφορετικής ασφάλισης. Στο παρόν σημείωμα θα αναφερθούμε στην Ασφάλιση των δαπανών ανάκλησης ελαττωματικών προϊόντων από τυχαία αιτία.

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δύνανται, κατόπιν διεξοδικής εκτίμησης του εν λόγω κινδύνου και ειδικής συμφωνίας με τον ασφαλισμένο τους, να αναιρούν τη σχετική εξαίρεση που συνήθως προβλέπεται στα ασφαλιστήρια συμβόλαια και να επεκτείνουν την κάλυψη της Αστικής Ευθύνης Προϊόντων καλύπτοντας τις δαπάνες ανάκλησης ελαττωματικών προϊόντων από τυχαία αιτία. Μεταφέροντας το οικονομικό ρίσκο στον ασφαλιστικό οργανισμό και αφήνοντας την επιχείρηση να επικεντρωθεί στην κύρια παραγωγική και επιχειρηματική δράση της, η ασφάλιση των δαπανών της ανάκλησης προϊόντων αποτελεί ουσιαστική στήριξη για κάθε επιχείρηση.

Η ανάκληση των ελαττωματικών προϊόντων μπορεί να γίνεται είτε μετά από την έκδοση επίσημης εντολής ανάκλησης από δημόσια αρχή είτε μετά από απόφαση του ίδιου του ασφαλισμένου.

Η κάλυψη στις περιπτώσεις αυτές παρέχεται πάντα υπό τους ειδικούς όρους και προϋποθέσεις που συμφωνούνται μεταξύ του ασφαλιστή και του ασφαλισμένου (όπως είναι π.χ. η ύπαρξη ειδικής απαλλαγής, επασφαλιστρού κ.λ.π.).

Αναφορικά με την κάλυψη των δαπανών ανάκλησης, είθισται να συμπεριλαμβάνονται στα όρια ευθύνης του ασφαλιστηρίου Αστικής Ευθύνης Προϊόντων και να καλύπτονται μέχρι ενός υποορίου ευθύνης.

Η επέκταση κάλυψης των δαπανών της ανάκλησης ελαττωματικών προϊόντων αφορά τις δαπάνες είτε του ασφαλισμένου είτε τρίτου. Οι συνήθεις δαπάνες που καλύπτονται ασφαλιστικά είναι οι δαπάνες που αφορούν στην επιθεώρηση, εξέταση, συλλογή, απομάκρυνση, απόρριψη, καταστροφή των ανακληθέντων προϊόντων, στην επιστροφή των ελαττωματικών προϊόντων στις εγκαταστάσεις του Ασφαλισμένου ή στις εγκαταστάσεις του κατασκευαστή, τα οποία είτε παράγει/παρασκευάζει είτε εμπορεύεται / διανέμει ο Ασφαλισμένος και των οποίων (προϊόντων) η χρήση ή κατανάλωση οδήγησε ή ενδέχεται να οδηγήσει σε Σωματική Βλάβη ή/και Υλική Ζημία Τρίτων. Στις ανωτέρω δαπάνες συμπεριλαμβάνεται και το κόστος αλληλογραφίας, ενημέρωσης και διαφήμισης, το κόστος μεταφοράς και το κόστος προσωρινής αποθήκευσης.

Επίσης, δύνανται να καλύπτεται, όπου αυτό κρίνεται οικονομικότερο, το κόστος επιδιόρθωσης ή αντικατάστασης των υπό ανάκληση ελαττωματικών προϊόντων.

### **Ενδεικτικά παραδείγματα καλυπτόμενων ζημιών**

Για την πληρέστερη κατανόηση των ανωτέρω, παρατίθενται ορισμένα ενδεικτικά παραδείγματα ανάκλησης ελαττωματικών προϊόντων που μπορούν να καλύπτονται από την εν λόγω ασφάλιση υπό την αυτονόητη προϋπόθεση της τήρησης των λοιπών όρων και προϋποθέσεων που προβλέπονται από την εκάστοτε συναφθείσα μεταξύ ασφαλιστή και ασφαλισμένου ασφαλιστική σύμβαση :

1. Κάλυψη δαπανών ανάκλησης μοντέλου σκάλας, λόγω κατασκευαστικού λάθους. Η σκάλα δεν ήταν σταθερή (αδύναμη στήριξη) με αποτέλεσμα να καταρρέει προκαλώντας συνεχώς ατυχήματα.
2. Κάλυψη δαπανών ανάκλησης προϊόντων ζαχαρίνης, λόγω ύπαρξης μικρών μεταλλικών κομματιών.
3. Κάλυψη δαπανών ανάκλησης σκόνης για ρόφημα σοκολάτας, λόγω ύπαρξης μικρών πλαστικών κομματιών.
4. Κάλυψη δαπανών ανάκλησης μπουκαλιού αναψυκτικού, καθώς λόγω πίεσης πεταγόταν το καπάκι με αποτέλεσμα να προξενεί τραυματισμούς.

### Νομικά Έξοδα

Το σύνολο των νομικών εξόδων (ενδεικτικά αναφέρονται αμοιβές δικηγόρων, δικαστικά έξοδα) που πληρώθηκαν με την έγγραφη συναίνεση του Ασφαλιστή για τη νομική εκπροσώπηση του Ασφαλισμένου σε οποιαδήποτε διαδικασία ενώπιον Δικαστηρίου ή ανακριτικής αρχής, λόγω της επελεύσεως του Ασφαλιστικού Κινδύνου.

### Όριο Ευθύνης

Το χρηματικό ποσό, μέχρι του οποίου (ως ανώτατο όριο) συμφωνείται με το Ασφαλιστήριο να ευθύνεται ο Ασφαλιστής ανά Ζημιογόνο Γεγονός ή ανά Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων.

Ανώτατο Όριο Ευθύνης είναι το χρηματικό ποσό, μέχρι του οποίου (ως ανώτατο όριο) συμφωνείται με το Ασφαλιστήριο, να ευθύνεται ο Ασφαλιστής, συνολικά για όλη την Περίοδο Ασφάλισης.

### Περιβαλλοντική Ευθύνη

**(όπως ορίζεται στο Π.Δ. 148/2009, με το οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία η Οδηγία 2004/35/ΕΚ, γνωστή ως ELD)**

Ως Περιβαλλοντική Ευθύνη ορίζεται η ευθύνη που προκύπτει από την υποχρέωση που έχουν οι φορείς εκμετάλλευσης να υιοθετούν και να εφαρμόζουν τα προβλεπόμενα στο Προεδρικό Διάταγμα 148/2009 **μέτρα πρόληψης και αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας** ή της άμεσης απειλής πρόκλησης τέτοιας ζημίας, καθώς επίσης και να καλύπτουν τις σχετικές **δαπάνες**, οποιοδήποτε και αν είναι το ύψος τους, στην περίπτωση που αυτοί (οι φορείς εκμετάλλευσης) καταστούν υπόχρεοι λήψης συγκεκριμένων μέτρων που καθορίζονται και επιβάλλονται από την εκάστοτε αρμόδια κρατική αρχή (δηλαδή όταν τεθούν σε καθεστώς περιβαλλοντικής ευθύνης) σε σχέση με την εν λόγω ζημία. Η Περιβαλλοντική Ευθύνη βασίζεται στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», δηλαδή υπόχρεος αποζημίωσης είναι ο Φορέας Εκμετάλλευσης που προκαλεί την περιβαλλοντική ζημία ή άμεσο κίνδυνο τέτοιας ζημίας.

Σύμφωνα με το Π.Δ. 148/2009, η ευθύνη του Φορέα Εκμετάλλευσης ορίζεται ως αντικειμενική, καθώς για την περιβαλλοντική ζημία και οποιαδήποτε άμεση απειλή τέτοιας ζημίας που προκαλείται από την άσκηση των επαγγελματικών του δραστηριοτήτων, ευθύνεται, ανεξάρτητα από υπαιτιότητα του. Σε κάθε περίπτωση, η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ του περιβαλλοντικού συμβάντος και της δραστηριότητας του Φορέα Εκμετάλλευσης αποτελεί βασικό παράγοντα στην απόδοση περιβαλλοντικής ευθύνης βάσει του Π.Δ. 148/2009.

Επισημαίνεται ότι το Π.Δ. 148/2009 δεν παρέχει το δικαίωμα σε ιδιώτες να διεκδικήσουν αποζημίωση από τον Φορέα Εκμετάλλευσης για ζημίες που υπέστησαν οι ίδιοι συνεπεία περιβαλλοντικής ζημίας ή άμεσης απειλής τέτοιας ζημίας (π.χ. αποζημίωση λόγω σωματικής βλάβης ή υλικής ζημίας), ούτε όμως θίγει δικαιώματα αποζημίωσης των ιδιωτών που πηγάζουν από άλλες διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας.

### Περιβαλλοντική ζημία

Η μετρήσιμη δυσμενής μεταβολή φυσικού πόρου ή η μετρήσιμη υποβάθμιση υπηρεσίας συνδεδεμένης με φυσικό πόρο, που μπορεί να επέλθει άμεσα ή έμμεσα και εξειδικεύεται ως εξής:

- α) Ζημία σε προστατευόμενα είδη και φυσικούς οικοτόπους, ήτοι οποιαδήποτε ζημία έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες για την επίτευξη ή τη διαφύλαξη της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης αυτών των οικοτόπων ή ειδών. Η σημασία αυτών των συνεπειών πρέπει να αξιολογείται σε σχέση με την αρχική κατάσταση.
- β) Ζημία των υδάτων, ήτοι οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς σε σημαντικό βαθμό, την οικολογική, χημική ή/και ποσοτική κατάσταση, ή/και το οικολογικό δυναμικό των υδάτων (υπόγειων και επιφανειακών), καθώς και οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς σε σημαντικό βαθμό την περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων, όπως ορίζει ο Ν. 3983/2011 (Α` 144), για τις πτυχές της περιβαλλοντικής κατάστασης του θαλάσσιου περιβάλλοντος που δεν καλύπτονται από τον Ν. 3199/2003 και το Π.δ. 51/2007.
- γ) Ζημία του εδάφους, ήτοι οποιαδήποτε μόλυνση του εδάφους η οποία δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο δυσμενών συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία, ως αποτέλεσμα της άμεσης ή έμμεσης εισαγωγής εντός του εδάφους, επί του εδάφους ή στο υπέδαφος, ουσιών, παρασκευασμάτων, οργανισμών ή μικροοργανισμών.

### Φορέας Εκμετάλλευσης

Οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, το οποίο εκμεταλλεύεται ή ελέγχει την επαγγελματική δραστηριότητα ή στο οποίο έχει μεταβιβασθεί αποφασιστική οικονομική αρμοδιότητα όσον αφορά στην τεχνική λειτουργία τέτοιας δραστηριότητας, συμπεριλαμβανομένου και του κατόχου σχετικής αδειάς ή εξουσιοδότησης ή του νόμιμου εκπροσώπου της επαγγελματικής δραστηριότητας, ή οποιουδήποτε προσώπου καταχωρεί ή κοινοποιεί τέτοια δραστηριότητα.

Οι φορείς εκμετάλλευσης που εμπίπτουν στο Π.Δ. 148/2009 διακρίνονται σε δύο (2) κατηγορίες:

- α) σε αυτούς που ασκούν τις επικίνδυνες δραστηριότητες του Παραρτήματος ΙΙΙ του Π.Δ. 148/2009 (κάθε εργασία αποθήκευσης, μεταφοράς, διαχείρισης αποβλήτων, η μεταφορά ρυπογόνων ή επικίνδυνων εμπορευμάτων, η απόρριψη / απελευθέρωση ουσιών στα νερά, η παραγωγή, χρήση και αποθήκευση και εντός του χώρου της επιχείρησης επικίνδυνων ουσιών, οι εγκαταστάσεις που υπάγονται στην Οδηγία IPPC, η διαχείριση αποβλήτων εξορυκτικής βιομηχανίας, η αποθήκευση CO<sub>2</sub> κ.λ.π.)
- β) σε όλους τους υπόλοιπους που με τη δραστηριότητά τους μπορούν να προκαλέσουν περιβαλλοντική ζημία ή άμεση απειλή τέτοιας ζημίας στα προστατευόμενα είδη και στους φυσικούς οικοτόπους (π.χ. γεωργοί).

### **Υποχρεώσεις Φορέα Εκμετάλλευσης**

- α) Λήψη όλων των απαραίτητων προληπτικών μέτρων, σε περίπτωση άμεσης απειλής περιβαλλοντικής ζημίας.
- β) Λήψη όλων των αντικειμενικώς εφικτών μέτρων για τον έλεγχο, περιορισμό, απομάκρυνση ή διαχείριση των ζημιόγινων παραγόντων, όταν επέλθει περιβαλλοντική ζημία.
- γ) Καταβολή κόστους εκτίμησης περιβαλλοντικής ζημίας.
- δ) Καταβολή των δαπανών για τις δράσεις πρόληψης και αποκατάστασης.

### **Αποκατάσταση Περιβαλλοντικής Ζημίας**

Η αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας όσον αφορά τα ύδατα ή τα προστατευόμενα είδη ή φυσικούς οικοτόπους, επιτυγχάνεται μέσω της επαναφοράς του περιβάλλοντος στην αρχική του κατάσταση, μέσω **πρωτογενούς, συμπληρωματικής και αντισταθμιστικής αποκατάστασης**.

#### **A. Πρωτογενής αποκατάσταση**

Κάθε μέτρο αποκατάστασης που έχει ως αποτέλεσμα την επαναφορά των φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών που υπέστησαν ζημία στην ή προς την αρχική τους κατάσταση.

#### **B. Συμπληρωματική αποκατάσταση**

Κάθε μέτρο αποκατάστασης που αναλαμβάνεται σε σχέση προς φυσικούς πόρους ή/και υπηρεσίες, ως αντισταθμιστική του γεγονότος ότι η πρωτογενής αποκατάσταση δεν έχει ως αποτέλεσμα την πλήρη επανόρθωση των φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών που υπέστησαν ζημία.

Εφόσον οι φυσικοί πόροι ή/και υπηρεσίες που υπέστησαν ζημία δεν επανέρχονται στην αρχική τους κατάσταση, τότε επιχειρείται συμπληρωματική αποκατάσταση. Στόχος της συμπληρωματικής αποκατάστασης είναι η παροχή φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών,

ενδεχομένως και σε διαφορετική τοποθεσία, παρεμφερούς επιπέδου με εκείνους που θα παρείχοντο εάν η τοποθεσία που υπέστη τη βλάβη είχε επανέλθει στην αρχική της κατάσταση. Εφόσον είναι δυνατόν και ενδεδειγμένο, η διαφορετική τοποθεσία θα πρέπει να συνδέεται γεωγραφικά με την τοποθεσία που υπέστη ζημία, λαμβάνοντας υπόψη τα συμφέροντα του πληττόμενου πληθυσμού.

#### **Γ. Αντισταθμιστική αποκατάσταση**

Οποιαδήποτε δράση αναλαμβάνεται για να αντισταθμισθούν οι προσωρινές απώλειες φυσικών πόρων ή/και υπηρεσιών κατά την περίοδο που μεσολαβεί από την ημερομηνία της ζημίας μέχρι την επίτευξη πλήρους αποτελέσματος της πρωτογενούς αποκατάστασης.

Επιχειρείται για την αντιστάθμιση της προσωρινής απώλειας φυσικών πόρων και υπηρεσιών έως ότου επιτευχθεί η ανάκαμψη. Η αντιστάθμιση αυτή συνίσταται σε συμπληρωματικές βελτιώσεις των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών ή του ύδατος, είτε στην τοποθεσία που υπέστη ζημία είτε σε διαφορετική τοποθεσία. Δεν περιλαμβάνει οικονομική αντιστάθμιση στο κοινό.

#### **Τι δαπάνες πληρώνει ο «Ρυπαίνων» Φορέας Εκμετάλλευσης**

Ο Φορέας Εκμετάλλευσης επιβαρύνεται με όλες τις δαπάνες των δράσεων πρόληψης και αποκατάστασης που αναλαμβάνονται σύμφωνα με το Π.Δ. 148/2009.

Ειδικότερα επιβαρύνεται με το σύνολο των εξόδων που δικαιολογούνται από την ανάγκη να εξασφαλισθεί η δέουσα και αποτελεσματική εφαρμογή του Π.Δ. 148/2009, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων για την εκτίμηση τις περιβαλλοντικής ζημίας, την εκτίμηση τις άμεσης απειλής περιβαλλοντικής ζημίας, των εναλλακτικών επιλογών δράσης, των διοικητικών και δικαστικών εξόδων, των εξόδων για την εφαρμογή του διατάγματος, των εξόδων για τη συλλογή στοιχείων και άλλων γενικών εξόδων, καθώς και των εξόδων παρακολούθησης και εποπτείας.

Σε περίπτωση που η Αρμόδια Αρχή αναλάβει να εκτελέσει μόνη της τα αναγκαία μέτρα πρόληψης ή αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας, τότε η Αρμόδια Αρχή δικαιούται να αναζητήσει και εκ των υστέρων από τον Φορέα Εκμετάλλευσης τις δαπάνες με τις οποίες η ίδια επιβαρύνθηκε (άρθρο 11 παρ. 2 Π.Δ. 148/2009).

#### **Απαλλαγή Φορέα Εκμετάλλευσης από την ευθύνη**

1. Ο Φορέας Εκμετάλλευσης απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του να καταβάλει στην αρμόδια αρχή, τις δαπάνες των δράσεων πρόληψης ή αποκατάστασης που αναλαμβάνονται δυνάμει του παρόντος διατάγματος, εάν αποδείξει ότι η περιβαλλοντική ζημία ή η άμεση απειλή τέτοιας ζημίας:
  - α) οφείλεται σε πράξη ή παράλειψη τρίτου και επήλθε παρά την ύπαρξη των ενδεδειγμένων μέτρων ασφαλείας, ή
  - β) οφείλεται σε συμμόρφωση προς υποχρεωτική διαταγή ή εντολή δημόσιας αρχής, η οποία οδήγησε τον Φορέα Εκμετάλλευσης σε ενέργειες, στο πλαίσιο της δραστηριότητάς του, που προκάλεσαν την περιβαλλοντική ζημία ή την άμεση απειλή



τέτοιας ζημίας. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις που η διαταγή ή εντολή έχει δοθεί για την αντιμετώπιση μιας εκπομπής ή ενός τυχαίου γεγονότος που προκλήθηκε προγενέστερα, εξαιτίας της δραστηριότητας του Φορέα Εκμετάλλευσης.

2. Ο Φορέας Εκμετάλλευσης απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του να καταβάλει στην αρμόδια αρχή, τις δαπάνες των δράσεων αποκατάστασης, που αναλαμβάνονται δυνάμει του προεδρικού διατάγματος εφόσον αποδείξει ότι δεν ενήργησε με δόλο ή αμέλεια και ότι για την περιβαλλοντική ζημιά συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) σε εκπομπή ή γεγονός που έχει προβλεφθεί ρητά στην έγκριση ή άδεια που του χορηγήθηκε από Δημόσια Αρχή για τη νόμιμη άσκηση της δραστηριότητάς του,

β) σε εκπομπή ή δραστηριότητα ή οποιοδήποτε τρόπο χρήσης προϊόντος στο πλαίσιο δραστηριότητάς του, για την οποία δεν ήταν δυνατόν σύμφωνα με το επίπεδο των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων που υπήρχε κατά τον χρόνο που έλαβε χώρα η εκπομπή ή η δραστηριότητα να προβλεφθεί ότι θα μπορούσε να προκαλέσει περιβαλλοντική ζημιά.

Ανεξάρτητα από το εάν συντρέχει μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, ο Φορέας Εκμετάλλευσης μπορεί να κληθεί και να υποχρεωθεί από την Αρμόδια Αρχή στην τήρηση και εφαρμογή μέτρων πρόληψης και αποκατάστασης των περιβαλλοντικών ζημιών. Αυτό σημαίνει ότι ενδέχεται τις σχετικές δαπάνες πρώτα να τις καταβάλει, και στη συνέχεια να διεκδικήσει δικαστικά την αναγνώριση της απαλλαγής του και την ανάκτηση των δαπανών που κατέβαλε.

Ο Φορέας Εκμετάλλευσης έχει δυνατότητα άσκησης ένδικων μέσων κατά της Απόφασης της Αρμόδιας Αρχής. Η άσκηση ωστόσο των ένδικων μέσων δεν αναστέλλει την εφαρμογή της Απόφασης, παρά μόνον εάν γίνει δεκτή αίτηση του Φορέα Εκμετάλλευσης για αναστολή της εκτέλεσης.

### **Υποχρέωση χρήσης μέσων «χρηματοοικονομικής ασφάλειας»**

Αναφορικά με το ζήτημα της «χρηματοοικονομικής ασφάλειας», το Π.Δ. (σε αντίθεση με την Οδηγία) προέβλεψε υποχρεωτική υπαγωγή των επικίνδυνων δραστηριοτήτων (παράρτημα ΙΙΙ του Π.Δ.) σε σύστημα χρηματοοικονομικής ασφάλειας (άρθρο 14 Π.Δ.). Ωστόσο, ως προϋπόθεση για την έναρξη ισχύος της υποχρέωσης αυτής τέθηκε η έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων που θα προσδιόριζαν τις σχετικές λεπτομέρειες.

Η έκδοση των εν λόγω Υπουργικών Αποφάσεων αναβλήθηκε αρχικώς με Νόμο (ν.4014/2011) για τα τέλη του 2012, και η έκδοση τους εκκρεμεί μέχρι και σήμερα. Επομένως, τυπικά δεν έχει ακόμη ενεργοποιηθεί η προβλεπόμενη από το Π.Δ. υποχρέωση χρήσης μέσων χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

Ωστόσο, στη χώρα μας αλλά και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες έχει υιοθετηθεί με ειδική νομοθεσία υποχρέωση χρηματοοικονομικής ασφάλειας σε συγκεκριμένες δραστηριότητες, όπως είναι στις περιπτώσεις **διαχείρισης, συλλογής και μεταφοράς επικίνδυνων και μη επικίνδυνων αποβλήτων** (σε επαγγελματική βάση).

## Νομοθετικό Πλαίσιο Περιβαλλοντικής Ευθύνης

- Το Ελληνικό Σύνταγμα- άρθρο 24 παράγραφος 1.
- Οδηγία 2004/35/ΕΚ, η οποία ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Π.Δ. 148/2009.
- Νόμος 2496/1997 για την Ασφαλιστική Σύμβαση.
- Νόμος 4042/2012 (άρθρο 57) για τα Επικίνδυνα Απόβλητα.
- Νόμος 4685/2020 (άρθρο 85), με το οποίο ενσωματώθηκε διάταξη για τα Μη Επικίνδυνα Απόβλητα στο άρθρο 36 του Ν. 4042/2012, η οποία ακολούθως αντικαταστάθηκε με τη νέα διάταξη του άρθρου 52 του Ν. 4819/2021.
- Νόμος 4819/2021 (άρθρο 52) για Επικίνδυνα και Μη Επικίνδυνα Απόβλητα.

## Σειρά Αξιώσεων

Σειρά Αξιώσεων είναι η έγερση περισσότερων αξιώσεων από έναν Τρίτο ή από περισσότερους Τρίτους εφ' όσον αφορούν ένα Ζημιογόνο Γεγονός ή Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων.

## Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων

Σειρά Ζημιογόνων Γεγονότων ή Συμβάντων είναι τα Ζημιογόνα Γεγονότα ή Συμβάντα που αποτελούν συνέπεια μιας κοινής πρωτογενούς αιτίας ή έχουν κοινή προέλευση.

## Τρίτος

Κάθε πρόσωπο, φυσικό ή νομικό, το οποίο πιθανώς να δικαιούται αποζημίωση από τον Ασφαλισμένο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ασφαλιστική Σύμβαση.

## Excess Cover

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις εκδίδεται ένα Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο για να προσφέρει επιπλέον ασφαλιστικά όρια πέραν των ασφαλιστικών ορίων που προσφέρονται από ένα άλλο Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο για τις ίδιες καλύψεις.

Το Excess Ασφαλιστήριο συνήθως :

- α) ενεργοποιείται μόνο αφού έχουν εξαντληθεί τα ασφαλιστικά όρια του πρώτου (Primary) Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου, και
- β) καλύπτει μόνο τις ασφαλιστικές περιπτώσεις που αποζημιώνονται από το πρώτο (Primary) Ασφαλιστήριο Συμβόλαιο. Για παράδειγμα, εάν η Ατυχηματική Μόλυνση

εξαιρείται από τους όρους του πρώτου (Primary) Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου, τότε η Ατυχηματική Μόλυνση δεν καλύπτεται ούτε από το Excess Ασφαλιστήριο.

### **Drop Down Clause**

Σε περίπτωση εξάντλησης λόγω ζημιών των ετησίων Ασφαλιστικών Ορίων του πρώτου Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου (Primary), υπάρχει η δυνατότητα το Excess Ασφαλιστήριο να καλύψει τις ζημιές από το πρώτο EURO - “from ground up” – σαν να ήταν αυτό το πρώτο Ασφαλιστήριο (Primary Policy).

### **Loss Ratio (on written premium)**

Ποσοστό που δηλώνει τον ακόλουθο λόγο :

Πληρωθείσες αποζημιώσεις + προβλέψεις εκκρεμών ζημιών τέλους έτους - προβλέψεις εκκρεμών ζημιών αρχής έτους προς Εγγεγραμμένα ασφάλιστρα – προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και κινδύνων σε ισχύ τέλους έτους + προβλέψεις μη δεδουλευμένων ασφαλίσεων και κινδύνων σε ισχύ αρχής έτους